

Dadansoddi ar gyfer Polisi

Analysis for Policy

RHIF YMCHWIL GYMDEITHASOL:

73/2023

DYDDIAD CYHOEDDI:

13/07/2023

Cefnogi Datblygiad Lleferydd, Iaith a Chyfathrebu yn y Blynyddoedd Cynnar: Adolygiad o Dystiolaeth o ymyriadau Cyffredinol, Poblogaeth ac Wedi'u Targedu

Mae'r ddogfen yma hefyd ar gael yn Saesneg.

This document is also available in English.

Adolygiad o Dystiolaeth o ymyriadau Cyffredinol, Poblogaeth ac Wedi'u Targedu Sy'n Cefnogi Datblygiad Lleferydd, Iaith a Chyfathrebu yn y Blynyddoedd Cynnar

Awdur(on): Sharon Baker ¹, Jennifer Byr ¹, Sam Harding ¹, Rhonwen Lewis ², Robert Mayr ², Sue Roulstone ¹, Cristina McKean ³, Alison Williams ⁴, Yvonne Wren ^{1,2,5}

1 Uned Ymchwil Therapi Lleferydd ac Iaith Bryste, Ymddiriedolaeth GIG Gogledd Bryste

2 Prifysgol Metropolitan Caerdydd

3 Prifysgol Newcastle

4 Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan

5 Prifysgol Bryste

Adroddiad Ymchwil Llawn: Baker, S., Short, J., Harding, S., Lewis, R., Mayr, R., Roulstone, S., McKean, C., Williams, A., a Wren, Y. (2023) Caerdydd: Llywodraeth Cymru, Rhif adroddiad YGLI 73/2023

Ar gael yn: <https://www.llyw.cymru/cefnogi-datblygiad-leferydd-iaith-chyfathrebu-yn-y-blynyddoedd-cynnar>

Safbwyntiau'r ymchwilwyr yw'r farn a fynegir yn yr adroddiad hwn ac nid barn Llywodraeth Cymru

Am ragor o wybodaeth, cysylltwch â:

Benjamin Lewis

Is-adran Ymchwil Gymdeithasol a Gwybodaeth

Llywodraeth Cymru

Parc Cathays

Caerdydd

CF10 3NQ

E-bost: ymchwilcyfiawndercymdeithasol@llyw.cymru

Cynnwys

<i>Mynegai o Dablau</i>	4
<i>Tabl o Ffigyrau</i>	5
<i>Geirfa</i>	6
1. <i>Cyflwyniad</i>	9
2. <i>Methodoleg</i>	15
Cam 0: Poblogaeth, Cysyniad (neu ffenomen o ddiddordeb), Cyd-destun	15
Cam 1: Strategaethau chwilio (gan gynnwys ffynonellau gwybodaeth)	15
Meini prawf gwahardd:	16
Cam 2: Adolygu ffynonellau eraill	17
Cam 3: Llunio rhestrau o ymyriadau	17
Cam 4: Mireinio'r rhestr o ymyriadau	18
3. <i>Canlyniadau</i>	21
Family Nurture Interventions (FNI)	28
Learning Through Play Plus (LTP+)	28
Video Interactive Project (VIP)	28
Crynodeb	29
Amcan 2: Ymyriadau Rhianta	29
Rhaglen y Blynyddoedd Rhyfeddol i Blant Bach (IYPTP)	32
Infant Behavior Programme (IBP)	32
Newborn Behavioral Observations System (NBO System)	32
Crynodeb	32
Amcan 3: Ymyriadau SLC ar gael ar lefelau cyffredinol, poblogaeth ac wedi'u targedu	33
Ymyriadau a ddarperir i rieni	40
Attachment and Bio-behavioral Catch-up (ABC) and Attachment and Biobehavioral Catch-Up Toddler (ABC-T)	40

Rhaglen Iechyd a Datblygiad Babanod	40
Ymyriadau a ddarperir mewn lleoliadau addysg	40
Doors to Discovery	40
Early Talk Boost	41
Let's Begin with the Letter People	41
Nuffield Early Language Intervention	41
Read, Play, Learn	41
Story Friends	42
Crynodeb	42
4. Trafodaeth	43
Darpariaeth SLC Gyffredinol, wedi'i Thargedu a Phoblogaeth	43
Iechyd meddwl y rhieni	45
Grymuso Rhieni.....	45
Canfyddiad rhieni o gael mynediad i wasanaethau	46
Ymyriadau yn y Cyd-destun Cymreig.....	47
Canllawiau ar addasu ymyriad ar cyd-destunau gwahanol	48
Cyfyngiadau adolygiad cwmpasu cyflym	49
Gwaith yn y dyfodol	50
Casgliadau	50
5. Argymhellion.....	52
6..... Crynodeb	53
.....	53
Cyfeiriadau:.....	54
Atodiad 1: Llinynnau chwilio.....	75
Amcan 1: Adolygu'r sylfaen dystiolaeth bresennol ar gyfer ymyriadau iechyd meddwl y rhieni a nodi elfennau SLC yr ymyriadau hyn	75
Adolygiad Cyflym	75
Amcan 2: Adolygu'r dystiolaeth gyffredol ar gyfer ymyriadau rhianta a nodi elfennau SLC yr ymyriadau hyn	75

Adolygiad Cyflym	76
Amcan 3: Adolygu'r dystiolaeth gyfredol ynghylch ymyriadau SLC sydd ar gael ar lefelau Cyffredinol, Poblogaeth ac wedi'u Targedu	76
Adolygiad Cyflym	77
<i>Atodiad 2: Siartiau Ilif PRISMA.....</i>	78
<i>Atodiad 3: Diffiniad o'r Haenau ymyrraeth</i>	81
<i>Atodiad 4: Ymyriadau wedi'u heithrio</i>	82
<i>Atodiad 5: Ymyriadau a ddarperir ar lefel arbenigol</i>	85
<i>Atodiad 6: Ymyriadau rhaglen heb dystiolaeth Lefel 1.....</i>	86
<i>Atodiad 7: Ymyriadau a nodwyd nad ydynt yn effeithiol.....</i>	92

Mynegai o Dablau

Tabl 1: Amrediadau y dyddiadau ar gyfer chwiliadau	15
Tabl 2: Categorïau o Ymyriadau Prosiect Ymchwil Cyfathrebu Gwell (Roulstone et al., 2012)	18
Tabl 3: Hierachiaeth y Dystiolaeth.....	19
Tabl 4: Crynodeb o'r ymyriadau.	22
Tabl 5: Ymyriadau rhaglen iechyd meddwl sy'n canolbwyntio ar amenedigol gyda thystiolaeth lefel 1 ar gyfer effaith SLC.....	26
Tabl 6: Ymyriadau rhaglen llawlyfr rhianta gyda thystiolaeth lefel 1 ar gyfer effaith SLC	30
Tabl 7: Ymyriadau rhaglen SLC gyda thystiolaeth lefel 1 ar gyfer effaith SLC	34
Tabl 8: Ymyriadau a nodwyd yn amcan 1 a fodlonodd yr holl feini prawf ac eithrio'r rhai sydd wedi'u categorio fel rhaglen.....	82
Tabl 9: Ymyriadau a nodwyd yn amcan 2 a fodlonodd yr holl feini prawf ac eithrio'r rhai sydd wedi'u categorio fel rhaglen.....	83
Tabl 10: Ymyriadau a nodwyd yn amcan 3 a oedd yn bodloni'r holl feini prawf ac eithrio'r rhai sydd wedi'u categorio fel rhaglen	83
Tabl 11: Ymyriadau sy'n adrodd ar ganlyniadau lleferydd, iaith neu gyfathrebu, ond wedi'u heithrio oherwydd bod y ddarpariaeth ar lefel arbenigol	85
Tabl 12: Ymyriadau a nodwyd drwy amcan 1 a fodlonodd yr holl feini prawf ac eithrio tystiolaeth lefel 1	86
Tabl 13: Ymyriadau a nodwyd drwy amcan 2 a fodlonodd yr holl feini prawf ac eithrio tystiolaeth lefel 1	88
Tabl 14: Ymyriadau a nodwyd drwy amcan 3 a fodlonodd yr holl feini prawf ac eithrio tystiolaeth lefel 1	89
Tabl 15: Nid oedd ymyriadau a nodwyd drwy Amcan 1 a fodlonodd y meini prawf, ond cafwyd dystiolaeth nad oeddent yn effeithiol	92
Tabl 16: Ymyriadau a nodwyd drwy Amcan 2 a oedd yn bodloni meini prawf, ond cafwyd tystiolaeth nad oeddent yn effeithiol	94
Tabl 17: Ymyriadau a nodwyd drwy Amcan 3 a fodlonodd y meini prawf, ond cafwyd tystiolaeth nad oeddent yn effeithiol	95

Tabl o Ffigyrau

Ffigwr 1: Haenau Ymyrraeth	9
Ffigwr 3: SIART llif Amcan 1 PRISMA.....	78
Ffigwr 4: Amcan 2 siart llif PRISMA.....	79
Ffigwr 5: Amcan 3 siart llif PRISMA.....	80

Geirfa

Acronym/Gair allweddol	Diffiniad
Derbynioldeb	Sut mae offeryn yn debygol o gael ei dderbyn gan y rhai sy'n ei weinyddu a'r rhai sy'n cael eu sgrinio.
Dwyieithrwydd	Y gallu i siarad dwy iaith gydag o leiaf lefel sylfaenol o hyfedredd neu ddefnydd swyddogaethol, waeth beth fo'r oedran y dysgwyd yr ieithoedd hynny.
Dibynadwyedd rhyng-raddwyr	Lefel y cytundeb rhwng dau adolygydd.
Iaith fwyafrifol	Iaith fwyafrifol yw'r iaith a siaredir gan fwyafrif o'r boblogaeth mewn ardal benodol.
Iaith leiafrifol	Mae iaith leiafrifol yn iaith sy'n cael ei siarad gan leiafrif o'r boblogaeth mewn ardal benodol.
Amlieithrwydd	Y gallu i siarad mwy na dwy iaith gydag o leiaf lefel sylfaenol o hyfedredd neu ddefnydd swyddogaethol, waeth beth fo'r oedran y dysgwyd yr ieithoedd hynny.
Anghenion Parhaus	Term a ddefnyddir i ddisgrifio anghenion plant y mae eu hanawsterau lleferydd, iaith a chyfathrebu yn parhau hyd yn oed ar ôl ymyriad. Gallai eu problemau gael eu cyfyngu i lleferydd, iaith a chyfathrebu neu gallant gael problemau gyda'r sgiliau hyn fel rhan o gyflwr arall sy'n effeithio ar eu dysgu a/neu eu datblygiad.
Gofal Iechyd Darbodus	Mae hyn yn disgrifio ffordd wahanol o siapio GIG Cymru gyda'r egwyddorion canlynol: sicrhau iechyd a lles gyda'r cyhoedd, cleifion a gweithwyr proffesiynol fel partneriaid cyfartal drwy gydgyngyrchu; gofalu am y rhai sydd â'r anghenion iechyd mwyaf yn gyntaf, gwneud y defnydd mwyaf effeithiol o sgiliau ac adnoddau; gwneud dim ond yr hyn sydd ei angen, dim mwy, dim llai a gwneud dim niwed; llai o

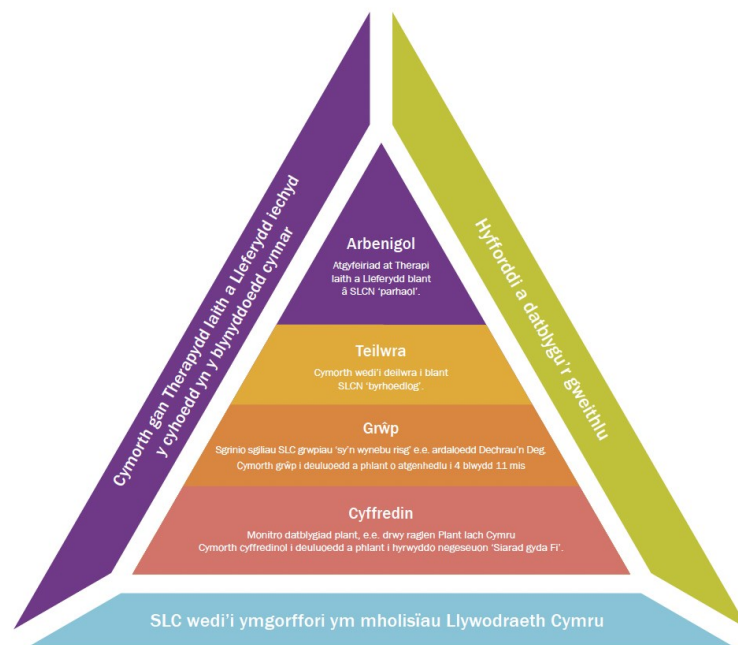
	amrywiad amhriodol gan ddefnyddio arferion sy'n seiliedig ar dystiolaeth yn gyson ac yn dryloyw.
laith Dderbyngar	Dealltwriaeth o iaith lafar sy'n cynnwys dealltwriaeth o eirfa a gramadeg.
Dibynadwyedd	Cysondeb mesur h.y., a fyddai'r un sgorau yn cael eu hatgynhyrchu pe bai'r prawf yn cael ei weinyddu eto. Mae yna wahanol fathau o ddibynadwyedd gan gynnwys dibynadwyedd prawf-ailbrofi, dibynadwyedd rhyng-raddwyr a mewn-raddwyr.
Sensitifrwydd	Mesur o ba mor aml y mae prawf yn nodi'n gywir pan fydd gan berson y cyflwr sy'n cael ei brofi amdano. Mae sensitifrwydd isel yn arwain at ganlyniadau negatïf anghywir lle mae unigolion sydd â'r cyflwr yn cael eu nodi'n anghywir fel rhai nad oes ganddynt y cyflwr.
Dwyieithrwydd dilyniannol	Y gallu i siarad dwy iaith gyda chyflwyniad i'r ddwy iaith wedi cychwyn mewn trefn h.y., roedd y person yn agored i un iaith cyn cael ei gyflwyno i iaith arall.
Dwyieithrwydd cydamserol	Y gallu i siarad dwy iaith gyda chyflwyniad i'r ddwy iaith yn gydamserol ac wedi cychwyn yn ystod y flwyddyn gyntaf o fywyd plentyn.
Penodolrwydd	Mesur o ba mor aml y mae prawf yn nodi'n gywir pan nad oes gan berson y cyflwr sy'n cael ei brofi. Gall penodolrwydd isel arwain at ganlyniadau positif anghywir lle mae pobl heb y cyflwr yn cael eu nodi'n anghywir fel rhai sydd â'r cyflwr.
Anghenion Lleferydd, iaith a Chyfathrebu (SLCN)	Term ymbarél a gyflwynwyd yn adroddiad Bercow (2008) sy'n disgrifio'r holl anghenion lleferydd, iaith a chyfathrebu y gallai plentyn fod yn eu profi waeth beth fo unrhyw ddiagnosis neu gyflwr meddygol sylfaenol.
Dilysrwydd	I ba raddau y mae prawf yn mesur yr hyn y bwriedir ei fesur. Mae yna wahanol fathau o ddilysrwydd gan gynnwys dilysrwydd cynnwys, dilysrwydd lluniad a dilysrwydd wyneb,

	sef i ba raddau y mae'r rhai sy'n defnyddio'r offeryn yn ystyried ei fod yn mesur y cysyniad sy'n cael ei ymchwilio.
--	--

1. Cyflwyniad

- 1.1. Nod 'Siarad gyda fi: Cynllun Cyflawni ar gyfer Lleferydd, Iaith a Chyfathrebu' (Llywodraeth Cymru, 2020) yw sicrhau bod plant yn derbyn cymorth o ansawdd uchel yn y blynyddoedd cynnar (cyn 5 oed) i ddatblygu eu sgiliau lleferydd, iaith a chyfathrebu (SLC) ar raddfa yn ôl eu hangen h.y., darpariaeth gyffredinol, poblogaeth, wedi'i dargedu, arbenigol. Darpariaeth gyffredin yw'r ddarpariaeth sydd ar gael i bawb gyda'r nod o gynyddu gwybodaeth y cyhoedd am anghenion SLC (SCLN). Mae poblogaeth yn cyfeirio at ymgyrchoedd iechyd y cyhoedd sy'n canolbwyntio ar grwpiau penodol e.e. [Dechrau'n Deg](#), [Teuluoedd yn Gyntaf](#), [Rhaglen Trawsnewid Integreiddio'r Blynyddoedd Cynnar](#). Mae ymyriadau wedi'u targedu yn mynd i'r afael ag anghenion penodol, sef plant y nodwyd bod ganddynt SCLN (Llywodraeth Cymru, 2020). Mae lefelau arbenigol o ymyriadau ar gyfer plant sydd ag SCLN y mae angen cymorth arbenigol arnynt gan wasanaethau therapi lleferydd ac iaith. Mae Ffigur 1 yn crynhoi'r haenau ymyrraeth hyn.

Ffigur 1: Haenau Ymyrraeth

(Llywodraeth Cymru, 2020)

- 1.2. Mae gan Lywodraeth Cymru ymrwymiad parhaus i sicrhau bod pob plentyn yn cael y dechrau gorau mewn bywyd, a nod cynllun cyflawni Siarad gyda Fi

(Llywodraeth Cymru, 2020) yw bod pob plentyn yn cael ei gefnogi gan ymyriadau sy'n seiliedig ar dystiolaeth i ddatblygu eu sgiliau SLC ar y cyfle cynharaf. Mae'r gwaith a gyflwynir yma yn ganolog i gyflawni'r nod hwn a helpu i gyflwyno darpariaeth blynyddoedd cynnar sy'n adeiladu sgiliau allweddol cryf (fel lleferydd, iaith a chyfathrebu) o adeg geni hyd at blynyddoedd cynnar. At hynny, mae'r adroddiad presennol yn mynd i'r afael â nodau Rhaglen Plant Iach Cymru (Llywodraeth Cymru, 2016) i gynorthwyo plant 'i gyrraedd holl gerrig milltir datblygiadol gan eu galluogi i fod yn barod ar gyfer yr ysgol' (t. 5) a nodau Fframwaith Strategol Iechyd y Cyhoedd Proffesiynau Perthynol i Iechyd y DU 2019-2024 i 'ymwreiddio dull gweithredu ataliol sy'n seiliedig ar boblogaeth, a gaiff ei lywio gan dystiolaeth o angen' (Proffesiynau Perthynol i Iechyd, 2019). Pwrpas y gwaith a wneir ac a adroddir yma yw nodi'r ymyriadau hynny sydd â thystiolaeth gref o wella canlyniadau SLC ar gyfer plant 0 i 5 oed ac y gellid eu mabwysiadu neu eu haddasu i'w defnyddio ledled Cymru ar lefel gyffredinol, poblogaeth ac wedi'i dargedu.

- 1.3. Nod darpariaeth gyffredinol yw ei bod yn dod â buddion i'r gymuned gyfan. Mae'n codi ymwybyddiaeth o bwysigrwydd lleferydd, iaith a chyfathrebu i bob plentyn, ac yn darparu addysg ac adnoddau i helpu teuluoedd i ddarparu cyfleoedd ac amgylcheddau sy'n cyfoethogi iaith, yn ogystal â chaniatáu gwyliadwriaeth ac adnabod plant sydd mewn perygl o gael problemau SCLN yn gynnar. Nod darpariaeth gyffredin yw sicrhau bod pob teulu yn cael yr adnoddau priodol sydd eu hangen i'w cefnogi.
- 1.4. Mae dulliau grŵp yn cynnig ymyrraeth i grwpiau sy'n fwy tebygol nag eraill o ddatblygu cyflwr penodol. Yn achos ymyriadau iaith, mae dulliau o'r fath yn peri'r risg y bydd cymunedau'n teimlo eu bod wedi'u llethu mewn rhyw ffordd ac y bydd grwpiau targed yn ymddieithrio o ganlyniad i hynny (Guttman a Salmon, 2004). Mae'r rhaglenni Dechrau'n Deg a Theuluoedd yn Gyntaf yng Nghymru yn canolbwybntio'n glir ar y blynyddoedd cynnar, gweithio amlddisgyblaethol a mynd i'r afael ag effeithiau tlodi ac amddifadedd ar gyfer plant ifanc ar lefel y boblogaeth. Mae'r rhaglenni hyn yn cael eu darparu mewn ardaloedd awdurdodau lleol ar draws Cymru sydd wedi'u nodi fel rhai sydd ag aelwydydd incwm isel. Mae mabwysiadu dull cyffredinol â phoblogaeth yn dod â mantais o leihau'r potensial ar gyfer stigmatiddio a all fod yn gynhenid mewn rhai ymyriadau sydd wedi'u targedu ar gyfer grwpiau penodol o bobl.
- 1.5. Darperir ymyrraeth wedi'i thargedu i'r plant hynny y nodwyd bod ganddynt ryw elfen o SLCN. Gall llwybrau datblygiad iaith fod yn ansefydlog ac anrhagweladwy

rhwng 2 a 4 oed a gall rhai plant sy'n ymddangos fel eu bod yn datblygu'n dda yn 2 flwydd oed ddatblygu anawsterau iaith yn ddiweddarach (Reilly et al., 2010). Felly, gall monitro sgiliau SLC drwy raglenni sgrinio cyffredinol alluogi ymyriadau wedi'u targedu i gael eu darparu mewn modd amserol. Gall ymateb plant i'r ymyriadau targededig hyn helpu i benderfynu pa rai fyddai'n elwa o ymyrraeth lefel arbenigol gan sicrhau defnydd doeth o adnoddau arbenigol.

- 1.6. Dylai defnyddio ymyriadau SLC cyffredinol, poplogaeth a thargededig sydd wedi'u hymchwilio yn y blynyddoedd cynnar, ar draws lleoliadau rhieni ac addysgol helpu i atal canlyniadau anfantais ieithyddol (Beard, 2018). Gall yr ymyriadau hyn roi hwb i allu SLC gwasanaethau cyhoeddus cyn bod angen mewnbwn arbenigol. Y tu hwnt i ymyriadau cyffredinol, poblogaeth neu wedi'u targedu, bydd angen ymyrraeth SLC arbenigol gan wasanaethau therapi lleferydd ac iaith ar rai plant ag SCLN parhaus ac arwyddocaol.
- 1.7. Mae effaith anawsterau SLC wedi cael ei hymchwilio dda a'i adrodd yn drylwyr (Pickles et al., 2016; Snow & Powell., 2011). Mae caffael iaith plant yn hanfodol i ddatblygiad a llesiant hirdymor plant ar draws meysydd lluosog (Maggie et al., 2010; Marmot et al., 2010) ac mae ganddo rôl ganolog wrth hyrwyddo symudedd cymdeithasol (Irwin, Siddiqi & Hertzman; 2007; Law, Reilly & Snow, 2013; UNICEF, 2012; Wylie et al., 2014). Mae tystiolaeth y gall plant ag SCLN cynnar brofi anawsterau llythrennedd plant yn ystod oedran ysgol (Catts, 1997; McCormack et al., 2011; Schoon et al., 2010a; Wren et al., 2021) ac yn aml yn tangyflawni yn academiaidd o gymharu â'u cyfoedion (Berkman et al., 2015; McKean et al., 2017; Snowling et al., 2001). Gall anawsterau SLC hefyd effeithio ar les cymdeithasol ac emosiynol (Norbury et al., 2016) sy'n cynnwys plant sy'n fwy tebygol o gael eu hadrodd fel rhai sydd ag anawsterau ymddygiadol (Willinger et al., 2003) ac sydd mewn perygl o ddatblyg gorbryder yn ystod plentyndod a llencyndod (Beitchman et al., 1996; Beitchman et al., 2003). Gall effeithiau anawsterau SLC cynnar ba hyd at oedolaeth gan effeithio ar gyflogaeth (Clegg et al., 2005) ac iechyd meddwl (Schoon et al., 2010b). At hynny, adroddwyd bod gan hyd at 60 y cant o droseddwyd ifanc SCLN (Bryan, Breer and Furlong, 2007). I'r gwrthwyneb, mae plant sy'n byw mewn amddifadedd cymdeithasol yn 5 oed sydd â sgiliau iaith da yn fwy tebygol o ddianc rhag tlodi pan fyddant yn oedolion (Blandon, 2006). Mae darparu mewnbwn i ddatblygu sgiliau SLC yn y blynyddoedd cynnar yn gost effeithiol o gymharu ag ar gyfer y glasoed ac oedolion ar gyfer effeithiau tymor hwy SCLN (Heckman, 2000). Am y rhesymau hyn, mae

amseriad ymyrraeth yn hollbwysig ac mae pwysigrwydd ymyrraeth gynnar i ddatblygu sgiliau SLC plant yn hollbwysig.

- 1.8. Mae'r dystiolaeth yn amlygu pwysigrwydd darparu ymyrraeth gynnar. Mae hybu ymwybyddiaeth o SCLN trwy ddarparu cymorth cyffredinol, i'r boblogaeth a chefnogaeth wedi'i deilwra yn y blynyddoedd cynnar, ar ffurf cadw gwylidwriaeth, adnabyddiaeth a chynghor yn ogystal ag ymyrraeth, yn bwysig er mwyn sicrhau bod pob plentyn yn cael ei gefnogi i gyflawni ei botensial erbyn mynediad i'r ysgol. Bydd ymyriadau ar bob lefel yn cefnogi plant trwy rymuso rhieni/gofalwyr ac ymarferwyr blynyddoedd cynnar i ddarparu cyfleoedd sy'n hwyluso datblygiad sgiliau SLC ar draws amgylcheddau.
- 1.9. Mae archwilio budd ehangach ymyriadau iechyd meddwl rhieni a rhianta yn bwysig wrth ystyried dulliau cyffredinol a phoblogaeth. Mae adolygiad systematig gan Jeong et al. (2021) fod tystiolaeth gref o effaith ymyriadau magu plant ar ddatblygiad gwybyddol, iaith ac echddygol plant. Yn benodol, ymyriadau a oedd yn canolbwyntio ar ddatblygu gofal ymatebol a gafodd yr effaith fwyaf. Mae lefelau uchel o ymddygiadau ymatebol gan roddwyr gofal yn gysylltiedig â sgiliau iaith cryfach mewn plant (Madigan et al., 2019).
- 1.10. Dangoswyd bod iechyd mamau ôl-enedigol gwael yn cael effeithiau negyddol a pharhaol ar ddatblygiad plant (Murray et al., 2010; Netsi et al., 2018; Sanger et al., 2015) gan gynnwys datblygiad sgiliau SLC plentyn (Clifford et al., 2022). Gallai hyn fod oherwydd yr effaith a gaiff ar ymddygiadau rhyngweithio cynnar rhwng y fam a'r plentyn. Dangoswyd y gall iselder mamol amharu ar ymatebolrwydd mamau (Luoma et al 2001, McLearn et al 2006) bondio ac ymlyniad mam a'i phlentyn (Atkinson et al., 2000; Gravener et al., 2012; Martins & Gaffan, 2000; Toth et al., 2009) a bod hyn yn golygu bod plant mamau isel eu hysbryd mewn perygl o gael ystod o ganlyniadau datblygiadol negyddol, gan gynnwys SCLN (Handley et al., 2017).
- 1.11. Mae'r dystiolaeth ar gyfer effaith coronafeirws (COVID-19) yn dechrau dod i'r amlwg. Adroddodd adolygiad systematig gan Racine et al. (2022) fod symptomau iselder wedi dyblu mewn mamau plant o dan 5 oed o gymharu ag amcangyfrifon cyn-bandemig, tra bod mesurau pryder wedi treblu. At hynny, mae tystiolaeth y gallai datblygiad SLC hefyd fod wedi ei effeithio. Roedd mesurau cadw pellter cymdeithasol yn golygu bod plant yn colli cyfleoedd ar gyfer rhyngweithio cymdeithasol a 'siarad â chyfoedion' (Charney, Camarata a Chern, 2021). Nododd astudiaeth ryngwladol a gynhaliwyd yn ystod y cyfnod clo cyntaf fod plant o dan 3 oed wedi cynyddu lefelau amser o flaen y sgrin na chyn y cyfnod clo (Bergmann et al., 2022) a bod cysylltiad negyddol rhwng hyn â'u sgiliau geirfa

mynegiannol (Bergmann et al., 2022; Kartushina et al., 2022). Mae adroddiad gan yr elusen cyfathrebu plant, ICAN (2021) yn amlygu pryderon athrawon, lle mae sgiliau SLC plant wedi'u heffeithio'n negyddol gan COVID-19, efallai na fyddant yn gallu dal i fyny'n ddigonol â'u cyfoedion. Felly, mae darparu ymyriadau ar sail tystiolaeth ar gyfer datblygu SLC wedi dod yn bwysicach fyth yn y cyd-destun hwn.

1.12. Bydd plant sy'n byw yng Nghymru yn dod i gysylltiad â'r Gymraeg a'r Saesneg i raddau amrywiol. Mae'r Gymraeg wedi'i siarad yng Nghymru drwy gydol hanes a gofnodwyd. Yn ôl y cyfrifiad diweddaraf, dywedodd 538,300 o breswylwyr arferol Cymru tair oed neu hŷn eu bod yn gallu siarad Cymraeg, sef 17.8% o'r boblogaeth (Llywodraeth Cymru, 2022a). Mae nifer y siaradwyr Cymraeg yn amrywio ar draws gwahanol rannau o Gymru ac mae amrywiaeth ym mhoblogaeth siaradwyr Cymraeg mewn gwahanol awdurdodau lleol ac mewn cymunedau unigol (Llywodraeth Cymru, 2022). Wrth adolygu ymyriadau sy'n anelu at wella sgiliau SLC mewn plant, mae'n bwysig ystyried amlygiad un iaith, dwy iaith ac aml-iaith yn ystod plentyndod. Mae'r Gymraeg a'r Saesneg yn ieithoedd swyddogol yng Nghymru (Llywodraeth Cymru, 1993, 2011) ac mae nifer y plant sy'n derbyn addysg cyfrwng Cymraeg yn cynyddu gyda 77,693 o blant yn cael eu cofnodi fel ysgol cyfrwng Cymraeg yn 2021-22 o gymharu â 75,434 yn 2011-12 (Llywodraeth Cymru, 2022b). Mae hyn yn golygu bod nifer cynyddol o blant yn dod yn ddwyieithog yn y Gymraeg a'r Saesneg yn ystod plentyndod. Bydd rhai plant yn dod i gysylltiad â'r Gymraeg yn unig yn y cartref. Bydd eraill yn profi Cymraeg a Saesneg. Bydd grŵp ychwanegol yn clywed dim ond Saesneg yn eu cartref a Chymraeg o fewn addysg. Ochr yn ochr â Chymraeg a Saesneg, bydd rhai plant sy'n byw yng Nghymru yn cael eu hamlygu (ar raddau amrywiol) i ieithoedd eraill a siaredir gan y teulu. Adroddodd cyfrifiad 2021 fod 8.9% o bobl yng Nghymru a Lloegr yn dweud eu bod yn defnyddio prif iaith heblaw Cymraeg neu Saesneg (Llywodraeth Cymru, 2022c). Mae angen ystyried yr amrywiaeth hwn mewn profiad iaith.

1.13. Adroddodd adolygiad systematig gan Law et al. (1998) fod cyfoeth o dystiolaeth ar gyfer effeithiolrwydd ymyriadau SLC. Yr her yw gallu nodi pa ymyriadau sydd fwyaf cadarn ac sy'n debygol o gyfleu'r budd mwyaf i blant yn unol â'u hangen. Yr amcanion a nodwyd gan Lywodraeth Cymru y comisiynwyd yr adroddiad hwn ar eu cyfer oedd:

- adolygu'r sylfaen dystiolaeth gyfredol ar gyfer ymyriadau iechyd meddwl amenedigol/babanod a nodi'r elfennau SLC o fewn y rhain

- adolygu'r dystiolaeth gyfredol ar gyfer ymyriadau rhianta a nodi'r elfennau SLC o fewn y rhain (h.y., ymyriadau nad ydynt yn targedu SLC yn benodol ond a allai gael effaith fuddiol ar sgiliau SLC)
- adolygu'r dystiolaeth gyfredol ynghylch ymyriadau SLC sydd ar gael ar lefelau Cyffredinol, Poblogaeth ac wedi'u Targedu.

2. Methodoleg

- 2.1. Cynhaliwyd tri adolygiad cwmpasu cyflym i fynd i'r afael â'r amcanion gan ddefnyddio fersiwn wedi'i addasu o'r fethodoleg a amlinellwyd gan Y Ganolfan Meddygaeth sy'n Seiliedig ar Dystiolaeth (2020). Defnyddiwyd yr un fethodoleg ar gyfer pob adolygiad.

Cam 0: Poblogaeth, Cysyniad (neu ffenomen o ddiddordeb), Cyd-destun

- 2.2. Nodwyd nodweddion pwysig y boblogaeth, y cyfeirir atynt yn aml fel y 'cyfranogwyr', ar gyfer pob amcan, gan gynnwys oedran neu ddiffiniad o'r berthynas â'r plentyn e.e., rhiant. Nodwyd y cysyniad craidd ar gyfer pob adolygiad, er enghraifft ar gyfer amcan un roedd hyn yn ymyriadau iechyd meddwl. Yn olaf, lle bo'n berthnasol, nodwyd y cyd-destun, megis naill ai cyffredinol, poblogaeth neu grwpiau wedi'u targedu yn amcan 3.

Cam 1: Strategaethau chwilio (gan gynnwys ffynonellau gwybodaeth)

- 2.3. Rhoddir strategaethau chwilio ar gyfer pob adolygiad yn atodiad 1. Cynhaliwyd pob chwiliad trwy Medline a CINAHL. Dewiswyd y rhain i sicrhau bod y chwiliadau'n cynnwys cronfeydd data gyda ffocws ar elfennau meddygol a seicogymdeithasol. Mae Tabl 1 yn dangos yr ystodau dyddiadau ar gyfer pob un o'r amcanion. Roedd gan Amcan 2 nifer llai o erthyglau dychwelyd ac felly defnyddiwyd ystod dyddiadau ehangach. Amrediad dyddiadau cyfyngedig oedd gan Amcan 3 gan fod nifer uchel o erthyglau a ddychwelwyd, ynghyd â thystiolaeth eisoes ar gael o lenyddiaeth flaenorol. Mae hyn yn cadw at ganllawiau ar gyfer cynnal adolygiad cyflym (Canolfan Meddygaeth sy'n Seiliedig ar Dystiolaeth, 2020).

Tabl 1: Amrediadau y dyddiadau ar gyfer chwiliadau

Amcan	Dechrau'r ystod dyddiad	Diwedd ystod dyddiad
Amcan 1	2010	2022
Amcan 2	2000	2022
Amcan 3	2017	2022

- 2.4. Unwaith y cynhaliwyd y chwiliadau, cawsant eu rhoi yn Endnote, sef offeryn rheoli cyfeirio, a'u dad-ddyblygu. Yn dilyn hyn, cawsant eu hallforio o Endnote a'u

cynnwys mewn offeryn adolygu systematig ar-lein o'r enw Rayyan (Mourad et al., 2016). Roedd yr offeryn hwn yn caniatáu i ddau ymchwilydd neu fwy farnu papur mewn modd dall. Mae'r dallu hwn ac yna'r gwirio dilynol rhwng yr ymchwilwyr yn sicrhau bod y papurau hynny a gedwir ym mhob rhan o'r broses adolygu yn berthnasol (dilys) i fynd i'r afael â diben yr adolygiad. Yn yr adolygiadau a gyflwynir yn yr adroddiad hwn, aseswyd erthyglau ar lefel teitl, ac adolygwyd y 10% cyntaf gan ddau ymchwilydd i wirio bod dibynadwyedd rhyng-raddwyr wedi cyrraedd o leiaf 98%. Trafodwyd unrhyw anghytundeb rhwng yr awduron a daethpwyd i benderfyniad. Mae naw deg wyth y cant yn cael ei gymryd fel lefel uchel iawn o gytundeb o fewn adolygiad cwmpasu neu systematig, ac mae'n dilyn arfer gorau fel yr amlinellwyd gan y Ganolfan Meddygaeth sy'n Seiliedig ar Dystiolaeth (2020) a Sefydliad Joanna Briggs (Peters, et al., 2020). Mae hyn yn rhoi eglurhad o fewn y tîm ar y mathau o bapurau sy'n ystyrlon yn yr adolygiadau cwmpasu cyflym hyn. Ymgwymerwyd â'r un broses gyda'r crynodebau. Ar lefel haniaethol, oherwydd gostyngiad yn nifer y tystlythyrau yr oedd angen eu hadolygu, cafodd 20% eu sgrinio ar y cyd i wirio bod dibynadwyedd rhyng-raddwyr wedi cyrraedd o leiaf 98%. Mae Atodiad 2 (Ffigurau 2-4) yn cynnwys siart llif PRISMA ar gyfer pob adolygiad.

- Dylid defnyddio ymyriadau gyda phlant o enedigaeth hyd at 5 oed, neu gyda rhieni lle mae eu plant yn yr un braced oedran.
- Nod ymyrraeth yw gwella sgiliau SLC y plentyn
- Mae o leiaf un canlyniad SLC yn cael ei adrodd yng nghanlyniadau'r astudiaeth ymyrraeth e.e., mesuriad o eirfa'r plentyn
- Ymyriadau sy'n dilyn rhaglen llawlyfr
- Ymyrraeth wedi'i datblygu neu ei chyfieithu i'r Saesneg/Cymraeg
- Erthyglau wedi'u hysgrifennu yn Gymraeg/Saesneg

Meini prawf gwahardd:

- Ymyrraeth a ddarperir pan fo plentyn yn 5 oed neu'n hŷn yn bennaf, neu gyda rhieni lle mae eu plant yn hŷn na 5 oed.
- Ymyrraeth wedi'i thargedu ar ddatblygiad nad yw'n SLC yn unig e.e. llythrennedd neu ddatblygiad corfforol
- Ymyriadau a nodwyd fel rhai aneffeithiol gan dystiolaeth yr ymchwil

- Astudiaethau sy'n canolbwyntio ar boblogaethau penodol yn unig e.e., plant ag anhwylder ar y sbectrwm awtistig, parlys yr ymennydd, taflod hollt
- Ymyrraeth a ddarperir ar lefel arbenigol yn unig (mae angen ei ddarparu gan rywun â chymhwyster penodol e.e. Therapydd Lleferydd ac Iaith neu Seicolegydd)
- Crynodebau o'r gynhadledd, llythyrau at olygyddion, adolygiad/sylwebaeth

Cam 2: Adolygu ffynonellau eraill

- 2.5. Chwiliwyd cronfeydd data ac adnoddau ychwanegol gan gynnwys [PROSPERO](#), [Cochrane](#), [Figshare](#), OSF (Foster & Deardorff, 2017), [COSMIN](#), [JBI](#), a [Campbell](#) gan ddefnyddio termau o'r strategaethau unigol. Defnyddiodd yr ymchwilyr hefyd gyfryngau cymdeithasol a chysylltiadau ag arbenigwyr pwnc i nodi tystiolaeth ac ymyriadau sy'n berthnasol i bob amcan.

Ffynonellau eraill a aseswyd oedd:

- [Parent-Infant Foundation Toolkit for Clinical Interventions and Evidence-Informed Practice](#)
- [Early Intervention Foundation Guidebook for early interventions](#)
- Adolygiadau perthnasol ar gael yng [Ngwasanaeth Llyfrgell a Gwybodaeth yr NSPCC](#)
- Cronfa ddata I CAN/[Yr Ymddiriedolaeth Gyfathrebu What Works](#)
- [Speech Bite \(Speech Pathology Database for Best Interventions and Treatment Efficacy\)](#)
- [American Speech-Language and Hearing Association \(ASHA\)](#) Evidence maps
- Adolygiadau systematig, penodau neu raglenni gwaith blaenorol fel grant rhaglen Child Talk NIHR (Roulstone et al., 2015) ac adolygiadau eraill sy'n hysbys i'r tîm ymchwil (e.e., Asmussen et al., 2016; Axford et al., 2015; Eadie, Taylor & Stark, 2017; Law et al., 2017, 2018; Levickis et al., yn y wasg)

Cam 3: Llunio rhestrau o ymyriadau

- 2.6. Lluniwyd rhestr o ymyriadau o'r crynodebau a gadwyd ar draws y tri amcan, o'r chwiliadau ychwanegol ac o wybodaeth a ddarparwyd gan arbenigwyr pwnc. Yna adolygwyd y rhestr helaeth hon i benderfynu pa ymyriadau y dylid eu cynnwys. Defnyddiwyd meini prawf cynhwysiant a gwahardd fel yr amlinellwyd uchod a darperir yr ymyriadau hynny a eithriwyd yn Atodiad 4 (Tablau 8 -10).

Cam 4: Mireinio'r rhestr o ymyriadau

- 2.7. Cafodd yr ymyriadau sy'n weddill eu mapio yn erbyn categorïau ymyriadau'r *Better Communication Research Project's (BCRP)* (Roulstone et al., 2012). Lluniwyd y fframwaith hwn mewn ymgynghoriad â therapyddion, a roddodd categori a diffiniad i'r gwahanol adnoddau, tasgau a gweithgareddau a nodwyd ganddynt fel perfformio, ymgysylltu â neu ddefnyddio ar gyfer nod penodol, neu raglen waith. Rhoddir diffiniad o'r meysydd eang hyn yn Nhabl 2.

Tabl 2: *Categoriâu o Ymyriadau Prosiect Ymchwil Cyfathrebu Gwell (Roulstone et al., 2012)*

Categoriâu o Ymyriadau	Diffiniad
Rhaglenni	Ymyriadau sy'n cynnwys pecyn o weithgareddau, wedi'u trefnu mewn rhyw fath o strwythur hierarchaidd. Yn aml, mae'r rhain wedi'u cyhoeddi fel pecyn penodol.
Gweithgareddau ymyrraeth	Gweithgaredd arwahanol sy'n targedu sgil neu ddiffyg penodol, er enghraifft, gwahaniaethu clywedol a defnyddio gemau rhwystr.
Egwyddor neu Ddulliau o ymyrraeth	Mae hyn yn cyfeirio at egwyddorion ymyriadau a gallai fod yn ddulliau a fyddai'n cael eu cynnwys neu'n sail i weithgareddau a gafodd eu cynnwys mewn rhaglenni (fel y diffinnir uchod).
Rhaglenni a ddatblygwyd gan wasanaethau	Rhaglenni a ddatblygwyd gan dîm lleol. Yn aml, gyda chydrrannau wedi'u haddasu o raglenni cyhoeddedig neu gyfuniad o weithgareddau ymyrraeth mewn ffordd newydd neu mewn ffordd sy'n gweddu i lwybr cyflawni lleol.
Adnoddau	Adnoddau penodol (e.e. brics adeiladu, neu swigod) neu adnoddau a enwir fel llaw-fer i faes lleferydd, iaith neu gyfathrebu sy'n cael ei dargedu/drin.
Hyfforddiant	Pecynnau hyfforddi sy'n targedu naill ai rhieni neu ymarferwyr eraill, fel ffordd o roi sgiliau iddynt fod yn gyflenwyr ymyriadau effeithiol.

Modelau neu ddamcaniaethau ymyrraeth	Damcaniaethau sy'n sail i ymyriadau yn hytrach na disgrifio'r gweithgareddau neu'r dulliau gweithredu.
Targedau'r ymyrraeth	Roedd y rhain yn cynnwys agweddau ar leferydd, iaith a chyfathrebu'r plentyn, sgiliau gwybyddol a phrosesu sylfaenol neu agweddau seicogymdeithasol ehangach rhyngweithio.

2.8. Ar ôl eu mapio i'r categorïau BCRP fel yr amlinellir yn nhabl 2, cafodd ymyriadau eu mapio i 'haenau ymyrraeth gyffredinol, poblogaeth ac ymyrraeth wedi'i thargedu' (Atodiad 3; Tabl 11). Yna dosbarthwyd yr holl ymyriadau yn unol â hierarchaeth dystiolaeth dderbyniol a addaswyd yn wreiddiol o Ddosbarthiad Polisi ac Ymchwil Asiantaeth yr Unol Daleithiau ar gyfer Gofal Iechyd (Tabl 3). Mae'r cynllun graddio hwn yn seiliedig ar gynllun a luniwyd gan Grŵp Canlyniadau Clinigol Gweithrediaeth y GIG (Eccles & Mason, 2001).

Tabl 3: Hierachiaeth y Dystiolaeth

Lefel	Math o dystiolaeth
1	Tystiolaeth a gafwyd o un hap-dreial wedi'i reoli neu feta-ddadansoddiad o hap-dreialon wedi'u rheoli
2a	Tystiolaeth a gafwyd gan o leiaf 1 astudiaeth wedi'i reoli a gynlluniwyd yn dda heb broses ar hap
2b	Tystiolaeth a gafwyd gan o leiaf 1 astudiaeth led-arbrofol arall a gynlluniwyd yn dda
3	Tystiolaeth a gafwyd o astudiaethau disgrifiadol nad ydynt yn arbrofol sydd wedi'u cynllunio'n dda, megis astudiaethau cymharol, astudiaethau cydberthynas ac astudiaethau achos
4	Tystiolaeth a gafwyd o adroddiadau pwyllgor arbenigol neu farn a/neu brofiadau clinigol awdurdodau uchel eu parch
4	Tystiolaeth a gafwyd o adroddiadau pwyllgor arbenigol neu farn a/neu brofiadau clinigol awdurdodau uchel eu parch

Addaswyd o Eccles M, Mason J (2001) How to develop cost conscious guidelines. Health Technology Assessment

- 2.9. Cadwyd yr ymyriadau hynny y canfuwyd eu bod yn bodloni cynhwysiant fel rhaglen waith fel y'i diffinnir gan y BCRP (Tabl 2). O ystyried nifer yr ymyriadau a nodwyd, dim ond y rhai a ystyriwyd yn rhaglen waith a gynhwyswyd. Dewiswyd y rhain dros gategoriâu eraill o ymyriadau, gan mai rhaglenni yw'r rhai sydd wedi'u dogfennu fwyaf o'r mathau o ymyriadau sydd hefyd yn y parth cyhoeddus. Felly, mae'r mathau hyn yn fwy tebygol o fod wedi cael eu defnyddio gan fwy o ymarferwyr ac o fod ar gael i'w mabwysiadu. Yn olaf, cadwyd y rhaglenni hynny oedd â thystiolaeth Lefel 1 fel y manylir yn Nhabl 3 gan mai'r rhain sy'n darparu'r lefel uchaf o dystiolaeth wyddonol. Mae Atodiadau 3-7 yn cynnwys manylion am ymyriadau heblaw rhaglenni a ystyriwyd yn yr adolygiad.
- 2.10. Nod y tri adolygiad cwmpasu cyflym yw nodi ymyriadau sy'n bodloni'r meini prawf uchod a darparu trosolwg disgrifiadol o'r rhain. Mae hyn yn dilyn arfer gorau ar gyfer adolygiadau cwmpasu fel y manylir gan y Ganolfan Meddygaeth sy'n Seiliedig ar Dystiolaeth (2020) a Sefydliad Joanna Briggs (2020). Felly, cyflwynir y deunydd a adolygwyd heb werthusiad beirniadol o astudiaethau unigol ac nid oes unrhyw gyfuniad o dystiolaeth o astudiaethau gwahanol.

3. Canlyniadau

- 3.1. Cafodd cyfanswm o 15 o ymyriadau gwahanol eu nodi a'u diffinio fel rhaglen waith gyda thystiolaeth lefel 1 ar gyfer effaith ar sgiliau SLC plant. Cafodd ymyriadau eu dosbarthu fel cyffredinol, poblogaeth neu wedi'u targedu fel y gallai'r tîm ymchwil eu dosbarthu orau o'r llenyddiaeth gyhoeddedig. Nodwyd tri ymyriad ar gyfer amcan 1 a thri ar gyfer amcan 2, gyda naw ymyriad wedi'u nodi ar gyfer amcan 3. Mae pob un o'r ymyriadau sydd wedi'u cynnwys yn cael eu crynhoi yn nhabl 4 ac yna ceir disgrifiad mwy manwl yn yr adrannau canlynol. Ni nodwyd dim ymyriadau sy'n defnyddio'r Gymraeg.

Yn ychwanegol ar y naw ymyriad a gadwyd ar gyfer amcan 3, cafodd tri arall eu hystyried, ond a wrthodwyd am eu bod yn cael eu cyfrif fel ymyriadau arbenigol (Atodiad 5; Tabl 11). Mae dau o'r rhain yn rhaglenni Hanen a'r pedwerydd yw'r 'rhaglen Rhyngweithio Rhiant-Plentyn' a ddatblygwyd yn Lloegr. Maent i gyd yn cael eu cyflwyno gan therapydd lleferydd ac iaith.

Cafodd 12 ymyriad lefel rhaglen arall eu gwrthod am fod ganddynt dystiolaeth lefel 1 a oedd yn dangos *nad* ydynt yn effeithiol i wella SLC (Atodiad 7; Tabl 15-17). Er enghraifft, dywed Goldfield et al. (2012) fod gan blant yn grŵp ymyriad y rhaglen Let's Read ganlyniadau SLC tebyg yn 4 oed i rai yn y grŵp rheolydd.

Tabl 4: Crynodeb o'r ymyriadau.

Ymyrraeth	Disgrifiad	Poblogaeth darged a lleoliad
Attachment and Biobehavioural Catch up (ABC)	Ymyrraeth 10 sesiwn sy'n anelu at wella rhyngweithio rhwng rhieni a phlant trwy gynyddu meithriad rhieni ac ymddygiadau ymatebol. Mae'r rhaglen hon wedi'i chynllunio ar gyfer rhieni sy'n gofalu am blant sydd â hanes o adfyd e.e., mewn gofal maeth.	Rhaglen ymweld â'r cartref ar gyfer rhieni babanod. Mae ymwelwyr cartref yn arbenigwyr hyfforddedig.
Attachment and Behavioural Catch up for Toddlers (ABC-T)	Ymyrraeth 10 sesiwn sy'n anelu at wella rhyngweithio rhwng rhieni a phlant trwy gynyddu meithriad rhieni ac ymddygiadau ymatebol. Mae'r rhaglen hon wedi'i chynllunio ar gyfer rhieni sy'n gofalu am blant sydd wedi dioddef tralod e.e., mewn gofal maeth.	Rhaglen ymweld â'r cartref ar gyfer rhieni plant bach. Mae ymwelwyr cartref yn arbenigwyr hyfforddedig.
Doors to Discovery	Rhaglen cyn-feithrin sy'n adeiladu sylfaen o iaith lafar, ymwybyddiaeth ffonolegol, gwybodaeth am yr wyddor, a chysyniadau print a chariad at lyfrau.	Cwricwlwm llythrennedd cyn-ysgol ar gyfer athrawon cyn-ysgol.
Early Talk Boost	Ymyrraeth wedi'i dargedu ar gyfer plant 3 i 4 oed sydd ag oedi mewn iaith yn helpu i hybu eu sgiliau iaith er mwyn lleihau'r bwlch rhyngddynt a'u cyfoedion.	Ymyrraeth grŵp bach ar gyfer plant 3 i 4 oed, gan ymarferydd blynyddoedd cynnar hyfforddedig mewn lleoliadau blynyddoedd cynnar.
Family Nurture Intervention (FNI)	Mae Family Nurture Intervention (FNI) yn helpu teuluoedd i ailsefydlu cysylltiad emosiynol a chyd-reoleiddio awtonomig os oes ymyrraeth arnynt. Mae nyrs hyfforddedig y mae'r awduron yn cyfeirio ati fel 'Arbenigwr Magu' yn gweithio gyda'r teulu i helpu i hwyluso cysylltiad emosiynol.	Mae arbenigwr meithrin hyfforddedig yn darparu FNI i deuluoedd yn NICU.
Incredible Years Parent-Toddler Programme (IYPTP)	Mae'r Incredible Years Parent–Toddler Programme (IYPTP) yn ymyrraeth ymddygiadol 12 wythnos yn seiliedig ar grŵp sy'n dysgu sgiliau rheoli perthynas ac ymddygiad effeithiol gan gynnwys hyfforddiant cymdeithasol, emosiynol a dyfalbarhad i alluogi rhieni i gefnogi datblygiad eu plant yn well	Grŵp i rieni a phlant bach (rhwng 1 a 3 oed) a gyflwynir gan Hwyluswyr Blynyddoedd Rhyfeddol hyfforddedig.
Infant Behavior Program	Addasiad o therapi Rhyngweithio Rhiant a Phlentyn ar gyfer babanod sydd mewn perygl o anawsterau ymddygiad. Mae'r rhaglen yn cynnwys 7 sesiwn awr wythnosol sy'n cynnwys un sesiwn addysgu a chwe sesiwn hyfforddi.	Ymyrraeth yn y cartref ar gyfer rhieni a'u babanod, a ddarperir gan therapyddion hyfforddedig.

<p>Infant Health and Development Programme</p>	<p>Datblygwyd y Rhaglen Infant Health and Development (IHDP) i wella statws gwybyddol, ymddygiadol ac iechyd pwysau geni isel (LBW), babanod a anwyd yn gynnar Rhwng genedigaeth plentyn cynamserol a thair oed, derbyniodd teuluoedd rhaglen: 1) dilyniant pediatrig, 2) ymweliadau cartref, 3) grwpiau cymorth i rieni, a 4) rhaglen addysgol systematig a ddarperir mewn canolfannau datblygu plant arbenigol. Pwrpas y rhaglen ymyrraeth gynnar hon yw atal problemau datblygiadol diweddarach.</p>	<p>Ymweliad cartref ac ymyrraeth grŵp ar gyfer rhieni babanod cynamserol pwysau geni isel. Cyflwynir gan dîm rhyngddisgyblaethol o weithwyr proffesiynol iechyd a gwaith cymdeithasol hyfforddedig.</p>
<p>Learning Through Play Plus (LTP+)</p>	<p>Mae LTP Plus yn cynnwys dwy gydran: Dysgu trwy chwarae (LTP) a Therapi Ymddygiad Gwybyddol (CBT). Mae'r LTP Plus yn rhaglen gynaliadwy, llythrennedd isel gyda'r bwriad o roi gwybodaeth i rieni am dwf a datblygiad iach eu plant ifanc. Mae gweithgareddau'r LTP sy'n seiliedig ar ymchwil yn gwella datblygiad plant wrth hyrwyddo diogelwch ymlyniad ar yr un pryd trwy feithrin gallu rhieni i ddarllen a bod yn sensitif i giwiau eu plant a thrwy gymryd rhan weithredol yn natblygiad eu plant.</p>	<p>Ymyrraeth rhianta grŵp a gyflwynir gan bobl nad ydynt yn arbenigwyr hyfforddedig.</p>
<p>Let's Begin with the Letter People</p>	<p>Cwricwlwm addysg gynnar sy'n defnyddio 26 uned thematig i ddatblygu sgiliau iaith a llythrennedd cynnar plant.</p>	<p>Cwricwlwm addysg gynnar ar gyfer plant cynysgol mewn lleoliadau addysg gynnar.</p>
<p>Newborn Behavioral Observations (NBO) system</p>	<p>Offeryn wedi'i gynllunio i helpu rhieni ac ymarferwyr i rannu unigrywiaeth ryfeddol babi gyda'i gilydd, trwy arsylwi ar ei ymddygiad. Mae ymarferwyr a rhieni yn myfyrio ar yr arsylwi a rennir ac yn datblygu strategaethau ar y cyd i gynorthwyo'r baban ac i hyrwyddo'r berthynas rhwng rhieni a babanod.</p>	<p>Ymyrraeth unigol ar gyfer rhieni a'u babanod newydd-anedig, a gyflwynir gan glinigydd NBO mewn wardiau ysbyty ac ymweliadau cartref.</p>
<p>Nuffield Early Language Intervention</p>	<p>Rhaglen ar gyfer plant yn y dosbarth derbyn sy'n anelu at wella geirfa plant, datblygu eu sgiliau naratif, annog gwranddo gweithredol a magu hyder wrth siarad yn annibynnol.</p>	<p>Sesiynau grŵp bach ac unigol i blant yn y dosbarth Derbyn (4 i 5 oed) wedi'u cyflwyno gan gynorthwydd dysgu hyfforddedig yn yr ysgol.</p>
<p>Read, Play, Learn</p>	<p>Datblygu geirfa trwy ymyriad yn dysgu geiriau trwy ddarllen llyfrau a chwarae llyfrau.</p>	<p>Cwricwlwm seiliedig ar chwarae ar gyfer plant ifanc mewn ysgolion</p>

Story Friends	Rhaglen ymyrraeth iaith ar gyfer plant 4 i 6 oed. Gan gynnwys 26 o lyfrau stori rhyngweithiol.	Sesiynau gwranddo rhyngweithiol ar gyfer plant 4 i 6 oed yn yr ysgol neu leoliadau eraill. Nid oes angen hyfforddiant arbenigol ai'e gyflwyno.
Video Interaction Project (VIP)	Mae'r Prosiect Rhyngweithio Fideo (VIP) yn rhaglen sy'n cael ei hychwanegu at ymweliadau pediatregydd rheolaidd rhieni. Ym mhob sesiwn, mae'r rhiant yn cyfarfod un i un gyda therapydd yn swyddfa'r meddyg. Mae'r rhiant yn cael tegau a/neu lyfr sy'n briodol ar gyfer lefel eu plentyn ac yna'n cael ei ffilmio wrth iddynt chwarae gyda'u plentyn. Wedi hynny, mae'r therapydd a'r rhiant yn adolygu'r fideo gyda'i gilydd. Mae'r therapydd yn tynnu sylw at eiliadau cadarnhaol, megis pan ymatebodd y rhiant i synau eu plentyn. Mae'r rhieni'n mynd â'r fideo, y tegau neu'r llyfr newydd adref, a rhai pamffledi sydd ag awgrymiadau chwarae. Mae'r rhaglen wedi'i chynllunio i helpu rhieni i adnabod eiliadau llwyddiannus gyda'u plentyn a'u helpu i fyfyrion ar yr hyn y maent eisoes yn ei wneud i ymgysylltu â'u plentyn mewn ffordd gadarnhaol.	Ymyrraeth unigol rhiant-plentyn a ddarperir gan ymyrydd VIP mewn lleoliad gofal sylfaenol.

Amcan 1: Ymyriadau iechyd meddwl amenedigol

- 3.2. Mae Tabl 5 yn rhestru'r tri ymyrraeth iechyd meddwl amenedigol a fodlonodd y meini prawf o fod yn raglenni llawlyfr gyda thystiolaeth lefel 1 ar gyfer effaith ar ganlyniadau SLC. Ni chynhwyswyd ymyriadau a oedd yn canolbwyntio'n benodol ar gynyddu ymlyniad heb unrhyw ganlyniad SLC penodol. Roedd gan bob un o'r ymyriadau dystiolaeth i awgrymu eu bod yn effeithiol ar lefel y boblogaeth ac yn cael effaith gadarnhaol ar ddatblygiad SLC plant. Cafodd pob un ohonynt eu cyflwyno i famau cyn i'w plentyn fod yn 6 mis oed. Mae tystiolaeth o ymchwil i raglenni heb lawlyfr y gall canolbwyntio ar ryngweithio rhwng mamau a babanod gael effaith gadarnhaol ar ddatblygiad SLC plant (Ghazi et al., 2021; Khan et al., 2018; Letourneau et al., 2011; Ochoa et al., 2021).

Tabl 5: Ymyriadau rhaglen iechyd meddwl sy'n canolbwyntio ar amenedigol gyda thystiolaeth lefel 1 ar gyfer effaith SLC

Ymyrraeth	Lefel yr Ymyrraeth	Cyfranogwyr	Manylion yr ymyrraeth	Mesur a Chanlyniadau SLC	Gwlad Tarddiad	Cyfeiriad/au
Family Nurture Intervention (FNI)	Poblogaeth (Plant a anwyd rhwng 26 a 34 wythnos beichiogrwydd).	150 o fabanod a anwyd rhwng 26 i 34 wythnos beichiogrwydd (115 o famau) wedi'u cynnwys yn yr astudiaeth. 59 o famau ar hap i ymyrraeth FNI. Gofal safonol yn cael ei ddarparu i'r grŵp rheoli.	Ymyrraeth a ddarperir gan nyrsys NICU a hyfforddwyd yn y dull ar sail 1:1. Ymyrraeth cyn gynted â phosibl ar ôl ei ddanfôn (cymedrig hyd amser 7 diwrnod). Cyfarfu nyrsys â mamau 6.4 awr yr wythnos ar gyfartaledd tra roedd eu babi mewn NICU.	Bayley III scales, Child Behavior Checklist and Modified Checklist for Autism in Toddlers a weinyddir pan fydd plentyn 18 mis oed. Bayley III Scales: Ar gyfer plant -1 gwyrriad safonol islaw'r cymedr, cynyddodd FNI sgoriau gwybyddol yn sylweddol 6.0 pwynt a sgoriau iaith 8.2 pwynt. Child Behavior Checklist: Yn sylweddol llai o anawsterau sylw i blant a oedd wedi derbyn FNI (effaith maint 0.51). -CHAT: Mae llawer llai o eitemau wedi methu ar gyfer plant a dderbyniodd FNI.	UDA	Welch MG, Firestein MR, Austin J, et al. (2015)
Learning Through Play Plus (LTP+)	Poblogaeth	Mamau a gafodd ddiagnosis gydag iselder gyda phlentyn rhwng 0 a 30 mis oed ar adeg recriwtio. 408 ar hap i grŵp ymyrraeth a 403 i'r grŵp rheoli.	10 sesiwn grŵp yn para 60 i 90 munud, yn cael eu cyflwyno'n wythnosol am 8 wythnos, yna bob pythefnos am bythefnos. Ymyrraeth gan weithwyr iechyd cymunedol. Calendr dysgu trwy chwarae sy'n dangos datblygiad plant o eadeg	Holiadur Oedran a Chamau (ASQ-3) a weinyddir ar y llinell sylfaen, 3 mis ar ôl ymyrraeth a 6 mis ar ôl ymyrraeth. Roedd sgoriau yn well i blant a oedd wedi derbyn ymyrraeth LTP+ ar gyfer meysydd cymdeithasol, echddygol, datrys problemau a chyfathrebu.	Pacistan	Husain et al. (2021)

			<p>geni hyd at 3 mlwydd oed a ddefnyddir. Darperir negeseuon sy'n briodol yn ddatblygiadol i ysgogi datblygiad plant.</p> <p>Rhaglen Thinking Health hefyd yn cael ei chyflwyno sy'n defnyddio therapi ymddygiad gwybyddol i drafod iechyd personol y fam, perthynas mam-babanod a chefnogaeth seicogymdeithasol pobl eraill.</p>			
Video Interaction Project (VIP)	<p>Poblogaeth</p> <p>(Teuluoedd incwm isel, yr effaith fwyaf a ddangosir mewn mamau â symptomau iselder).</p>	<p>Cyfranogwyr a recriwtiwyd o ysbyty trefol sy'n gwasanaethu teuluoedd incwm isel, mewnfudwyr yn bennaf.</p> <p>675 llifynnau mam-plentyn (225 ar hap i ymyrraeth VIP).</p>	<p>Ymyrraeth gan arbenigwr datblygiad plant ar sail 1:1 gyda theuluoedd.</p> <p>Ymyrraeth rhwng genedigaeth a 6 mis.</p> <p>Hyd at 4 ymweliad gan hwylusydd yn para tua 30 munud yr un.</p> <p>Roedd ymyrraeth yn cynnwys rhyngweithio rhiant-plentyn 5 i 10 munud ar dâp fideo a wylwyd ynghyd ag arbenigwr datblygu rhieni a phlant a atgyfnerthodd rhyngweithiadau cadarnhaol. Darperir deunyddiau dysgu a phamffledi i fynd adref gyda nhw.</p>	<p>Mesurau a gymerwyd pan oedd plentyn yn 6 mis oed.</p> <p>StimQ (cyfweliad strwythuredig i asesu rhyngweithiadau plant yn y cartref).</p> <p>Symptomau iselder mamol wedi'u mesur gan ddefnyddio Holiadur Iechyd Cleifion, a gwblhawyd pan oedd plentyn yn 6 mis oed.</p> <p>Lleihau'n sylweddol symptomau iselder ysgafn a chymedrol i famau a oedd wedi cael eu hap i ymyrraeth VIP.</p> <p>Mwy o effaith ar ymatebolrwydd rhieni i famau â symptomau iselder.</p>	UDA	Berkule et al. (2014)

Family Nurture Interventions (FNI)

- 3.3. Ymyrraeth ar lefel poblogaeth yw hon, ar gyfer rhieni plant a anwyd yn gynnar ac sydd angen cymorth uned gofal dwys newyddenedigol ac fe'i darparwyd gan nyrsys a hyfforddwyd yn y dull gweithredu hwn. Adroddodd Welch et al. (2015) fod plant yn y grŵp ymyrraeth wedi dangos gwelliant sylweddol yn eu sgôr cyfathrebu ar Raddfeydd Datblygiad Babanod Bayley (3^{ydd} argraffiad) yn 18 mis oed (wedi'i gywiro). Byddai ymchwil bellach, gan fonitro effaith yr ymyrraeth yn benodol ar elfennau SLC o ddatblygiad, gan ddefnyddio offer dilysedig, yn fuddiol i gynyddu cryfder y dystiolaeth.

Learning Through Play Plus (LTP+)

- 3.4. Ar adeg ysgrifennu, adroddod un hap-dreial wedi'i reoli effeithiolrwydd ymyrraeth LTP+ar gyfer gwella canlyniadau SLC (Husain et al., 2021). Dangoswyd bod yr ymyrraeth hwn yn effeithiol ar lefel y boblogaeth, ar gyfer mamau sydd wedi cael diagnosis o iselder. Fe'i cynlluniwyd i'w gyflwyno mewn grwpiau gan weithwyr iechyd lleyg a defnyddiodd yr Holiadur *Ages and Stages* (Squires, Bricker a Twombly, 2009) fel y mesur canlyniadau. Adroddwyd bod plant yn y grŵp ymyrraeth yn sgorio'n sylweddol well na'r grŵp rheoli ar gyfer sgiliau cyfathrebu. Fodd bynnag, mae'n bwysig nodi bod y treial hwn wedi'i ddylunio a'i gyflwyno mewn cyd-destun Pacistanaidd a'i gyflwyno yn Wrddw ac ni wyddys a fyddai'r un patrwm o ganlyniadau yn cael ei arsylwi mewn grwpiau yn y DU.

Video Interactive Project (VIP)

- 3.5. Dangoswyd bod y VIP yn effeithiol fel ymyriad ar lefel poblogaeth, i'w ddefnyddio gyda mamau sydd wedi cael diagnosis o iselder (Berkule et al., 2014). Cyflwynwyd yr ymyriad trwy sesiynau unigol gyda rhieni a'u babanod gan weithiwr proffesiynol a hyfforddwyd yn y dull gweithredu hwn. Cwblhaodd y cyfranogwyr gyfweliad strwythuredig, the *StimQ infant*, pan oedd eu plentyn yn 6 mis oed ac adroddwyd bod gan y mesur hwn werth da o ran mesur datblygiad iaith. Cynyddodd ymatebolrwydd y rhieni mewn mamau â symptomau iselder mamol. Yn benodol, roedd effaith fwy arwyddocaol yn ystadegol gyda symptomau iselder mwynach.
- Er mwyn cynyddu cryfder y dystiolaeth ar gyfer yr ymyriad hwn, byddai'n fuddiol cynnal ymchwil pellach gan ddefnyddio mesurau iaith plant wedi'u dilysu yn benodol gan fod y mesurau a ddefnyddir yn yr astudiaeth hon yn ymwneud yn bennaf ag ymddygiad iaith y rhieni.

Crynodeb

- 3.6. Byddai ymchwil bellach gan ddefnyddio mesurau dilysedig o iaith plant yn fuddiol i gynyddu cryfder tystiolaeth o fanteision ar gyfer canlyniadau SLC plant ar gyfer ymyriadau sydd wedi'u cynllunio i gefnogi lles rhieni. Mae dau o'r tri ymyriad a nodwyd wedi'u hanelu at famau sydd wedi cael diagnosis o iselder. Mae tystiolaeth ar gyfer FNI, a gynlluniwyd ar gyfer rhieni plant a anwyd yn gynnar, yn dangos ei fod yn effeithiol ar gyfer datblygu perthnasoedd rhwng rhieni a phlant ochr yn ochr â gwell canlyniadau SLC. Byddai'n fuddiol monitro'r ymyrraeth hon yn y tymor hir ymhellach er mwyn sicrhau bod canlyniadau SLC yn cael eu cynnal ar ôl 6 mis oed.

Amcan 2: Ymyriadau Rhianta

- 3.7. Mae Tabl 6 yn rhestru'r tri ymyrraeth rhianta a fodlonodd y meini prawf o fod yn rhaglen llawlyfr gyda thystiolaeth lefel 1 ar gyfer effaith ar ganlyniadau SLC.

Tabl 6: Ymyriadau rhaglen llawlyfr rhianta gyda thystiolaeth lefel 1 ar gyfer effaith SLC

Ymyriad	Lefel yr Ymyrraeth	Cyfranogwyr	Manylion yr ymyrraeth	Mesur a Chanlyniadau SLC	Gwlad Tarddiad	Cyfeirnod
Rhaglen y Blynyddoedd Rhyfeddol i Blant Bach (IYPTP)	Poblogaeth Teuluoedd sy'n byw mewn ardaloedd Dechrau'n Deg yng Nghymru.	89 o gyfranogwyr (60 ar hap i IYPTP a 29 i gyflwr y rhestr aros). Plentyn rhwng 12 a 36 mis oed cyn ymyrraeth.	Rhaglen addysg i rieni sy'n ymdrin ag wyth pwnc craidd: chwarae dan gyfarwyddyd plant, hyrwyddo iaith plant bach, hyfforddi datblygiad cymdeithasol ac emosiynol plant, canmoliaeth ac anogaeth effeithiol, cymhellion digymell, ymdrin â gwahaniadau, disgyblaeth gadarnhaol a gosod terfynau effeithiol. Ymyrraeth a ddarperir gan ddau hwylusydd grŵp wedi'u hyfforddi yn y dull gweithredu. Cyflwynwyd 12 sesiwn wythnosol 2 awr i grŵp o rieni (canolrif nifer y rhieni a fynychodd oedd 11).	Cafodd rhieni eu fideo yn rhyngweithio â'u plentyn a dadansoddwyd fideo cyn ac ar ôl ymyrraeth ar gyfer pum ffactor: Nifer ac amrywiaeth iaith y rhieni, gan annog iaith, iaith feirniadol, iaith a arweinir gan blant a rhyngweithiadau iaith a arweinir gan rieni.	DU	Gridley et al. (2015)
Infant Behavior Program (IBP)	Poblogaeth Teuluoedd a ddiffinnir fel incwm isel gyda'r mwyafrif (94.7%) ag ethnigrwydd	60 llifyn mamau-babanod (31 ar hap i IBP a 29 i ofal safonol).	Ymyrraeth a ddarperir gan weithwyr proffesiynol sydd wedi'u hyfforddi yn y dull gweithredu.	Child Language Data Exchange System (MacWhinney, 2000)	UDA	Heymann et al. (2020)

	Sbaenaidd neu Latino			Mesur iaith fabanod (cyfanswm y geiriau a gwahanol eiriau)		
Newborn Behavioral Observations (NBO) system	Poblogaeth Teuluoedd sy'n byw mewn cymunedau incwm isel, heb eu gwasanaethu'n ddigonol	Plant llai na 6 wythnos oed 38 newydd-anedig wedi cofrestru mewn astudiaeth (16 ar hap i ymyrraeth NBO a 22 i ofal arferol).	Mae NBO yn arsylwi ar y cyd o'r babanod gyda'r rhiant a'r ymyrydd. Ymweliadau cartref wythnosol gan ymyrydd cynnar a oedd wedi cael eu hyfforddi yn y dull NBO. Wedi'i ddanfôn nes bod y plentyn yn 12 wythnos oed (oedran beichiogi wedi'i gywiro). Derbyniodd teuluoedd o leiaf 3 sesiwn un awr (cafodd rhai 4 sesiwn).	Bayley Scales of Infant Development III Adaptive and Emotional Scales (Bayley, 1993) Batelle Developmental Inventory (2 nd argraffiad) Mesurau a gasglwyd ar y llinell sylfaen, 3 mis ar ôl ymyrraeth a 6 mis ar ôl ymyrraeth.	UDA	McManus et al. (2020)

Rhaglen y Blynyddoedd Rhyfeddol i Blant Bach (IYPTP)

- 3.8. Cyflwynodd Gridley et al. (2015) yr ymyrraeth hwn ar lefel y boblogaeth i 89 o deuluoedd difreintiedig yng Nghymru gyda phlant rhwng 12 a 36 mis oed. Dangosodd y canlyniadau effaith gymharol arwyddocaol ar ryngweithiadau iaith a arweinir gan blant. Mae'r awduron yn awgrymu cynnwys mwy o wybodaeth benodol i SLC wrth gyflwyno'r rhaglen.

Infant Behavior Programme (IBP) Infant Behavior Programme (IBP)

- 3.9. Mae'r IBP yn ymyrraeth rhianta sy'n anelu at hyrwyddo rhyngweithio a arweinir gan y plentyn. Heymann et al. (2020) fod mamau yn y grŵp ymyrraeth wedi cynyddu maint ac ystod yr iaith a ddefnyddiwyd ac roedd gan hyn gydberthynas ystadegol arwyddocaol â maint ac ystod geiriau eu plentyn. Fodd bynnag, ar ôl 6 mis dilynol nid oedd yr effeithiau hyn bellach yn arwyddocaol yn ystadegol o gymharu â'r grŵp rheoli. Felly, byddai tystiolaeth bellach i gefnogi canlyniadau tymor hir yr ymyriad hwn yn fuddiol.

Newborn Behavioral Observations System (NBO System)

- 3.10. Dyfeisiwyd system NBO fel offeryn clinigol byrrach o *Neonatal Behavioral Assessment Scale* (Brazelton, 1978) ac fe'i cynlluniwyd i gefnogi rhoddwyr gofal i ddatblygu eu perthnasoedd trwy ryngweithio â'u babanod. McManus et al. (2020) adroddodd fod gan fabanod newydd-anedig yn y grŵp ymyrraeth fwy o gynnydd yn eu sgoriau cyfathrebu ar fesur safonedig na phlant yn y grŵp rheoli ar ôl 6 mis ar ôl ymyrraeth. Nid oedd y gwahaniaeth hwn yn amlwg mewn babanod 3 mis oed ac felly mae'n bwysig ystyried mesurau tymor hir fel ffactor pwysig wrth werthuso ymyrraeth, yn enwedig pan fydd plant yn newydd-anedig ar adeg cyflwyno'r ymyrraeth.

Crynodeb

- 3.11. Ceir tystiolaeth gymysg o effeithiolrwydd ymyriadau rhianta sy'n cael effeithiau amlwg ar ddatblygiad SLC plant. Gellid addasu'r IYPTP i gynyddu'r elfen SLC i wella'r canlyniadau hyn yn benodol fel yr argymhellwyd gan Gridley et al. (2015). Gallai defnyddio methodoleg drylwyr i addasu'r ymyriad hwn ganiatáu diwygiadau i'w defnyddio gyda phlant sy'n byw mewn amgylcheddau dwyieithog neu amlieithog yng Nghymru. Mae pwysigrwydd mesurau dilynol yr ymyrraeth yn bwysig gan fod gan systemau IBP a NBO ganlyniadau gwahanol yn dibynnu ar

pryd y cymerwyd y mesur. Dylid gwerthuso unrhyw ymyriadau sy'n cael eu mabwysiadu neu eu haddasu i sicrhau eu heffeithiolrwydd.

Amcan 3: Ymyriadau SLC ar gael ar lefelau cyffredinol, poblogaeth ac wedi'u targedu

- 3.12. Mae Tabl 7 yn rhestru'r naw ymyriad a oedd yn bodloni'r meini prawf o fod yn rhaglen a chael tystiolaeth lefel 1 ar gyfer effaith ar ganlyniadau SLC. Cynlluniwyd tri ymyriad i gefnogi rhieni i ddatblygu sgiliau SLC eu plentyn (*Attachment and Bio-behavioural Catch-up; Attachment and Bio-behavioural Catch-up Toddler; and Infant Health and Development Programme*). Roedd yr ymyriadau hyn i gyd yn cynnwys elfen o addysg am ddatblygiad SLC ac yn rhoi strategaethau i rieni ar gyfer cyfathrebu'n well â'u plant. Dangoswyd bod yr holl ymyriadau hyn yn effeithiol ar lefel poblogaeth. Cynlluniwyd y chwe ymyrraeth arall i'w cyflwyno gan ymarferwyr blynyddoedd cynnar mewn lleoliad meithrin/cyn-ysgol/addysg. Adroddir bod tri o'r ymyriadau yn effeithiol ar lefel wedi'i thargedu ar gyfer plant y nodwyd bod ganddynt SCLN (*Early Talk Boost; Nuffield Early Language Intervention; and Story Friends*) tra bod y tri arall effeithiol ar lefel poblogaeth (*Doors to Discovery, Let's Begin with the Letter People; and Read, Play, Learn*).

Tabl 7: Ymyriadau rhaglen SLC gyda thystiolaeth lefel 1 ar gyfer effaith SLC

Ymyriad	Lefel yr Ymyrraeth	Cyfranogwyr	Manylion yr ymyrraeth	Mesur a Chanlyniadau SLC	Gwlad Tarddiad	Cyfeiriad/au
Attachment and Biobehavioural Catch Up (ABC)	Poblogaeth Plant sy'n byw mewn gofal maeth	52 o blant sy'n byw mewn gofal maeth rhwng 10 mis a 22 mis oed. 22 o blant yn y grŵp ymyrraeth.	Darparwyd ymyrraeth gan hyfforddwyr rhieni a hyfforddwyd yn y dull gweithredu. Fe wnaethant ddarparu gwybodaeth yn seiliedig ar dystiolaeth ymchwil, arwain trafodaethau gyda rhoddwyr gofal am dargedau rhianta, cefnogi rhieni a darparu adborth fideo i amlygu cryfderau a chynnydd rhieni. Cyflwynir 10 sesiwn awr o hyd yn y cartref.	Peabody Picture Vocabulary Test (3 ^{ydd} argraffiad) a weinyddir 2 flynedd ar ôl ymyrraeth (plant rhwng 34 a 46 mis oed). Roedd gan blant mewn grŵp ymyrraeth sgoriau safonol uwch yn ystadegol arwyddocaol na'r rhai yn y grŵp rheoli.	UDA	Bernard et al. (2017)
Attachment and Biobehavioural Catch Up for Toddlers (ABC-T)	Poblogaeth Plant sy'n byw mewn gofal maeth	205 o rieni yn maethu plentyn rhwng 24 a 36 mis oed (88 ar hap i ymyrraeth ABC-T, derbyniodd eraill ymyrraeth reoli).	10 sesiwn awr o hyd yn cael eu cyflwyno i ofalwyr maeth gan hyfforddwyr rhieni a gafodd eu hyfforddi a'u talu gan yr astudiaeth. Mae ABC-T wedi'i gynllunio i gynyddu meithriniaid rhieni mewn ymateb i drallod, cynyddu ymddygiadau sensitif ac ymatebol mewn ymateb i ddiffyg trallod, ac i	Peabody Picture Vocabulary Test (3 ^{ydd} argraffiad) a weinyddir yn 36 mis, 48 mis a 60 mis oed (mesur o eirfa dderbyngar). Roedd gan blant a dderbyniodd ymyrraeth fwy o sgiliau geirfa	UDA	Raby et al. (2019)

			helpu rhieni i wasanaethu fel cyd-reoleiddwyr pan fydd plant yn cael eu gorlethu.	derbyniol ar ôl ymyrraeth na phlant yn y grŵp rheoli.		
Doors to Discovery	Poblogaeth Roedd ymyrraeth yn effeithiol i blant sy'n byw o fewn ardaloedd Head Start yn UDA	Mae 603 fel arfer yn datblygu plant cyn-feithrin (cyfartaledd oedran 4.6 oed ar bwynt canol yr ymyrraeth). 245 o blant mewn ystafelloedd dosbarth Head start, 213 o blant yn ystafelloedd dosbarth Teitl 1 a 145 o blant mewn ystafelloedd dosbarth cyn-feithrin cyffredinol. (Cyfartaledd rhwng 15 ac 20 o blant i bob dosbarth). Derbyniodd 25 dosbarth yr ymyriad hwn, derbyniodd 24 dosbarth ymyrraeth bob yn ail a 27 dosbarth rheoli (dim ymyrraeth).	Mae'r ymyriad hwn yn ymdrin â sawl agwedd ar ddatblygu llythrennedd ochr yn ochr â ffocws ar ddatblygu iaith dderbyngar a mynegiannol ynghyd â geirfa. Roedd ymyrraeth yn addysgu dosbarth cyfan a gyflwynwyd gan athrawon dosbarth a hyfforddwyd yn y dull.	Pre-school language scale (4 ^{ydd} argraffiad) auditory comprehension subscale and Expressive Vocabulary Test. Cynnydd yn arwyddocaol yn ystadegol mewn dealltwriaeth glywedol a geirfa fynegiannol i blant mewn grŵp ymyrraeth yn ystafelloedd dosbarth Head Start.	UDA	Assel et al. (2007)
Early Talk Boost	Wedi'i dargedu Nododd ymarferwyr y blynyddoedd cynnar hyd at 8 o blant i bob	85 o blant oed meithrin (45 yn y grŵp ymyrraeth a 40 mewn grŵp rheoli).	Mae'r ymyriad yn cefnogi sylw a gwranddo, dysgu geiriau ac adeiladu brawddegau. Cyflwynir sesiynau 20 munud 3 gwaith yr wythnos, am hyd at 9	Graddfa Iaith Cyn-ysgol (4 ^{ydd} argraffiad). Dangosodd plant yn y grŵp ymyrraeth well sgoriau.	DU	Reeves et al. (2018)

	dosbarth a oedd, yn eu barn hwy, wedi gohirio datblygiad iaith		wythnos mewn grwpiau o 6 i 8 o blant. Darparwyd gan ymarferwyr blynyddoedd cynnar a oedd wedi cael eu hyfforddi yn y dull gweithredu.			
Infant Health and Development Programme	Poblogaeth Babanod a anwyd <cyfnod beichiogrwydd o 37 wythnos yn pwysu <2500 gram	985 o fabanod a anwyd yn pwysu llai na 2500g a chyn 37 wythnos beichiogi (377 ar hap i grŵp ymyrraeth a 608 i grŵp dilynol yn unig).	Roedd ymyrraeth yn cynnwys rhaglen addysgol yn y cartref a ddarperir yn wythnosol yn ystod blwyddyn gyntaf y plentyn ac yna bob pythefnos nes bod y plentyn yn 3 oed, ochr yn ochr â grwpiau cymorth i rieni misol a rhaglen ddyddiol yn seiliedig ar y ganolfan a gyflwynir o'r adeg pan oedd y plentyn yn 12 mis oed wedi'i gywiro tan 36 mis oed.	Bayley scales and Peabody Picture Vocabulary Test. Roedd gan blant yn y grŵp pwysau geni isel uwch (2001g i 2499g) IQ llafar uwch na phlant yn y grŵp rheoli plant yn 5 oed a sgoriau geirfa dderbyngar uwch yn ystadegol yn 8 oed.	UDA	Gross (1993)
Let's Begin with the Letter People	Poblogaeth Roedd ymyrraeth yn effeithiol i blant sy'n byw o fewn ardaloedd Head Start yn UDA	603 o blant cyn-meithrin sy'n datblygu'n nodweddiadol (cyfartaledd oedran 4.6 oed ar bwynt canol yr ymyrraeth). 245 o blant mewn ystafelloedd dosbarth Head Start, 213 o blant yn ystafelloedd dosbarth Teitl 1 a 145 o blant mewn ystafelloedd dosbarth cyn-	Mae'r cwricwlwm yn canolbwyntio ar ddatblygu gwybodaeth lythrennau mewn cyd-destunau lluosog a datblygu ymwybyddiaeth ffonolegol. Un wythnos y tymor wedi'i neilltuo iar gyfer un o 26 uned thematig. Roedd ymyrraeth yn addysgu dosbarth cyfan a gyflwynwyd gan	Pre-school language scale (4 th edition) auditory comprehension subscale and Expressive Vocabulary Test. Enillion ystadegol arwyddocaol mewn dealltwriaeth glywedol a geirfa fynegiannol i blant yn y grŵp ymyrraeth yn	UDA	Assel et al. (2007)

		<p>feithrin cyffredinol. (Cyfartaledd rhwng 15 ac 20 o blant i bob dosbarth).</p> <p>Derbyniodd 24 dosbarth yr ymyrraeth hwn, derbyniodd 25 dosbarth ymyrraeth gwahanol a 27 dosbarth rheoli (dim ymyrraeth).</p>	<p>athrawon dosbarth a hyfforddwyd yn y dull gweithredu,</p>	<p>ystafelloedd dosbarth Head Start.</p>		
<p>Nuffield Early Language Intervention</p>	<p>Wedi'i dargedu Plant a gyflawnodd y sgoriau cyfansawdd isaf ar y Child Evaluation of Language Fundamentals (CELF) Preschool II^{UK} (strwythur brawddegau ac is-brofion geirfa fynegiannol).</p>	<p>394 o gyfranogwyr a oedd yn eu blwyddyn feithrin yn yr ysgol.</p> <p>Roedd y cyfranogwyr ar hap yn ôl grŵp (ysgol). 132 o blant yn y grŵp ymyrraeth 30 wythnos, 133 o blant yn y grŵp ymyrraeth 20 wythnos a 129 o blant yn y grŵp rheoli.</p> <p>Hyd at 12 o blant o bob ysgol sef y rhai a sgoriodd y sgôr gyfansawdd isaf ar gyn-ysgol CELF a British Picture Vocabulary Test (BPVT). Roedd 47 y cant o blant yn y 14^{eg} ganradd neu'n is ar bob un o'r tri phrawf.</p>	<p>Darparwyd ymyrraeth am 10 wythnos yn y feithrinfa ynghyd ag 20 wythnos yn y dosbarth derbyn NEU 20 wythnos yn y dosbarth derbyn.</p> <p>Ymyrraeth grŵp bach am 30 munud ac yna 15 munud o ymyrraeth unigol a gyflwynwyd gan gynorthwydd addysgu a hyfforddwyd yn y dull gweithredu.</p>	<p>Ystod o asesiadau sy'n asesu iaith fynegiannol, geirfa dderbyngar, sgiliau gramadegol a sgiliau gwrando (CELF Expressive Vocabulary subtest, Renfrew Action Picture Test, BPVS, CELF Sentence Structure subtest and an adapted version of York Assessment of Reading for Comprehension).</p> <p>Mesurau a gasglwyd ar ddechrau'r ymyrraeth, yn syth ar ôl ymyrraeth ac ar ôl 6 mis ar ôl ymyrraeth.</p> <p>Roedd gan y ddau grŵp a dderbyniodd ymyrraeth gynnydd sylweddol uwch mewn sgoriau na'r grŵp rheoli. Ychydig iawn o effaith y</p>	<p>DU</p>	<p>Fricke et al. (2017)</p>

				mae plant grŵp ymyrraeth wedi bod ynddo.		
Nuffield Early Language Intervention	Wedi'i dargedu Plant a nodwyd gan Nuffield Early Language Intervention Language Screen (5 plentyn yn sgorio'r isaf ym mhob dosbarth)	1173 o gyfranogwyr (581 yn y grŵp ymyrraeth a 592 yn y grŵp rheoli). Cyfranogwyr ar hap yn ôl ysgol. Pob plentyn yn y flwyddyn derbyn yn yr ysgol.	Rhaglen 20 wythnos a ddarperir gan gynorthwywyr addysgu sydd wedi'u hyfforddi yn yr ymyriad. 57 sesiwn grŵp bach, pob un yn para 30 munud a 37 sesiwn unigol, pob un yn para 15 munud.	Expressive Vocabulary and Recalling sentences subtests from the Child Evaluation of Language Fundamentals (CELF) Preschool II ^{uk} . The Renfrew Action Picture Test. Roedd grŵp ymyrraeth wedi gwella'n sylweddol sgoriau ar ôl pwynt amser ymyrraeth. Nid oedd sgoriau iaith cyn ymyrraeth yn effeithio ar ganlyniadau ar ôl ymyrraeth.	DU	Gorllewin et al. (2021)
Read, Play, Learn	Poblogaeth Plant sy'n byw mewn teuluoedd incwm isel	240 o blant rhwng 4 a 5 oed. O fewn pynciau dylunio ymchwil fel bod plant yn gweithredu fel eu rheolaethau eu hunain.	Cyflwynir ymyrraeth gan staff i grŵp o dri o blant ar y tro, y tu allan i'r ystafell ddosbarth mewn lleoliad tawel am bedwar diwrnod yr wythnos dros gyfnod o ddau fis. Roedd hyn yn cynnwys darllen dau lyfr yn uchel ac yna sesiwn chwarae. Amlygwyd pob gair a oedd wedi'i ddewis fel geirfa darged	Mesur wedi'i ddylunio gan yr ymchwilydd: New Word Definition Test (wedi'i addasu). Roedd gan blant yn y grŵp ymyrraeth fwy o wybodaeth am eirfa ar	DU	Hadley et al. (2016)

			yn ystod y darlleniad gyda diffiniadau'n cael eu darparu a defnyddiwyd ystumiau/enghreifftiau i gynorthwyo dysgu.	gyfer geiriau targed na geiriau rheoli.		
Story Friends	Wedi'i dargedu Plant a sgoriodd rhwng 0.5 i 2 gwyrriad safonol islaw'r cymedr ar Individual Growth and Development Indicators, Peabody Picture Vocabulary Test (4ydd argraffiad) a Clinical Evaluation of Language Fundamentals Preschool assessments.	84 o blant (54 mis oed ar gyfartaledd). 41 o blant yn y grŵp ymyrraeth a 43 yn y grŵp rheoli.	Mae tair elfen i ymyrraeth Story Friends: canolfannau gwrando awtomataidd, strategaethau ystafell ddosbarth a strategaethau cartref. Darparwyd gan athrawon a staff addysg a oedd wedi cael eu hyfforddi yn y dull gweithredu. Gwrandawodd y plant yn unigol gyda chlustffonau eu hunain mewn grwpiau bach o blant 3 i 4 ar straeon a oedd tua 9 i 11 munud o hyd. Mae cyfanswm o 13 llyfr a gwrandawyd ar bob un 3 gwaith. Cyflwynwyd strategaethau ystafell ddosbarth sy'n gysylltiedig â phob llyfr gan yr athro. Cyflwynwyd strategaethau cartref gan fideo a oedd oddeutu 8 munud o hyd gyda deunyddiau'n cael eu hanfon adref gan yr athro dosbarth.	Prawf geirfa a grëwyd gan ymchwilwyr yn seiliedig ar eirfa a gyflwynwyd yn ymyriad Ffrindiau Stori. Cafodd ymyrraeth Story Friends effaith fawr ar faint geirfa.	UDA	Kelley et al. (2020)

Ymyriadau a ddarperir i rieni

- 3.14. Dangoswyd ymchwil bod ansawdd rhyngweithiadau rhiant-plentyn yn chwarae rhan hanfodol wrth gefnogi'r datblygiad iaith gorau posibl mewn plant ifanc (Baumwell et al., 1997; Garcia et al., 2015; Hirsh-Pasek et al., 2015; TamisLemonda et al., 2001). Nodwyd tri ymyrraeth ar lefel poblogaeth, a gyflwynwyd i rieni a'u cynllunio i'w cefnogi i ddatblygu sgiliau SLC eu plentyn.

Attachment and Biobehavioral Catch-up (ABC) and Attachment and Biobehavioral Catch-Up Toddler (ABC-T)

- 3.15. Ymyriadau ar lefel poblogaeth yw'r rhain sydd wedi'u cynllunio ar gyfer plant sydd wedi profi adfyd. Roedd plant a gynhwysir yn yr astudiaethau yn byw mewn gofal maeth ar adeg yr ymyriad. Bernard et al. (2017) nododd dwf sylweddol mewn geirfa i blant yn y grŵp ymyrraeth ac arhosodd hyn yn sylweddol hyd yn oed pan reolwyd newidynnau eraill, megis lefel addysg rhyw a rhoddwr gofal.) Nododd Raby et al. (2019) gynnydd sylweddol yng ngeirfa dderbyngar (dealltwriaeth o) plant yn eu hastudiaeth ac roedd cydberthynas rhwng hyn â sensitifwydd eu rhiant maeth i'w cyfathrebu.

Rhaglen Iechyd a Datblygiad Babanod

- 3.16. Cyflwynwyd y rhaglen hon ar gyfer plant a oedd â phwysau geni isel (>2500g). Felly, mae'r ymyriad hwn yn effeithiol ar gyfer gwella canlyniadau SLC ar gyfer grŵp penodol o blant.

Ymyriadau a ddarperir mewn lleoliadau addysg

- 3.17. Ochr yn ochr ag ymyriadau sy'n cefnogi rhieni mae tystiolaeth y gall cefnogi plant mewn lleoliadau blynyddoedd cynnar fod yn effeithiol wrth ddatblygu sgiliau SLC (Bowyer-Crane et al., 2008; Rogde et al., 2019). Darparwyd y chwe ymyriad canlynol gan ymarferwyr blynyddoedd cynnar mewn lleoliadau addysg.

Doors to Discovery

- 3.18. Adroddwyd bod yr ymyrraeth hwn yn fwyaf effeithiol ar gyfer plant a oedd yn byw o fewn rhanbarthau Head Start yn UDA (Assel et al., 2007). Mae Head Start yn rhaglen yn yr UDA sydd wedi'i chynllunio i hyrwyddo parodrwydd ysgol i blant o deuluoedd incwm isel (Head Start, 2022).

Early Talk Boost

- 3.19. Mae Early Talk Boost yn cael ei ddarparu mewn lleoliadau addysg gyda phlant rhwng 3 a 4 oed gan ymarferwyr blynyddoedd cynnar sydd wedi cael eu hyfforddi yn y dull gweithredu. Cafodd y rhaglen hon ei threialu i ddechrau yn 2014 i 2015 mewn pedwar awdurdod addysg lleol yn Lloegr gan gynnwys plant o amrywiaeth o grwpiau economaidd-gymdeithasol. Arweiniodd yr astudiaeth beilot at blant yn gwneud enillion ystadegol arwyddocaol yn eu datblygiad iaith cynnar. Roedd gan yr ymyriad lefel uchel o dderbynioldeb hefyd gyda rhieni ac ymarferwyr blynyddoedd cynnar (ICAN, 2015). Mae angen treial llawn o'r ymyrraeth i benderfynu a yw'r canlyniadau a arsylwyd yn yr astudiaeth beilot yn cael eu cefnogi gyda sampl fwy.

Let's Begin with the Letter People

- 3.20. Adroddwyd mai'r ymyrraeth hwn oedd y mwyaf effeithiol ar lefel poblogaeth ar gyfer plant sy'n byw yn y rhanbarthau Head Start yn yr UDA (Assel et al., 2007).

Nuffield Early Language Intervention

- 3.21 Dangoswyd effeithiolrwydd yr ymyrraeth hwn yn gyson trwy hap-dreialon rheoledig gyda nifer fawr o gyfranogwyr ar gyfer plant 3-5 oed yn y flwyddyn feithrin neu dderbyn (Fricke et al., 2013, Fricke et al., 2017, West et al., 2021). Dangosodd yr astudiaethau hyn fod sgiliau iaith lafar plant wedi elwa o'r ymyrraeth i lefel ystadegol arwyddocaol a bod yr enillion hyn yn bresennol yn syth ar ôl yr ymyriad a chwe mis yn ddiweddarach. Yn yr astudiaeth gan West et al. (2021) Roedd gan 34% o'r cyfranogwyr Saesneg fel iaith ychwanegol ac nid oedd gwahaniaeth ym maint effaith y plant hyn o gymharu â siaradwyr uniaith. Felly, ystyrir bod yr ymyrreth yn addas ar gyfer plant sydd ddim yn siarad Saesneg yn y cartref.

Read, Play, Learn

- 3.22 Cyflwynwyd yr ymyrraeth hwn ar lefel poblogaeth i blant o gefndiroedd incwm isel ac roedd yn cynnwys cyfuniad o ddarllen llyfrau a chwarae i wella dysgu. Adroddwyd bod gan blant yn yr astudiaeth dwf mewn gwybodaeth eirfa yn dilyn yr ymyriad, gyda maint effaith canolig i fawr ar gyfer gwahanol fathau o eiriau (enwau, berfau, ansoddeiriau) (Hadley et al., 2016).

Story Friends

- 3.23. Mae Story Friends yn ymyrraeth aml-gydran a gyflwynir yn yr ystafell ddosbarth. Ochr yn ochr â'r hap-dreial wedi'i reoli sy'n dangos ei effeithiolrwydd gyda phlant y nodwyd bod ganddynt SCLN (Kelley et al., 2020), mae tystiolaeth lefel is hefyd o'i effeithiolrwydd fel ymyriad lefel poblogaeth (Atodiad 4; Tabl 14), gydag ystafelloedd dosbarth wedi'u cynnwys yn yr astudiaeth yn gwasanaethu plant o deuluoedd incwm isel yn bennaf (Peters-Sanders et al., 2019; Seven et al., 2020). Adroddodd Kelley et al. (2020) mai plant y nodwyd bod ganddynt sgiliau iaith lafar is na'r cyfartaledd oedd yn fwyaf tebygol o elwa o'r ymyriad yn hytrach na phlant â sgiliau iaith lafar cyfyngedig iawn, gan arwain at effeithiau cryf ar fesurau geirfa. Mae'r ymyriad wedi'i ddiwygio ar sail ymchwil flaenorol i fynd i'r afael â phryderon ynghylch dichonoldeb ei gweithredu yn yr ystafell ddosbarth ac yn ei ffurf ddiwygiedig dywedodd athrawon fod y rhaglen yn hawdd i'w gweithredu, a'u bod yn llawn cymhelliant i barhau i'w defnyddio i gefnogi sgiliau iaith plant. Roedd cyfradd ymateb gyfyngedig i'w werthusiad gan rieni (13%) gyda'r rhai a ymatebodd yn nodi eu bod wedi'u cymell i ddefnyddio'r deunyddiau ychwanegol a ddarperir ar gyfer y cartref. Roeddent yn argymhell cynnwys elfen ddwyieithog i'r ymyrraeth ac amlygwyd hyn hefyd gan werthusiad yr athrawon.

Crynodeb

- 3.24. Dangoswyd bod ymyriadau ABC ac ABC-T yn effeithiol wrth wella SLC mewn plant sydd wedi profi adfyd. Yn yr un modd, mae tystiolaeth o effeithiolrwydd y Rhaglen Iechyd a Datblygu Babanod o ran gwella SLC ar gyfer grŵp benodol o blant (y rhai a anwyd yn pwysu 2001g-2499g).
- 3.25. Mewn perthynas ag ymyriadau a ddarperir mewn lleoliadau addysg, mae'r adolygiad hwn wedi nodi dau hap-dreial rheoledig sy'n dangos effeithiolrwydd Nuffield Early Language Intervention. Gellid ystyried addasu hyn o fewn y cyd-destun Cymreig gan ei fod eisoes wedi'i fesur fel un sy'n cael effeithiau cadarnhaol gyda phlant sy'n siarad ieithoedd heblaw Saesneg. Mae gan Story Friends hefyd sylfaen dystiolaeth sy'n datblygu ac fe'i diwygiwyd yn seiliedig ar ganfyddiadau ymchwil i sicrhau dichonoldeb ei weithredu yn yr ystafell ddosbarth.
- 3.26. Gellir hefyd ystyried defnyddio Read, Play. Learn ar gyfer plant sy'n byw mewn ardaloedd o amddifadedd cymdeithasol gan fod gan hyn sylfaen dystiolaeth gref ar gyfer effeithiolrwydd gwella gwybodaeth geirfa plant.

4. Trafodaeth

- 4.1. Mae'r adolygiad hwn wedi nodi 15 ymyriad a oedd yn gallu dangos tystiolaeth lefel un (o leiaf un hapdreial dan reolaeth yn dangos effaith bositif yr ymyriad, Eccles a Mason, 2001) y gellir ei ddefnyddio i helpu SLC plant yn eu blynyddoedd cynnar. Yr ymyriadau sydd wedi'u cynnwys yn adran ganlyniadau'r adroddiad hwn yw'r rhai a nodwyd fel rhai sy'n cael eu cyflwyno gan ddilyn llawlyfr, gan sicrhau bod yr ymyriad yn cael ei gyflwyno'n gyson i gael canlyniadau dibynadwy. Mae'r ymyriadau eraill a nodwyd ac a ystyriwyd ac na chafodd eu cynnwys yn y canlyniadau i gyd wedi'u cyflwyno yn Atodiadau'r adroddiad hwn ynghyd â'r rhesymau dros beidio eu cynnwys.
- 4.2. Mae lefel tystiolaeth yr ymchwil ategol a natur yr ymyriad yn ffactorau pwysig i'w hystyried wrth gynllunio i fabwysiadu ymyriad mewn cyd-destun newydd. Cafodd rhai o'r ymyriadau eu gweithredu'n llwyddiannus y tu allan i gyd-destun ymchwil ac mae eraill yn dal yn eu babandod o ran eu gweithredu a gwerthuso eu heffeithiau ar SLC. Er enghraifft, daeth adolygiad systematig a gynhaliwyd gan Grube a Liming (2018) i'r casgliad fod yr ymyriad ABC wedi cael effaith bositif ar blant agored i niwed a'u teuluoedd gydag effeithiau amlwg ar ganlyniadau emosiynol ac ymddygiadol yn ogystal â gwybyddiaeth. Dangoswyd hefyd fod yr ymyriad hwn yn effeithiol mewn practis cymunedol h.y., nid mewn lleoliadau ymchwil yn unig (Caron et al., 2016).

Darpariaeth SLC Gyffredinol, wedi'i Thargeddu a Phoblogaeth

- 4.3. Mae buddiannau ymyriadau ar lefelau cyffredinol, poblogaeth ac wedi'u targedu wedi bod yn destun trafod ers blynyddoedd. Roedd Rose (1992) yn dadlau y byddai ymyriad ar lefel gyffredinol yn y blynyddoedd cynnar yn arwain at newidiadau positif gyda buddiannau cronnus. Efallai na fydd yn hawdd mesur yr effeithiau cronnus hyn am eu bod yn gweithredu mewn modd ataliol ac felly efallai na fydd plant yn datblygu SLCN. Mi all fod effeithiau ehangach, er enghraifft, ar ymddygiad neu ddatblygiad cymdeithasol, nad yw'r rhaglen yn mynd ati i'w mesur (Greenberg ac Abenavoli, 2017). Gallai hyn egluro pan yr ymddengys fod y dystiolaeth ynghylch ymyriadau cyffredinol sydd o fudd i ddatblygiad SLC yn brin. Mae ymchwil yn cael ei chynnal i rai o'r ymyriadau sydd ag ymchwil lefel 1 eisoes a rhai a nodir yn Atodiad 7, (tablau 15-17) nad ydynt eto wedi bod yn destun hapdreial dan reolaeth. Er enghraifft, nid oes hapdreial dan reolaeth ar hyn o bryd

sy'n gwerthuso canlyniadau'r ymyriad ELIM sydd newydd ei ddatblygu ar lefel gyffredinol.

- 4.4. Mae dadl y bydd darparu ymyriadau ar lefel gyffredinol yn agor y bwlch rhwng y plant mwyaf a lleiaf breintiedig fel y rhai sydd yn y sefyllfa i elwa fwyaf ar ymyriadau (Ceci a Papierno, 2005). Ond gall cyflwyno ymyriadau ar lefel poblogaeth sicrhau defnydd darbodus o adnoddau i gau'r bwlch rhwng grwpiau economaidd-gymdeithasol (Hart a Risley, 2003). Mae gwerthuso effeithiolrwydd a chost-effeithiolrwydd rhaglenni fel Early Head Start, yn cynnig help ar gyfer ymyriadau ar lefel poblogaeth. Mae'r rhaglen Early Head Start wedi gallu dangos effeithiau positif sy'n arwyddocaol yn ystadegol ar ganlyniadau gwybyddiaeth, iaith ac economaidd-gymdeithasol i blant yn ogystal â gwahaniaethau amlwg mewn ymddygiad rhieni o ran darparu cymorth emosiynol i iaith a dysgu eu plant (Love et al., 2005).
- 4.5. Mae'n bwysig cofio y gall yr amser y mae'r rhaglen wedi bod yn weithredol effeithio ar ganlyniadau. Dengys gwerthusiadau cychwynnol o ganlyniadau lefel poblogaeth o Gychwyn Cadarn yn y DU mai bychan iawn oedd buddiannau'r rhaglen (Rutter, 2006). Fodd bynnag, dangosodd gwerthusiadau diweddarach, ar ôl i'r rhaglen sefydlu'i hun, effeithiau buddiol i blant a theuluoedd gan ddefnyddio mesurau hydredol (Melhuish, Belsky a Barnes, 2010). Mae llawer o'r ymyriadau a ddisgrifiwyd fel rhai effeithiol wedi casglu data dros gyfnod byr ac felly nid oes modd gwybod am ba hyd mae effeithiau'r ymyriad yn para.
- 4.6. Ochr yn ochr ag ymyriadau sy'n cynnig cymorth i rieni, mae ymyriadau a all helpu datblygiad SLC plant mewn lleoliadau addysgol. Mae tystiolaeth i ddangos y gall presenoldeb mewn lleoliadau gofal plant/cyn ysgol gael effeithiau positif ar ddatblygiad SLC plentyn (Collisson et al., 2016). I rai sydd wedi profi amddifadedd cymdeithasol (Alsford et al., 2017; Locke et al., 2002), mae ymyriad mewn lleoliadau cyn-ysgol yn cael ei weld fel ffordd i blant fynd i'r afael â gwahaniaeth yn natblygiad eu hiaith o'i gymharu â'u cymheiriaid (Dockrell et al., 2010; Lee a Pring, 2016). Gall darparu ymyriadau wedi'u targedu i blant o'r fath fod yn fuddiol i wella canlyniadau yn y blynyddoedd cynnar.
- 4.7. Mae datblygiad SLC plant yn amffactoraidd ac mae'n cael ei ddylanwadu gan ffactorau mewnol ac allanol (McKean et al., 2016). Felly, bydd plant yn elwa ar gyfres o ymyriadau ar lefelau cyffredinol, poblogaeth ac wedi'u targedu a all gael eu teilwra i amgylchiadau unigol (McKean, Mensah a Reilly, 2022). Hefyd, mae angen iddynt allu manteisio ar yr ymyriadau hyn mewn modd amserol gan fod

plant sy'n cyflawni sgoriau isel ar asesiadau iaith yn bedair oed yn debygol o fod ag SLCN parhaus, chyson (McKean et al., 2017). Mae'n bwysig ystyried yn ofalus y gyfres o ymyriadau a ddarperir i sicrhau bod yr argaeledd yn gydradd.

Iechyd Meddwl y Rhieni

- 4.8. Mae'r rhaglen Plant Iach Cymru'n cydnabod pwysigrwydd helpu rhieni ac effaith llesiant meddyliol rhieni ar ganlyniadau datblygiadol plant (Llywodraeth Cymru, 2016). Mae llawer o ymyriadau iechyd meddwl rhieni'n rhoi pwyslais ar wella'r berthynas rhwng rhieni a phlant, sensitifrwydd ymlyniad a mamol ac mae'n debygol y byddai ymyriadau yn y meysydd hyn yn cael effaith bositif ar ryngweithiadau rhwng rhieni a phlant ac felly ar sgiliau SLC y plentyn. Mae tystiolaeth sy'n dangos buddiannau ymyriadau cynnar i helpu iechyd meddwl y rhieni ar ddatblygiad SLC plant (Harrison a McLeod, 2020). Byddai rhagor o ymchwil sy'n targedu llesiant meddwl mamau, lle mae mesurau o SLC wedi'u dilysu yn cael eu cynnwys yn y fethodoleg, yn cryfhau'r sylfaen dystiolaeth ac yn galluogi monitro effeithiau ehangach yr ymyriad.

Grymuso Rhieni

- 4.9. Mae tystiolaeth sy'n dangos bod lefelau uchel o ymatebolrwydd rhieni a lleferydd wedi'i gyfeirio at y plentyn yn cael effaith bositif ar ganlyniadau iaith plant, a bod hyn yn gallu cyfryngu effeithiau statws economaidd-gymdeithasol (Huttenlocher et al., 2010; Hoff, 2013; Hirsh-Pasek et al., 2015; Rowe a Snow, 2020). Gallai darparu cymorth ac addysg i rieni o ran SLC yn y blynyddoedd cynnar rymuso teuluoedd a thorri ar y cylchoedd sy'n pontio'r cenedlaethau.
- 4.10. Mae tystiolaeth gref dros effeithiolrwydd hyfforddiant i rieni i hybu datblygiad SLC mewn plant ifanc. Mae nifer o hapdreialon dan reolaeth diweddar a oedd yn defnyddio dull hyfforddi gyda rhieni wedi dangos canlyniadau positif yn achos mesurau iaith plant (Burgoyne et al., 2018; Ferjan Ramirez et al., 2019; Hampton et al., 2017; Mohammed et al., 2019; Rockers et al., 2018; Shi et al., 2020; Sudfeld et al., 2021; Williams, So and Sui, 2020; Worku et al., 2018). Nid oedd yr ymyriadau hyn wedi'u cynnwys yn y canlyniadau am nad oeddent yn rhaglen waith wedi'i diffinio'n llawn ond roeddent yn darparu addysg i rieni am ddatblygiad SLC a/neu'n cynnig strategaethau y gallai rhieni eu gweithredu. Yn yr holl astudiaethau hyn dangosodd plant yn y grwpiau ymyrraeth sgoriau cyfathrebu uwch o'u cymharu â'r grwpiau rheoli a hynny ar lefel arwyddocaol yn ystadegol

gan gynnwys ymyriadau ar lefelau cyffredinol, poblogaeth ac wedi'u targedu. Drwy hyfforddi rhieni i gyflwyno ymyriadau i hybu datblygiad iaith, a thrwy'r addysg ar yr egwyddorion rhianta/cyfathrebu y mae hynny'n ei olygu, mae awgrym y gall cyfleoedd ar gyfer strategaethau rhianta positif ac effeithiau gael eu cynnal y tu hwnt i hyd y rhaglen, hyd yn oed os yw amgylchiadau'r teulu'n newid (Leung et al., 2017a). Mae gan ymyrraeth gynnar sy'n cynnwys ymgysylltu a hyfforddi rhieni'r potensial i gael mwy o effaith nag un ymyriad a gyflwynir ar ei ben ei hun; fodd bynnag, ni fydd hyn yn addas i bob teulu.

Canfyddiad rhieni o gael mynediad i wasanaethau

- 4.11. Gallai ymyriad cyffredinol sy'n agored i bawb fod yn strategaeth ddefnyddiol i gyrraedd y rhai hynny na fyddai fel arall yn gofyn am help penodol. Mae tystiolaeth bod mamau ar incymau isel â symptomau o iselder yn llai tebygol o ofyn am help (Weissman et al., 2004) ac mae rhai menywod o gefndir lleiafrifoedd ethnig yn fwy tebygol o weld iechyd meddwl fel problem gymdeithasol nag un feddygol (Brown et al., 2011; Rahman et al., 2007). Mi all hon fod yn ystyriaeth bwysig wrth ddarparu ymyriadau cyffredinol os nad yw'n hysbys bod y cyfranogwyr yn cael cynnig gwasanaeth iechyd meddwl.
- 4.12. Mae poblogaethau sy'n cael eu tanwasanaethu'n llai tebygol o ymgysylltu â gwasanaethau lleol ac yn fwy tebygol o fod â sgiliau iaith gwael (Brown et al., 2020; Kovandzic, 2011). Ymchwiliodd Kovandzic (2011) i'r ymyriad Parents and Communities Together (PACT) ac mae'n trafod pwysigrwydd cynnwys cymunedau lleol mewn ymyriadau cyffredinol neu boblogaeth, gan gynnwys grwpiau crefyddol fel eglwysi neu foscgiau, a'u cyflwyno gan aelodau o'r gymuned leol ochr yn ochr â gweithwyr iechyd proffesiynol. Canfu'r Nuffield Foundation (2022) fod llawer o rieni'n teimlo bod rhianta'n achosi straen a'u bod yn cael eu beirniadu gan eraill, a bod hynny'n gallu bod yn rhwystr rhag derbyn neu ofyn am help neu gefnogaeth i ddatblygiad iaith eu plentyn. Gellir gwella mynediad at ymyriadau i gymunedau sy'n cael eu tanwasanaethu pan fydd pobl gyfarwydd yn gysylltiedig â'u cyflwyno. Mae hyn yn gydnaws â dewis chwilio am help gan ffrindiau a theulu ac eraill yn eu cymuned yn hytrach na gweithwyr iechyd proffesiynol (Brown et al., 2014). Dylid cael ymyriadau ar gael ar lefelau cyffredinol, poblogaeth ac wedi'u targedu i ddiwallu anghenion unigolion ac i sicrhau eu bod yn cael yr help sydd ei angen arnynt.

Ymyriadau yn y Cyd-destun Cymreig

- 4.13. Cafodd yr ymyriadau rhaglen lefel 1 a nodwyd eu datblygu yn yr UDA a'r DU (ac nid Cymru'n benodol) ac nid oes yr un ohonynt yn Gymraeg. Mae llawer o'r ymyriadau hyn yn cynnwys mewnbwn uniongyrchol â'r plentyn gan ganolbwyntio ar agweddau ar iaith fel geirfa, synau lleferydd a ffurfio brawddegau. Mae caffael lleferydd ac iaith yn y blynyddoedd cynnar i lawer o blant yng Nghymru yn digwydd yn Gymraeg (naill ai yn Gymraeg yn unig neu ochr yn ochr â Saesneg a/neu ieithoedd eraill). Yn achos y plant hyn mae angen datblygu a chynnal ymyriadau yn Gymraeg. Mae ymyriadau lefel 1 eraill yn canolbwyntio ar helpu rhieni i ddatblygu sgiliau a strategaethau. O fewn yr ymyriadau hyn, mae rhieni'n cael eu hannog i bennu targedau, adnabod cryfderau a chymryd rhan mewn grwpiau cymorth. Os mai Gymraeg yw dewis iaith y rhieni a bod y rhyngweithio â'r plant yn Gymraeg, mae'n bwysig bod y math hwn o fewnbwn yn cael ei gynnig yn Gymraeg hefyd a bod mesurau canlyniadau hefyd yn Gymraeg.
- Mae llwybr datblygiadol sgiliau lleferydd, iaith a chyfathrebu plant dwyieithog yn wahanol i'r hyn a welir mewn plant uniaith oherwydd dylanwad dau gyfeiriad un iaith dros y llall, sy'n dylanwadu ar gyfradd a natur datblygiad ym mhob un o'r ieithoedd (Paradis a Genesee, 1996). Mae angen ystyried yr amrywiaeth ym mhatrymau amlygiad i ieithoedd yng Nghymru hefyd (gweler 1.2 am ragor o wybodaeth) wrth ddatblygu a gweithredu ymyriadau, gan fod patrymau caffael yn amrywio gan ddibynnu ar yw'r dwyieithrwydd yn gydamserol ynteu ddilynol. Mae Gathercole a Thomas (2009) wedi ymchwilio i ddatblygiad dwyieithog mewn cymunedau dwyieithog sefydlog ac i ba raddau mae siaradwyr rhwng 7 a 10 oed yn dod yn gwbl ddwyieithog yn eu dwy iaith gymunedol. Canfuwyd yn achos y Gymraeg fod cywirdeb gramadegol wrth gynhyrchu brawddegau a'r gallu i gaffael geirfa ar y gyfradd ddisgwyliedig yn gysylltiedig yn uniongyrchol â'r mewnbwn a gâi'r cyfranogwyr gartref ac yn yr ysgol, gyda rhai o gartrefi Cymraeg eu hiaith yn perfformio'n well na rai o gartrefi Saesneg eu hiaith. Nid dyma'r achos gyda Saesneg, fodd bynnag, lle cofnodwyd lefelau uchel o hyfedredd ym mhob plentyn, beth bynnag oedd cefndir iaith y cartref (Gathercole a Thomas, 2009). Er bod y data hyn yn cyfeirio at blant sy'n hŷn na chwmpas yr adroddiad hwn, mae'r ymchwil yn dangos bod caffael y Gymraeg, yr iaith leiafrifol, yn llwyddiannus yn cael ei ddylanwadu gan batrymau defnydd iaith ac mae felly'n dangos y berthynas rhwng patrymau amlygiad a chaffael iaith.
- 4.14. Yng Nghymru, mae Dechrau'n Deg yn aml yn darparu grwpiau SLC i blant o dan bedair oed. Mae'r sesiynau hyn yn dueddol o roi pwyslais ar ddysgu gyda'i gilydd

drwy chwarae. Dangosodd gwerthusiad o Ddechrau'n Deg (Llywodraeth Cymru, 2019) ei bod yn fwy tebygol bod rhieni yn y grwpiau mwyaf breintiedig ac addysgedig yn mynychu 'laith a Chwarae', grŵp SLC. Roedd llai o rieni a oedd heb gymwysterau, ar incwm isel neu a oedd yn rhieni am y tro cyntaf debygol o fanteisio arnynt.

Canllawiau ar addasu ymyriad ar cyd-destunau gwahanol

4.15. Mae diddordeb cynyddol mewn addasu ymyriadau sy'n seiliedig ar dystiolaeth i'w gweithredu mewn cyd-destunau newydd. Gallai defnyddio ymyriadau gyda sylfaen dystiolaeth sydd ar gael eisoes fod yn fwy effeithlon na datblygu ymyriad newydd ar gyfer pob cyd-destun. Fodd bynnag, mae effeithiau'n aml yn dibynnu ar y cyd-destun. Gyda hyn mewn cof, bydd angen ystyried yr argymhellion sy'n deillio o'r adroddiad hwn yn ofalus o ran sut y bydd angen eu haddasu i wahanol gyd-destunau. Gallai darparwyr gwasanaeth wneud hyn drwy ddilyn y canllawiau (Moore et al., 2021). Mae Moore et al (2021), yn cyflwyno cynllun 4 cam manwl sy'n cynnwys ystod eang o randdeiliaid gyda'r nod o wneud yr addasiad yn dderbyniol i weithwyr proffesiynol ac i rieni ac felly'n briodol i gael ei roi ar waith. Er bod methodoleg fanwl yn cael ei chynnig gan Moore et al. (2021), mae'r broses ADAPT 4 cam yn cynnwys:

1. Asesu'r rhesymeg dros yr ymyrraeth, ac ystyried addasrwydd yr ymyriad-cyd-destun
 - a. Diffinio'r broblem yn y boblogaeth darged
 - b. Nodi ymgeiswyr am yr ymyriad (e.e., y rhai a gyflwynwyd yn yr adroddiad hwn)
 - c. Cael gwybodaeth fanwl am yr ymyriad a ddetholwyd a'r cyd-destunau lle mae wedi cael ei werthuso
 - d. Mapio tebygrwydd a gwahaniaeth rhwng y cyd-destunau gwreiddiol a newydd
 - e. Ystyried materion eiddo deallusol
2. Cynllunio a gwneud addasiadau
 - a. Nodi ac ymateb i gyfyngiadau a hwyluswyr
 - b. Addasu deunydd yr ymyriad (e.e., creu deunyddiau Cymraeg, gan gydnabod y gallai fod angen ystyriaeth bellach a chasglu data ychwanegol yn achos rhai elfennau fel synau lleferydd sy'n seiliedig ar dystiolaeth yn Saesneg)
 - c. Ystyried y posibilrwydd o ganlyniadau anfwriadol

- d. Ystyried costau a'r adnoddau sydd ei hangen ar gyfer yr ymyriad wedi'i addasu
 - e. Recriwtio unigolion a grwpiau i gyflawni'r ymyriad
3. Cynllunio a chynnal peilot a gwerthusiad
- a. Ystyried maint a'r math o werthusiad sydd ei angen
 - b. Ystyried gwerth gwybodaeth newydd i lunwyr polisïau, ymarferwyr, a rhanddeiliaid eraill
 - c. Ystyried yr adnoddau sydd ar gael i gynnal gwerthusiad
 - d. Gwerthuso dichonolrwydd ac ystyried rhagor o addasiadau'n seiliedig ar adborth gan yr holl randdeiliaid
 - e. Dogfennu a dosbarthu addasiadau ymatebol
 - f. Cynnal gwerthusiad o effeithiolrwydd, cost-effeithiolrwydd, neu'r broses (os oes angen)
4. Gweithredu a chynnal yr ymyriad wedi'i addasu ar raddfa
- a. Meithrin partneriaethau cynaliadwy, capasiti, a chynlluniau ar gyfer cynnal
 - b. Sefydlu systemau monitro data
 - c. Adroddiad/cyhoeddi'r ymyriad wedi'i addasu
- 4.16. Gan ddefnyddio'r fethodoleg hon, y gobair yw y gellid cynhyrchu addasiad mwy derbyniol, effeithiol, cynaliadwy ac atebol o ymyriad a ddatblygwyd yn flaenorol ar gyfer cyd-destun lleol.

Cyfyngiadau adolygiad cwmpasu cyflym

- 4.17. Mae'r adolygiadau cwmpasu cyflym a wnaed ar gyfer y gwaith hwn wedi amlygu ymyriadau sy'n rhaglenni llawlyfr, gyda thystiolaeth lefel 1 ac y gellid eu gweithredu ar lefelau darpariaeth cyffredinol, poblogaeth ac wedi'u targedu. Fodd bynnag, mae'n bwysig cydnabod cyfyngiadau'r broses hon. Yn wahanol i adolygiad cwmpasu llawn neu adolygiad systematig, dim ond dwy gronfa ddata a chwiliwyd. Mewn adolygiad safonol, byddai pedair neu bump yn rhan o'r broses. Er hynny, roedd y ddwy a ddefnyddiwyd (Medline a CINAHL) wedi'u dethol yn ofalus gan eu bod yn cynnwys arbenigeddau meddygol a chyfnodolion wedi'u mynegeo ar nyrsio, iechyd perthynol, biofeddygaeth a gofal iechyd. Er nad oes diffiniad o 'adolygiad cyflym' a dderbynnir yn gyffredinol, maent yn cael eu nodweddu'n aml gan ddiffyg 'blinding' a trawswirio erthyglau a gadwyd. I wrthwneud hynny, yn y gwaith hwn buom yn dilyn proses drylwyr lle'r oedd 20% o'r erthyglau ar bob cam yn cael eu dilysu gan o leiaf ddau o awduron yr adroddiad. Roedd gan chwiliadau'r cronfeydd data hefyd gyfyngiadau dyddiad,

felly cafodd chwiliadau ychwanegol eu cynnwys yng nghanam 2 i wneud iawn am unrhyw fylchau wrth nodi ymyriadau y gallai'r cyfyngiadau dyddiadau fod wedi'u cynhyrchu. Mae'n bosibl o hyd, fodd bynnag, bod rhai ymyriadau wedi'u colli, a bod rhai a oedd wedi'u cynnwys wedi cael eu cam-gatgoreiddio, o gofio'r cyfyngiadau yn yr wybodaeth oedd ar gael o ffynonellau ar-lein a chyfnodolion.

- 4.18. I benderfynu ar lefel y dystiolaeth ar gyfer yr ymyriadau, defnyddiwyd y dull categoraidd a amlinellwyd yn Eccles a Mason (2001). Cafwyd gwybodaeth i wneud y gwaith categoraidd hwn drwy ddefnyddio cyfeiriadau a gafwyd drwy'r broses adolygu a hefyd drwy chwilio'r rhyngwyd a chysylltiadau personol tîm y prosiect. Fodd bynnag, roedd yn wir yn aml mai dim ond un hapdreial dan reolaeth a oedd gan y rhaglenni a gadwyd, ar adeg ysgrifennu, i alluogi eu categoraidd fel ymyriad sy'n rhaglen llawlyfr lefel un. Mae'n werth nodi bod rhaglenni fel ELIM, newydd eu datblygu ac nad ydynt felly wedi cael amser i gynnal ac adrodd y math hwn o astudiaeth ymchwil. Felly, dylai penderfyniadau ar y defnydd o ymyriadau gael eu gwerthuso a'u hailwerthuso wrth i dystiolaeth newydd gael ei chynhyrchu ac sydd ar gael.

Gwaith yn y dyfodol

- 4.19. Mae'r tri adolygiad cwmpasu cyflym a ddisgrifir yn yr adroddiad hwn yn canolbwyntio ar yr ymyriadau hynny'n unig y gellid eu categoraidd fel ymyriadau sy'n rhaglenni llawlyfr (Roulstone et al, 2012) a dim ond y rhai hynny â thystiolaeth lefel 1, fel arfer un hapdreial dan reolaeth. Gallai gwaith yn y dyfodol edrych ar werth mathau eraill o ymyriadau o gatgoreiddio Roulstone et al (2015) a hefyd ymyriadau â lefelau is o dystiolaeth. Mae hyn yn debygol o gynhyrchu nifer fawr o ymyriadau posibl, fodd bynnag, mae angen rhyw elfen o flaenoriaethu i sicrhau bod yr allbynnau o'r fath waith yn cael eu defnyddio'n briodol fel sail i ddarparu gwasanaethau.

Fel y nodwyd yn yr adran flaenorol, maes pwysig arall ar gyfer gwaith yn y dyfodol yw monitro tystiolaeth newydd sy'n ymwneud ag ymyriadau sy'n dangos addewid o'r adolygiad (h.y., maent yn cynnwys elfen a allai arwain at welliannau mewn sgiliau SLC plant ond sydd â lefel is o dystiolaeth ar hyn o bryd na hapdreial dan reolaeth). I'r perwyl hwn, dylem fod yn edrych hefyd ar ffyrdd o gefnogi a hybu treialon o ymyriadau i gael lefel uwch o dystiolaeth ac effeithiolrwydd.

Casgliadau

- 4.20. Cynhaliwyd tri adolygiad cwmpasu cyflym i ystyried y dystiolaeth ar gyfer effaith ar ddatblygiad SLC yn achos ymyriadau sy'n targedu iechyd meddwl rhieni, sgiliau

rhianta, neu sgiliau SLC ar lefel gyffredinol, poblogaeth ac wedi'u targedu. Canfuwyd nifer uchel o ymyriadau ar y dechrau a dim ond y rhai a oedd wedi'u categoraiddio fel ymyriadau sy'n rhaglenni llawlyfr lefel 1 (o leiaf un hapdreial dan reolaeth) a gafodd eu cynnwys. Canfuwyd cyfanswm o 15 o ymyriadau o'r tri adolygiad. Mae gan bob un bwyslais gwahanol ac mae amrywiaeth o ran natur yr ymyriad a'r dull cyflwyno. Mae'r 15 ymyriad yn fan cychwyn wrth benderfynu pa ymyriadau i'w gweithredu er mwyn cael proses gadarn i hybu datblygiad SLC wrth weithio gyda a thrwy rieni ar lefel gyffredinol, poblogaeth ac wedi'i thargedu.

5. Argymhellion

- 5.1. Mae'r gwaith a wnaed ac a adroddwyd yn yr adolygiad hwn wedi nodi nifer o argymhellion o ran ymyriadau tystiolaeth lefel uchel sydd ar gael i'w defnyddio gyda rhieni a phlant i ddatblygu sgiliau SLC. Un o amcanion y darn hwn o waith oedd nodi a oedd rhaglen ymyrraeth dystiolaeth lefel 1 effeithiol ar gyfer SLC ar gael yn Gymraeg. Ar hyn o bryd nid oedd unrhyw ymyriad a nodwyd yn bodloni'r meini prawf hyn.
- 5.2. **Argymhelliad 1:** Dylid datblygu ymyriad iechyd meddwl amenedigol/babanod sy'n cynnwys elfen o ryngweithio rhwng rhieni a babanod er mwyn cael effaith gadarnhaol ar sgiliau SLC y babanod ar gyfer cyd-destun Cymru, gan ddefnyddio canllawiau ADAPT.
- 5.3. **Argymhelliad 2:** Dylai ymyriadau strwythuredig sydd wedi'u hanelu'n benodol, neu o leiaf yn rhannol, at ddatblygu SLC fod ar gael o fewn cyd-destun lleol. Gall y ddarpariaeth hon gael ei darparu gan leoliadau addysgol blynyddoedd cynnar lleol, darparwyr gofal iechyd sylfaenol neu leoliadau tebyg.
- 5.4. **Argymhelliad 3:** Dylai ymyriad sy'n rhaglen llawlyfr sy'n targedu, yn rhannol o leiaf, datblygiad SLC mewn plant o dan 5 oed sy'n siarad Cymraeg gael ei 'addasu' o ymyriad blaenorol. Fel arall, dylid datblygu, dilysu a threialu ymyriad gwreiddiol er mwyn ei weithredu'n effeithiol mewn cyd-destun Cymreig.
- 5.5. **Argymhelliad 4:** Pan fo unrhyw ymyriad wedi'i addasu i gyd-fynd â'r cyd-destun Cymreig, neu ei fabwysiadu o gyd-destun gwahanol, dylid defnyddio mesurau dilysedig o iaith plant. Dylid cymryd camau dilynol i sicrhau effeithiolrwydd yr ymyriad ar gyfer canlyniadau tymor hir SLC.
- 5.6. **Argymhelliad 5:** Dylid datblygu llwybr neu fframwaith o ymyriadau sy'n darparu mynediad teg i wasanaethau sy'n darparu cymorth i deuluoedd ar lefel gyffredinol, poblogaeth ac wedi'i addasu i hyrwyddo ymatebolrwydd rhieni ar draws y blynyddoedd cyn-ysgol.
- 5.7. **Argymhelliad 6:** Byddai ymchwil bellach ar ymyriadau iechyd meddwl amenedigol/babanod gan ddefnyddio mesurau dilysedig o iaith plant yn fuddiol er mwyn deall yn well effaith ymyriadau iechyd meddwl y rhieni ar ddatblygiad SLC plant.

6. Crynodeb

- 6.1 Ystyriodd yr adolygiad hwn y dystiolaeth gyfredol ar gyfer ymyriadau iechyd meddwl a rhianta amgyffredol/babanod a rhieni i nodi'r elfennau SLC o fewn y rhain yn ogystal â'r dystiolaeth gyfredol ynghylch ymyriadau sy'n targedu sgiliau SLC yn benodol ar lefelau Cyffredinol, Poblogaeth ac wedi'u Targedu.
- 6.2 Cynhaliwyd tri adolygiad cwmpasu cyflym. Cafodd yr ymyriadau a nodwyd o'r adolygiadau hyn eu categorio yn ôl natur yr ymyriad, targed yr ymyriad (Cyffredinol, Poblogaeth neu wedi'i Dargedu) a lefel y dystiolaeth ategol. Adroddwyd am yr ymyriadau hynny a gafodd eu categorio fel rhaglen y gellid eu darparu gan bobl nad ydynt yn arbenigwyr ac a oedd â thystiolaeth lefel un.
- 6.3 Roedd cyfanswm o 15 ymyriad yn bodloni'r meini prawf hyn. Roedd tri o'r rhain yn gydrannau o ymyriadau iechyd meddwl y rhieni; roedd tri yn gydrannau o ymyriadau rhianta; ac roedd y naw arall yn targedu sgiliau SLC. Ni chynlluniwyd yr un ohonynt yn benodol i'w defnyddio gyda theuluoedd sy'n siarad Cymraeg.
- 6.4 Mae'r argymhellion sy'n deillio o'r gwaith hwn yn cynnwys datblygu neu addasu ymyriad yn benodol ar gyfer Cymru.

Cyfeiriadau:

[Allied Health Professions Federation. \(2019\) UK Allied Health Professions Public Health Strategic Framework 2019-2024.](#)

[Alsford, E., Ralephata, A., Bolderson, S., Curtin, M., Parish, E., Klaber, V., and Pring, T. \(2017\) The wrong side of the tracks: Starting school in a socially disadvantaged London borough. Child Language Teaching and Therapy. 33, pp. 145–56](#)

Andrew, A., Attanasio, O., Fitzsimons, E., Grantham-McGregor, S., Meghir, C. and Rubio-Codina, M. (2018) Impacts 2 years after a scalable early childhood development intervention to increase psychosocial stimulation in the home: A follow-up of a cluster randomised controlled trial in Colombia. PLoS medicine, 15(4), t.e1002556

[Asmussen, K., Feinstein, L., Martin, J. and Chowdry, H. \(2016\) Foundations for life: what works to support parent child interaction in the early years. Early Intervention Foundation.](#)

[Assel, M.A., Landry, S.H., Swank, P.R. and Gunnewig, S. \(2007\) An evaluation of curriculum, setting, and mentoring on the performance of children enrolled in pre-kindergarten. Reading and writing, 20\(5\), pp.463-494.](#)

[Atkinson, L., Paglia, A., Coolbear, J., Niccols, A., Parker, K. C. and Guger, S. \(2000\) Attachment security: a meta-analysis of maternal mental health correlates. Clinical psychology review, 20\(8\), pp. 1019–1040.](#)

[Axford, N., Sonthalia, S., Wrigley, Z., Goodwin, A., Ohlson, C., Bjornstad, G., Barlow, J., Schrader-McMillan, A., Coad, J. and Toft, A. \(2015\) The best start at home. in Early Intervention Foundation Evidence. Early Intervention Foundation: London.](#)

Barlow, J., Herath, N.I., Bartram Torrance, C., Bennett, C. and Wei, Y. (2018) The Neonatal Behavioral Assessment Scale (NBAS) and Newborn Behavioral Observations (NBO) system for supporting caregivers and improving outcomes in caregivers and their infants. Cochrane Database Syst Rev. 14;3(3):CD011754. doi: 10.1002/14651858

Baumwell, L., Tamis-LeMonda, C. S. and Bornstein, M.H. (1997) Maternal verbal sensitivity and child language comprehension. Infant behavior and Development, 20(2), tt. 247-258

Beard, A. (2018) Speech, language and communication: a public health issue across the life course. Paediatrics and Child Health, 28(3), tt. 126-131

Beebe, B., Myers, M.M., Lee, S.H., Lange, A., Ewing, J., Rubinchik, N., Andrews, H., Austin, J., Hane, A., Margolis, A.E., Hofer, M., Ludwig, R.J. and Welch, M.G. (2018) Family nurture intervention for preterm infants facilitates positive mother-infant face-to-face engagement at 4 months. *Dev Psychol.* 54(11), tt. 2016-2031. doi: 10.1037/dev0000557.

Beitchman, J.H., Wilson, B., Brownlie, E.B., Walters, H., Inglis, A. and Lancee, W. (1996) 'Long-Term Consistency in Speech/Language Profiles: II. Behavioural, Emotional, and Social Outcomes', *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 35(6), tt. 815-825. Doi: 10.1097/00004583-199606000-00022

Beitchman, J.H., Wilson, E.B., Johnson, C.J., Atkinson, L., Young, A. and Adlaf, E. (2003) 'Fourteen-year follow-up of speech/language impaired and control children: psychiatric outcome', *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 40(1), tt. 75–82. doi: 10.1097/00004583-200101000-00019

Benzies, K.M., Gasperowicz, M., Afzal, A. and Loewen, M. (2021) Welcome to Parenthood is associated with reduction of postnatal depressive symptoms during the transition from pregnancy to 6 months postpartum in a community sample: a longitudinal evaluation. *Archives of Women's Mental Health*, 24(3), tt.493-501

Bergmann, C., Dimitrova, N., Alaslani, K., Almohammadi, A., Alroqi, H., Aussems, S., Barokova, M., Davies, C., Gonzalez-Gomez, N., Gibson, S.P. and Havron, N. (2022) Young children's screen time during the first COVID-19 lockdown in 12 countries. *Scientific reports*, 12(1), tt. 1-15

[Berkman, N.D., Wallace, I., Watson, L., Coyne-Beasley, T., Cullen, K., Wood, C. and Lohr, K.N. \(2015\) Screening for Speech and Language Delays and Disorders in Children Age 5 Years or Younger: A Systematic Review for the U.S. Preventive Services Task Force \[Internet\]. Rockville \(MD\): Agency for Healthcare Research and Quality \(US\). Rhif yr adroddiad.: 13-05197-EF-1.](#)

Berkule, S.B., Cates, C.B., Dreyer, B.P., Huberman, H.S., Arevalo, J., Burtchen, N., Weisleder, A. and Mendelsohn, A.L. (2014) Reducing maternal depressive symptoms through promotion of parenting in pediatric primary care. *Clinical pediatrics*, 53(5), tt. 460-469

Bernard, K., Lee, A.H. and Dozier, M. (2017) Effects of the ABC intervention on foster children's receptive vocabulary: Follow-up results from a randomized clinical trial. *Child maltreatment*, 22(2), tt.174-179

[Binks, H. and Thomas, E. \(2019\) Long-term outcomes for bilinguals in minority language contexts: Welsh-English teenagers' performance on measures of grammatical gender and plural morphology in Welsh. Applied Psycholinguistics, 40 \(4\), tt.1019-1049.](#)

[Blanden, J. \(2006\) 'Bucking the Trend': What Enables Those who are Disadvantaged in Childhood to Succeed Later in Life?. Corporate Document Services.](#)

Blizzard, A.M., Barroso, N.E., Ramos, F.G., Graziano, P.A. and Bagner, D.M. (2018) Behavioral Parent Training in Infancy: What About the Parent-Infant Relationship? *J Clin Child Adolesc Psychol.* 47(sup1) tt. S341-S353. doi: 10.1080/15374416.2017.1310045

Blower, S.L., Berry, V.L., Bursnall, M.C., Cohen, J., Gridley, N., Loban, A., Mandefield, L., Mason-Jones, A.J., McGilloway, S., McKendrick, K.L. and Mitchell, S.B. (2021) Enhancing Social-Emotional Outcomes in Early Years (E-SEE): Randomized Pilot Study of Incredible Years Infant and Toddler Programs. *Journal of Child and Family Studies*, 30(8), tt.1933-1949

Bohr, Y., Halpert, B., Chan, J., Lishak, V. and Brightling, L. (2010) Community-based parenting training: do adapted evidence-based programmes improve parent–infant interactions?. *Journal of Reproductive and Infant psychology*, 28(1), tt.55-68

Brooks-Gunn, J., McCarton, C.M., Casey, P.H., McCormick, M.C., Bauer, C.R., Bernbaum, J.C., Tyson, J., Swanson, M., Bennett, F.C., Scott, D.T., et al. (1994) Early intervention in low-birth-weight premature infants. Results through age 5 years from the Infant Health and Development Program. *JAMA.* 272(16), tt. 1257-62

Bowyer-Crane, C., Snowling, M. J., Duff, F. J., Fieldsend, E., Carroll, J. M., Miles, J., ... and Hulme, C. (2008) Improving early language and literacy skills: Differential effects of an oral language versus a phonology with reading intervention. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 49(4), tt. 422-432

Brazelton, T.B. (1978) The Brazelton Neonatal Behavior Assessment Scale: introduction. *Monogr Soc Res Child Dev.* 43(5-6), tt. 1-13

Brentani, A., Walker, S., Chang-Lopez, S., Grisi, S., Powell, C. and Fink, G. (2021) A home visit-based early childhood stimulation programme in Brazil—a randomized controlled trial. *Health policy and planning*, 36(3), tt.288-297

Brown, J.S.L., Evans-Lacko, S., Aschan, L., Henderson, M.J., Hatch, S.L. and Hotopf, M. (2014) Seeking informal and formal help for mental health problems in the community: A secondary analysis from a psychiatric morbidity survey in South London. *BMC Psychiatr.* 14, tt. 275

Brown, J., Casey, S.J., Bishop, A.J., Prytys, M., Whittinger, N. and Weinman, J. (2011) How black African and white British women perceive depression and help-seeking for this problem: A pilot vignette study. *Int. J. Soc. Psychiatr.* 57, tt. 364–376

Bryan, K., Freer, J. and Furlong, C. (2007) 'Language and communication difficulties in juvenile offenders', *International Journal of Language and Communication Disorders*, 42(5), tt. 505-520. doi: 10.1080/13682820601053977.

Buil, A., Sankey, C., Caeymaex, L., Apter, G., Gratier, M. and Devouche, E. (2020) Fostering mother-very preterm infant communication during skin-to-skin contact through a modified positioning. *Early Human Development*, 141, t.104939

Burgoyne, K., Gardner, R., Whiteley, H., Snowling, M.J. and Hulme, C. (2018) Evaluation of a parent-delivered early language enrichment programme: Evidence from a randomised controlled trial. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 59(5), tt.545-555

Caron, E.B., Weston-Lee, P., Haggerty, D. and Dozier, M. (2016) Community implementation outcomes of Attachment and Biobehavioral Catch-up. *Child Abuse Negl.* 53, pp. 128-37. doi: 10.1016/j.chiabu.2015.11.010

Catts, H.W. (1997) 'The Early Identification of Language-based reading difficulties', *Language, Speech and Hearing Services in Schools*, 28(1), tt. 86-89. Doi: 10.1044/0161-1461.2801.86.

Ceci, S.J. and Papierno, P.B. (2005) The Rhetoric and Reality of Gap Closing: When the "Have-Nots" Gain but the "Haves" Gain Even More. *American Psychologist*, 60(2), tt. 149–160

[Centre for Evidence-Based Medicine. \(2020\) PROTOCOL Rapid reviews of evidence for WHO scientific briefs on COVID-19 and selected Noncommunicable Diseases \(NCDs\) – The Centre for Evidence-Based Medicine.](#)

Chacko, A., Fabiano, G.A., Doctoroff, G.L. and Fortson, B. (2018) Engaging fathers in effective parenting for preschool children using shared book reading: A randomized controlled trial. *Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology*, 47(1), tt.79-93

Charney, S.A., Camarata, S.M. and Chern, A. (2021) Potential impact of the COVID-19 pandemic on communication and language skills in children. *Otolaryngology–Head and Neck Surgery*, 165(1), tt. 1-2

Clegg, J., Hollis, C., Mawhood, L. and Rutter, M. (2005) 'Developmental language disorder—a follow-up in later adult life: Cognitive, language and psychosocial outcomes', *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 46, tt. 128–149

Clegg, J., Rohde, C., McLachlan, H., Elks, L. and Hall, A. (2020) Evaluating the Elklan Talking Matters Programme: Exploring the impact of a training programme for early years professionals on pre-school children's language development. *Child Language Teaching and Therapy*, 36(2), tt. 108-125

Clifford, B.N., Stockdale, L.A., Coyne, S.M., Rainey, V. and Benitez, V.L. (2022) Speaking of State of Mind: Maternal Mental Health Predicts Children's Home Language Environment and Expressive Language. *J Child Lang.* 49(3), tt. 469-485. Doi: 10.1017/S0305000921000131

Collisson, B.A., Graham, S.A, Preston, J.L., Rose, M.S., McDonald, S. and Tough, S. (2016) Risk and protective factors for late talking: An epidemiologic investigation, *The Journal of Pediatrics*, 172, tt. 168-174. Doi: 10.1016/j.jpeds.2016.02.020

Dockrell, J.E., Stuart, M. and King, D. (2010) Supporting early oral language skills for English language learners in inner city preschool provision. *British Journal of Educational Psychology*, 80, tt. 497–515

Doherty, L., Nicholson, J. and Williams, K. (2007) Sing & Grow: the co-existence of evaluation research and clinical practice in an early intervention music therapy project. *The New Zealand Journal of Music Therapy*, 5, tt.1-16.

[Eadie, P., Tayler, C. and Stark, H. \(2017\) Every toddler talking final report. August. Melbourne, Victoria, Australia: University of Melbourne.](#)

Ebbels, S. (2007) Teaching grammar to school-aged children with specific language impairment using Shape Coding. *Child Language Teaching and Therapy*, 23(1), ptt 67-93. doi:10.1191/0265659007072143

[Eccles, M. and Mason, J. \(2001\) How to develop cost conscious guidelines. Health Technology Assessment 5:16.](#)

Elmquist, M., Finestack, L.H., Kriese, A., Lease, E.M. and McConnell, S.R. (2021) Parent education to improve early language development: A preliminary evaluation of LENA StartTM. *Journal of child language*, 48(4), tt.670-698

- Feeley, N., Zerkowitz, P., Shrier, I., Stremmer, R., Westreich, R., Dunkley, D., Steele, R., Rosberger, Z., Lefebvre, F. and Papageorgiou, A. (2012) Follow-up of the cues and care trial: mother and infant outcomes at 6 months. *Journal of Early Intervention*, 34(2), tt.65-81
- Ferjan Ramírez, N., Lytle, S.R., Fish, M. and Kuhl, P.K. (2019) Parent coaching at 6 and 10 months improves language outcomes at 14 months: A randomized controlled trial. *Developmental science*, 22(3), t.e12762
- Fischel, J.E., Bracken, S.S., Fuchs-Eisenberg, A., Spira, E.G., Katz, S. and Shaller, G. (2007) Evaluation of curricular approaches to enhance preschool early literacy skills. *Journal of Literacy Research*, 39(4), tt. 471–501
- Fong, N.W.Y., Ho, S.K.Y., So, B.J.W. and Lian, W.B. (2012) Evaluation of the Hanen it Takes Two to Talk Intervention Programme. *Proceedings of Singapore Healthcare*, 21(4), tt.251-256
- Ford, R.M., McDougall, S.J. and Evans, D. (2009) Parent-delivered compensatory education for children at risk of educational failure: Improving the academic and self-regulatory skills of a Sure Start preschool sample. *British journal of psychology*, 100(4), tt. 773-797
- Fricke, S., Bowyer-Crane, C., Haley, A.J., Hulme, C. and Snowling, M.J. (2013) Efficacy of language intervention in the early years. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 54(3), tt. 280-290
- Fricke, S., Burgoyne, K., Bowyer-Crane, C., Kyriacou, M., Zosimidou, A., Maxwell, L., Lervåg, A., Snowling, M.J. and Hulme, C. (2017) The efficacy of early language intervention in mainstream school settings: a randomized controlled trial. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 58(10), tt. 1141-1151
- Frizelle, P., Mullane, E., O'Shea, A., Ceroni, A., Dahly, D., Horgan, A., Levickis, P. and Mckean, C. (2021) Happy Talk: A pilot effectiveness study of a targeted-selective speech–language and communication intervention for children from areas of social disadvantage. *International Journal of Language & Communication Disorders*, 56(5), tt. 954-974
- Garcia, D., Bagner, D.M., Pruden, S.M. and Nichols-Lopez, K. (2015) Language production in children with and at risk for delay: Mediating role of parenting skills. *Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology*, 44(5), tt. 814-825
- Gathercole, V.C.M. and Thomas, E.M. (2009) Bilingual first language development: Dominant language takeover, threatened minority take-up. *Bilingualism: Language and Cognition*, 12(1), tt. 213-37

Ghazi, M., Zare, M., Ramezani, M., Heidarzadeh, M. and Behnam Vashani, H. (2021) The Effect of Home Visit Program Based on the Continued Kangaroo Mother Care on Maternal Resiliency and Development of Premature Infant: A Randomized Clinical Trial. *International journal of community based nursing and midwifery*, 9(1), tt. 64–75

Gibbard, D. (1994) Parental-based intervention with pre-school language-delayed children. *Eur J Disord Commun.* 29. tt.131–50

[Grobrain \(2021\) GroBrain: Helping parents raise emotionally healthy infants.](#)

Goldfeld, S., Quach, J., Nicholls, R., Reilly, S., Ukoumunne, O.C. and Wake, M. (2012) Four-year-old outcomes of a universal infant-toddler shared reading intervention: the Let's read trial. *Archives of pediatrics & adolescent medicine*, 166(11), tt.1045-1052

Goodman, J.H., Prager, J., Goldstein, R. and Freeman, M. (2015) Perinatal dyadic psychotherapy for postpartum depression: a randomized controlled pilot trial. *Archives of women's mental health*, 18(3), tt.493-506.

[Gravener, J.A., Rogosch, F.A., Oshri, A., Narayan, A.J., Cicchetti, D. and Toth, S.L. \(2012\) The relations among maternal depressive disorder, maternal expressed emotion, and toddler behavior problems and attachment. *Journal of abnormal child psychology*, 40\(5\), tt. 803–813.](#)

Greenberg, M.T. and Abenavoli, R. (2017) Universal Interventions: Fully Exploring Their Impacts and Potential to Produce Population-Level Impacts, *Journal of Research on Educational Effectiveness*, 10(1), tt. 40-67

Gridley, N., Hutchings, J. and Baker-Henningham, H. (2015) The Incredible Years Parent–Toddler Programme and parental language: a randomised controlled trial. *Child: care, health and development*, 41(1), tt.103-111

[Gross, R.T. \(1993\) Infant Health and Development Program \(IHDP\): Enhancing the Outcomes of Low Birth Weight, Premature Infants in the United States, 1985-1988. Inter-university Consortium for Political and Social Research \[distributor\], 1993-10-03.](#)

Grøver, V., Rydland, V., Gustafsson, J.E. and Snow, C.E. (2020) Shared book reading in preschool supports bilingual children's second-language learning: A cluster-randomized trial. *Child development*, 91(6), tt.2192-2210

Grube, W.A. and Liming, K.W. (2018) Attachment and biobehavioral catch-up: A systematic Review. *Infant Ment Health J.* 39(6), tt.656-673

Guttman, N. and Salmon, C.T. (2004) Guilt, Fear, Stigma and Knowledge Gaps: Ethical Issues in Public Health Communication Interventions. *Bioethics*, 18(6), t. 531-552

Hadley, E.B., Dickinson, D.K., Hirsh-Pasek, K., Golinkoff, R.M. and Nesbitt, K.T. (2016) 'Examining the acquisition of vocabulary knowledge depth among preschool students', *Reading Research Quarterly*, 51(2), tt. 181–96

Hampton, L.H., Kaiser, A.P. and Roberts, M.Y. (2017) One-year language outcomes in toddlers with language delays: An RCT follow-up. *Pediatrics*, 140(5), e20163646.

Handley, E.D., Michl-Petzing, L.C., Rogosch, F.A., Cicchetti, D. and Toth, S.L. (2017) Developmental cascade effects of interpersonal psychotherapy for depressed mothers: Longitudinal associations with toddler attachment, temperament, and maternal parenting efficacy. *Development and psychopathology*, 29(2), tt. 601–615

Harrison, L.J. and McLeod, S. (2010) 'Risk and protective factors associated with speech and language impairment in a nationally representative sample of 4- to 5-Year-old children', *Journal of Speech Language and Hearing Research*, 53(2), tt. 508–529

Hart, B. and Risley, T.R. (2003) The early catastrophe: The 30 million word gap. *American Educator*, 27, tt. 4-9.

Hassinger-Das, B., Toub, T.S., Zosh, J.M., Michnick, J., Golinkoff, R. and Hirsh-Pasek, K. (2017) More than just fun: a place for games in playful learning/Más que diversión: el lugar de los juegos reglados en el aprendizaje lúdico. *Infancia y Aprendizaje*, 40(2), tt. 191-218

[Head Start. \(2022\) Head Start Programs. The Administration for Children and Families \(hhs.gov\).](https://www.hhs.gov/ohr/head-start/)

Healey, D. and Healey, M. (2019) Randomized Controlled Trial comparing the effectiveness of structured-play (ENGAGE) and behavior management (TRIPLE P) in reducing problem behaviors in preschoolers. *Scientific Reports*, 9(1), tt.1-9

[Heckman, J.J., 2000. Invest in the very young. Chicago, IL: Ounce of Prevention Fund. The University of Chicago Harris School of Public Policy Studies.](https://www.ohr.uchicago.edu/publications/heckman-2000-invest-in-the-very-young/)

Heymann, P., Heflin, B.H., Baralt, M. and Bagner, D.M. (2020) Infant-directed language following a brief behavioral parenting intervention: The importance of language quality. *Infant Behavior and Development*, 58, t.101419

Hirsh-Pasek, K., Adamson, L. B., Bakeman, R., Owen, M. T., Golinkoff, R. M., Pace, A., ... and Suma, K. (2015) The contribution of early communication quality to low-income children's language success. *Psychological science*, 26(7), tt. 1071-1083

Hoff, E. (2013) Interpreting the early language trajectories of children from low-SES and language minority homes: implications for closing achievement gaps, *Developmental psychology*, 49(1), tt. 4-14

Holt, C., Gentileau, C., Gemmill, A.W. and Milgrom, J. (2021) Improving the mother-infant relationship following postnatal depression: a randomised controlled trial of a brief intervention (HUGS). *Archives of women's mental health*, 24(6), tt.913-923

Horowitz, J.A., Murphy, C.A., Gregory, K., Wojcik, J., Pulcini, J. and Solon, L. (2013) Nurse home visits improve maternal/infant interaction and decrease severity of postpartum depression. *Journal of Obstetric, Gynecologic & Neonatal Nursing*, 42(3), tt. 287-300

Husain, N., Kiran, T., Fatima, B., Chaudhry, I.B., Husain, M., Shah, S., Bassett, P., Cohen, N., Jafri, F., Naeem, S. and Zadeh, Z. (2021) An integrated parenting intervention for maternal depression and child development in a low-resource setting: Cluster randomized controlled trial. *Depression and anxiety*, 38(9), tt. 925-939

Husain, N., Zulqernain, F., Carter, L.A., Chaudhry, I.B., Fatima, B., Kiran, T., Chaudhry, N., Naeem, S., Jafri, F., Lunat, F. and Haq, S.U. (2017) Treatment of maternal depression in urban slums of Karachi, Pakistan: a randomized controlled trial (RCT) of an integrated maternal psychological and early child development intervention. *Asian Journal of Psychiatry*, 29, tt. 63-70

Huttenlocher, J., Waterfall, H., Vasilyeva, M., Vevea, J. and Hedges, L. V. (2010) Sources of variability in children's language growth. *Cognitive psychology*, 61(4), tt. 343-365

Hutchings, J., Bywater, T., Daley, D., Gardner, F., Whitaker, C., Jones, K., Eames, C. and Edwards, R.T. (2007) Parenting intervention in Sure Start services for children at risk of developing conduct disorder: pragmatic randomised controlled trial. *BMJ*, 334(7595), t. 678

Hutchings, J., Griffith, N., Bywater, T. and Williams, M.E. (2017) Evaluating the Incredible Years Toddler Parenting Programme with parents of toddlers in disadvantaged (Flying Start) areas of Wales. *Child: care, health and development*, 43(1), tt.104-113

[I CAN \(2015\). Early Talk Boost Evaluation Report.](#)

[I CAN. \(2021\) Speaking up for the Covid Generation.](#)

Irwin, L.G., Siddiqi, A. and Hertzman, G. (2007) Early child development: a powerful equalizer. Vancouver, BC: Human Early Learning Partnership (HELP)

Jeong, J., Francett, E.E., Ramos de Oliveira, C.V., Rehmani, K. and Yousafzai, A.K. (2021). Parenting interventions to promote early child development in the first three years of life: A global systematic review and meta-analysis. PLoS medicine, 18(5), p.e.1003602

Kachingwe, M., Chikowe, I., Van der Haar, L. and Dzabala, N. (2021) Assessing the Impact of an Intervention Project by the Young women's Christian Association of Malawi on Psychosocial Well-Being of Adolescent Mothers and Their Children in Malawi. Frontiers in public health, 9, t.235

[Kartushina, N., Mani, N., Aktan-Erciyas, A.S.L.I., Alaslani, K., Aldrich, N.J., Almohammadi, A., Alroqi, H., Anderson, L., Andonova, E., Aussems, S. and Babineau, M. \(2022\) COVID-19 first lockdown as a unique window into language acquisition: What you do \(with your child\) matters. Language Development Research.](#)

Kelley, E.S., Barker, R.M., Peters-Sanders, L., Madsen, K., Seven, Y., Soto, X., Olsen, W., Hull, K. and Goldstein, H. (2020) Feasible implementation strategies for improving vocabulary knowledge of high-risk preschoolers: Results from a cluster-randomized trial. Journal of Speech, Language, and Hearing Research, 63(12), tt.4000-4017

Khan, M.A., Owais, S.S., Maqbool, S., Ishaq, S., Khan, H.J., Minhas, F.A., Hicks, J., Khan, M.A. and Walley, J.D. (2018) Is integrated private-clinic based early child development care effective? A clustered randomised trial in Pakistan. BJGP open, 2(2)

Kovandzic, M., Chew-Graham, C., Reeve, P.J., Edwards, S. Peters, S. Edge, D. Aseem, S. Gask, L. and Dowrick, C. (2011) Access to primary mental health care for hard-to-reach groups: From 'silent suffering' to 'making it work'. Soc. Sci. Med. 72, tt. 763–772

Kruythoff-Broekman, A., Wiefferink, C., Rieffe, C. and Uilenburg, N. (2019) Parent-implemented early language intervention programme for late talkers: parental communicative behaviour change and child language outcomes at 3 and 4 years of age. International Journal of Language & Communication Disorders, 54(3), tt. 451-464

Kwok, E.Y., Cunningham, B. and Oram Cardy, J. (2020) Effectiveness of a parent-implemented language intervention for late-to-talk children: a real-world retrospective clinical chart review. International journal of speech-language pathology, 22(1), tt.48-58

Law, J., Boyle, J., Harris, F., Harkness, A. and Nye, C. (1998) 'Screening for speech and language delay: A systematic review of the literature', *Health Technology Assessment*, 2(9), tt. 1-184

[Law, J., Charlton, C., McKean, C., Beyer, F., Fernandez-Garcia, C., Mashayekhi, A. and Rush, R. \(2018\) Parent-child reading to improve language development and school readiness: A systematic review and meta-analysis. *Psychology*.](#)

[Law, J., Charlton, J., Dockrell, J., Gascoigne, M., McKean, C. and Theakston, A. \(2017\) *Early Language Development: Needs, provision, and intervention for preschool children from socio-economically disadvantage backgrounds*. London: Institute of Education.](#)

Law, J., Reilly, S. and Snow, P.C. (2013) Child speech, language and communication need re-examined in a public health context: a new direction for the speech and language therapy profession. *International Journal of Language & Communication Disorders*, 48(5), tt.486-496

Lee, A., Kim, S.O., Gim, G.M., Kim, D.S. and Park, S. (2020) Care farming program for family health: A pilot study with mothers and children. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(1), t. 27.

Lee, W. and Pring, T. (2016) Supporting language in schools: Evaluating an intervention for children with delayed language in the early school years. *Child Language Teaching and Therapy*, 32, tt. 135–46

Letourneau, N., Stewart, M., Dennis, C.L., Hegadoren, K., Duffett-Leger, L. and Watson, B. (2011) Effect of home-based peer support on maternal–infant interactions among women with postpartum depression: A randomized, controlled trial. *International journal of mental health nursing*, 20(5), tt. 345-357

Leung, C., Tsang, S., and Kwan, H.W. (2017a) Efficacy of a universal parent training program (HOPE-20) cluster randomized controlled trial. *Research on Social Work Practice*, 27(5), tt. 523-537

Leung, C., Tsang, S. and Li, B. (2017b) Efficacy of Fun to Learn for the Young Program: Randomized Controlled Trial. *Journal of Child and Family Studies*, 26(10), tt. 2865-2878

Levickis, P., et al., A review of interventions to promote language development in early childhood, in *Language Development: Individual Differences in a Social Context*, J. Law, C. McKean, and S. Reilly, Editors. in press, Cambridge University Press: Cambridge

Locke, A., Ginsborg, J. and Peers, I. (2002) Development and disadvantage: Implications for the early years and beyond. *International Journal of Language and Communication Disorders*, 37, tt. 3–15.

[Llywodraeth Cymru \(1993\) Deddf yr Iaith Gymraeg 1993.](#)

[Llywodraeth Cymru. \(2011\) Mesur y Gymraeg \(Cymru\).](#)

[Llywodraeth Cymru. \(2017\) Papur Gwyn: Diogelu Dyfodol Cymru \(crynodeb\).](#)

[Llywodraeth Cymru. \(2017\) Prosperity for all: The National Strategy.](#)

[Llywodraeth Cymru. \(2019\) Gwerthuso Dechrau'n Deg: canfyddiadau arolwg sylfaenol o deuluoedd \(crynodeb\).](#)

[Llywodraeth Cymru. \(2020\) Siarad Gyda Fi: Lleferydd, iaith a Chyfathrebu \(SLC\) Cynllun Cyflawni.](#)

[Llywodraeth Cymru \(2022a\) Yr Iaith Gymraeg yng Nghymru \(Cyfrifiad 2021\).](#)

[Llywodraeth Cymru. \(2022b\) Cyfrifiad ysgolion blynyddol ar lefel disgyblion \(CYBLD\) – Disgyblion yn ôl awdurdod lleol, rhanbarth a chyfrwng Gymraeg.](#)

[Llywodraeth Cymru \(2022c\) Grŵp ethnig, hunaniaeth genedlaethol, iaith a chrefydd yng Nghymru \(Cyfrifiad 2021\)](#)

Love, J.M., Kisker, E.E., Ross, C., Raikes, H., Constantine, J., Boller, K., Brooks-Gunn, J., Chazan-Cohen, R., Tarullo, L.B., Brady-Smith, C., Fuligni, A.S., Schochet, P.Z., Paulsell, D. and Vogel, C. (2005) The effectiveness of early head start for 3-year-old children and their parents: lessons for policy and programs. *Dev Psychol.* 41(6), tt.885-901

Lowell, D.I., Carter, A.S., Godoy, L., Paulicin, B. and Briggs-Gowan, M.J. (2011) A randomized controlled trial of Child FIRST: A comprehensive home-based intervention translating research into early childhood practice. *Child development*, 82(1), tt. 193-208

Luoma, I., Tamminen, T., Kaukonen, P., Laippala, P., Puura, K., Salmelin, R. and Almqvist, F. (2001) Longitudinal study of maternal depressive symptoms and child well-being. *J Am Acad Child Adolesc Psychiatry.* 40(12), tt. 1367-74

Luoto, J.E., Garcia, I.L., Aboud, F.E., Singla, D.R., Fernald, L.C., Pitchik, H.O., Saya, U.Y., Otieno, R. and Alu, E. (2021) Group-based parenting interventions to promote child development in rural Kenya: a multi-arm, cluster-randomised community effectiveness trial. *The Lancet Global Health*, 9(3), tt.e309-e319

Madigan, S., Prime, H., Graham, S.A., Rodrigues, M., Anderson, N., Khoury, J. and Jenkins K.M. (2019). Parenting behavior and child language: A meta-analysis. *Pediatrics*, 144(4)

Maggi, S., Irwin, L. J., Siddiqi, A. and Hertzman, C. (2010) The social determinants of early child development: An overview. *Journal of Paediatrics and Child Health*, 46, tt. 627-35

[Marmot, M., Allen, J., Goldblatt, P., Boyce, T., McNeish, D., Grady, M. and Geddes, I. \(2010\) Fair society, healthy lives: The Marmot Review.](#)

Martins, C. and Gaffan, E. A. (2000) Effects of early maternal depression on patterns of infant-mother attachment: a meta-analytic investigation. *Journal of child psychology and psychiatry, and allied disciplines*, 41(6), tt. 737–746

Maselko, J., Sikander, S., Turner, E.L., Bates, L.M., Ahmad, I., Atif, N., Baranov, V., Bhalotra, S., Bibi, A., Bibi, T. and Bilal, S. (2020) Effectiveness of a peer-delivered, psychosocial intervention on maternal depression and child development at 3 years postnatal: a cluster randomised trial in Pakistan. *The Lancet Psychiatry*, 7(9), tt. 775-787

McCarton, C.M., Brooks-Gunn, J., Wallace, I.F., Bauer, C.R., Bennett, F.C., Bernbaum, J.C., Broyles, R.S., Casey, P.H., McCormick, M.C., Scott, D.T., Tyson, J., Tonascia, J. and Meinert, C.L. (1997) Results at age 8 years of early intervention for low-birth-weight premature infants. The Infant Health and Development Program. *JAMA*. 277(2), tt. 126-32

McCormick, M.C., Brooks-Gunn, J., Buka, S.L., Goldman, J., Yu, J., Salganik, M., Scott, D.T., Bennett, F.C., Kay, L.L., Bernbaum, J.C., Bauer, C.R., Martin, C., Woods, E.R., Martin, A. and Casey, P.H. (2006) Early intervention in low birth weight premature infants: results at 18 years of age for the Infant Health and Development Program. *Pediatrics*. 117(3), tt. 771-80

McCormack, J., Harrison, L.J., McLeod, S. and McAllister, L. (2011) 'A Nationally Representative Study of the Association between Communication Impairment at 4-5 years old and Children's Life Activities at 7-9 years old', *Journal of Speech, Language and Hearing Research*, 54(5), tt. 1328-1348

McGilloway, S., Mhaille, G.N., Bywater, T., Furlong, M., Leckey, Y., Kelly, P., Comiskey, C. and Donnelly, M. (2012) A parenting intervention for childhood behavioral problems: a randomized controlled trial in disadvantaged community-based settings. *Journal of consulting and clinical psychology*, 80(1), t.116

McKean, C., Law, J., Mensah, F., Cini, E., Eadie, P., Frazer, K. and Reilly, S. (2016) 'Predicting meaningful differences in school-entry language skills from child and family

factors measured at 12 months of age', *International Journal of Early Childhood*, 48(3), tt. 329-351. doi: 10.1007/s13158-016-0174-0.

McKean, C., Reilly, S., Bavin, E.L., Bretherton, L., Cini, E., Conway, L., Cook, F., Eadie, P., Prior, M., Wake, W. and Mensah, F. (2017) 'Language Outcomes at 7 years: Early Predictors and Co-Occurring Difficulties', *Pediatrics*, 139(3), e20161684

McKean, C., Mensah, F. and Reilly, S. (2022) *Language Trajectories in Childhood: The Nature and Drivers of Individual Differences and Their Impacts for Intervention* In J.Law, S. Reilly and C. McKean (Eds.), *Language Development: Individual Differences in a Social Context* (tt. 259-280). Cambridge: Cambridge University Press.

McLearn, K.T., Minkovitz, C.S., Strobino, D.M., Marks, E. and Hou, W. (2006) The timing of maternal depressive symptoms and mothers' parenting practices with young children: implications for pediatric practice. *Pediatrics*. 118(1), e174-82

McManus, B.M., Blanchard, Y., Murphy, N.J. and Nugent, J.K. (2020) The effects of the Newborn Behavioral Observations (NBO) system in early intervention: A multisite randomized controlled trial. *Infant Mental Health Journal*, 41(6), tt.757-769

Melhuish, E., Belsky, J. and Barnes, J. (2010) Evaluation and value of Sure Start. *Arch Dis Child*. 95(3), tt. 159-61

Mohammed, H., El-Gibaly, O., Monazea, E., Saleh, M. and Mohammed, H. (2019) The effect of a maternal training programme on early childhood development in Egypt. *Eastern Mediterranean health journal*, 25(8), tt. 575-582

Moore, G., Campbell, M., Copeland, L., Craig, P., Movsisyan, A., Hoddinott, P., ... and Evans, R. (2021) Adapting interventions to new contexts—the ADAPT guidance. *BMJ*, 374

Murray, L., Arteche, A., Fearon, P., Halligan, S., Croudace, T. and Cooper, P. (2010) The effects of maternal postnatal depression and child sex on academic performance at age 16 years: a developmental approach. *J Child Psychol Psychiatry*. 51(10), tt. 1150-9. doi: 10.1111/j.1469-7610.2010.02259.x

Netsi, E., Pearson, R.M., Murray, L., Cooper, P., Craske, M.G. and Stein, A. (2018) Association of Persistent and Severe Postnatal Depression With Child Outcomes. *JAMA Psychiatry*. 75(3), tt. 247-253. doi: 10.1001/jamapsychiatry.2017.4363.

[NICE. \(2014\) Antenatal and postnatal mental health: Clinical and service management guidance. In Clinical guideline 192. London: NICE.](#)

Norbury, C.F., Gooch, D., Wray, C., Baird, G., Charman, T., Simonoff, E., Vamvakas, G. and Pickles, A. (2016) The impact of nonverbal ability on prevalence and clinical presentation of language disorder: evidence from a population study. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 57(11), tt. 1247-1257. doi: 10.1111/jcpp.12573

[Nuffield Foundation \(2022\) Time for Parents: The Changing Face of early childhood in the UK.](#)

Ochoa, W., Reich, S.M. and Díaz, G. (2021) A Randomized Control Trial of Using Baby Books to Reduce New Mothers' Feelings of Stress and Depression. *Matern Child Health J.* 25(10), tt. 1615-1625

O'Connor, T.G., Heron, J., Golding, J., Glover, V. and ALSPAC Study Team. (2003) Maternal antenatal anxiety and behavioural/emotional problems in children: a test of a programming hypothesis. *Journal of child psychology and psychiatry, and allied disciplines*, 44(7), tt. 1025–1036

Ouzzani, M., Hammady, H., Fedorowicz, Z. and Elmagarmid, A. (2016) Rayyan — a web and mobile app for systematic reviews. *Systematic Reviews* 5:210, DOI: 10.1186/s13643-016-0384-4.

Paradis, J. and Genesee, F. (1996) Syntactic acquisition in bilingual children. *Studies in Second Language Acquisition*, 18(1), tt. 1-25

Paris, R., Bolton, R.E. and Spielman, E. (2011) Evaluating a home-based dyadic intervention: Changes in postpartum depression, maternal perceptions, and mother–infant interactions. *Infant Mental Health Journal*, 32(3), tt. 319-338

[Peters, M.D.J., Godfrey, C., Mclnerney, P., Munn, Z., Tricco, A.C. and Khalil, H. \(2020\) Chapter 11: Scoping Reviews \(2020\). In: Aromataris E, Munn Z \(Editors\). JBI Manual for Evidence Synthesis, JBI, 2020.](#)

Peters-Sanders, L.A., Kelley, E.S., Biel, C.H., Madsen, K., Soto, X., Seven, Y., Hull, K. and Goldstein, H. (2019) Moving forward four words at a time: Effects of a supplemental preschool vocabulary intervention. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*, 51(1), tt.165-175

Piasta, S.B., Sawyer, B., Justice, L.M., O'Connell, A.A., Jiang, H., Dogucu, M. and Khan, K.S. (2020) Effects of Read It Again! in early childhood special education classrooms as compared to regular shared book reading. *Journal of Early Intervention*, 42(3), tt. 224-243

Piccolo, L.D.R., Weisleder, A., Oliveira, J., Mazzuchelli, D.S., Lopez, A.S., Neto, W.D., Cates, C.B. and Mendelsohn, A.L. (2022) Reading Aloud, Self-Regulation, and Early Language and Cognitive Development in Northern Brazil. *Journal of Developmental & Behavioral Pediatrics*, 43(2), tt.e70-e78

[Pickles, A., Durkin, K., Mok, P., Toseeb, U. and Conti-Ramsden, G. \(2016\) Conduct problems co-occur with hyperactivity in children with language impairment: A longitudinal study from childhood to adolescence. *Autism and Developmental Language Impairments*.](#)

Pontoppidan, M., Klest, S.K. and Sandoy, T.M. (2016) The incredible years parents and babies program: A pilot randomized controlled trial. *PloS one*, 11(12), t.e0167592

[Public Health England \(2020\) Early Language and Identification Measure and intervention: Guidance Handbook. Early language identification measure and intervention: guidance handbook.](#)

Raby, K.L., Freedman, E., Yarger, H.A., Lind, T. and Dozier, M. (2019) Enhancing the language development of toddlers in foster care by promoting foster parents' sensitivity: Results from a randomized controlled trial. *Developmental science*, 22(2), t.e12753.

Racine, N., Eirich, R., Cooke, J., Zhu, J., Pador, P., Dunnewold, N. and Madigan, S. (2022) When the Bough Breaks: A systematic review and meta-analysis of mental health symptoms in mothers of young children during the COVID-19 pandemic. *Infant Mental Health Journal*. 43(1), tt. 36-54

Raouna, A., Malcolm, R., Ibrahim, R. and MacBeth, A. (2021) Promoting sensitive parenting in 'at-risk' mothers and fathers: A UK outcome study of Mellow Babies, a group-based early intervention program for parents and their babies. *Plos one*, 16(2), t.e0245226

Ravn, I.H., Smith, L., Smeby, N.A., Kynoe, N.M., Sandvik, L., Bunch, E.H. and Lindemann, R. (2012) Effects of early mother–infant intervention on outcomes in mothers and moderately and late preterm infants at age 1 year: A randomized controlled trial. *Infant Behavior and Development*, 35(1), tt. 36-47

Reeves, L., Hartshorne, M., Black, R., Atkinson, J., Baxter, A. and Pring, T. (2018) Early talk boost: A targeted intervention for three year old children with delayed language development. *Child Language Teaching and Therapy*, 34(1), tt. 53-62

Reilly, S., Wake, M., Ukoumunne, O., Bavin, E., Prior, M., Cini, E., Conway, L., Eadie, P. and Bretherton, L. (2010) Predicting language outcomes at 4 years of age: Findings from the Early Language in Victoria Study. *Pediatrics*, 126(6), E1530-E1537.

Rahman, A. (2007) Challenges and opportunities in developing a psychological intervention for perinatal depression in rural Pakistan – a multi-method study. *Arch Womens Ment Health* 10, tt. 211–219

Roby, E., Miller, E.B., Shaw, D.S., Morris, P., Gill, A., Bogen, D.L., Rosas, J., Canfield, C.F., Hails, K.A., Wippick, H. and Honoroff, J. (2021). Improving parent-child interactions in pediatric health care: A two-site randomized controlled trial. *Pediatrics*, 147(3). Article e20201799

Rockers, P.C., Zanolini, A., Banda, B., Chipili, M.M., Hughes, R.C., Hamer, D.H. and Fink, G. (2018) Two-year impact of community-based health screening and parenting groups on child development in Zambia: Follow-up to a cluster-randomized controlled trial. *PLoS medicine*, 15(4), t.e1002555

[Rogde, K., Hagen, Å. M., Melby-Lervåg, M. and Lervåg, A. \(2019\) The effect of linguistic comprehension instruction on generalized language and reading comprehension skills: A systematic review.](#)

Rose, G. (1992). *The strategy of preventive medicine*. Oxford, England: Oxford University Press.

Roskos, K., Ergul, C., Bryan, T., Burstein, K., Christie, J. and Han, M. (2008). Who's learning what words and how fast? Preschoolers' vocabulary growth in an early literacy program. *Journal of Research in Childhood Education*, 22(3), tt. 275-290

Roulstone, S. E., Marshall, J. E., Powell, G. G., Goldbart, J., Wren, Y. E., Coad, J., ... and Coad, R. A. (2015) Evidence-based intervention for preschool children with primary speech and language impairments: Child Talk—an exploratory mixed-methods study. *Programme Grants for applied research*, 3(5), tt. 1-408

[Roulstone, S., Wren, Y., Bakopoulou, I., Goodlad, S. and Lindsay, G. \(2012\) Exploring interventions for children and young people with speech, language and communication needs: A study of practice.](#)

Rowe, M.L. and Snow, C.E. (2020) Analyzing input quality along three dimensions: Interactive, linguistic, and conceptual. *Journal of Child Language*, 47(1), 5–21.

Rutter, M. (2006) Is Sure Start an Effective Preventive Intervention? *Child Adolesc Ment Health*. 11(3). tt. 135-141

Sanger, C., Iles, J.E., Andrew, C.S. and Ramchandani, P.G. (2015) Associations between postnatal maternal depression and psychological outcomes in adolescent offspring: a systematic review. *Arch Womens Ment Health*. 18(2), tt. 147-162

Saunders, R., Brack, M., Renz, B., Thomson, J. and Pilling, S. (2020) An Evaluation of Parent Training Interventions in Scotland: The Psychology of Parenting Project (PoPP). *Journal of Child and Family Studies*, 29(12), tt.3369-3380

Schoon, I., Parsons, S., Rush, R. and Law, J. (2010a) Childhood language skills and adult literacy: a 29-year follow-up study. *Pediatrics*, 125(3), tt. e459-e466

Schoon, I., Parsons, S., Rush, R. and Law, J. (2010b) Children's language ability and psychosocial development: A 29-year follow-up study. *Pediatrics*, 126(1), tt. e73-e80

Seven, Y., Hull, K., Madsen, K., Ferron, J., Peters-Sanders, L., Soto, X., Kelley, E.S. and Goldstein, H. (2020) Classwide extensions of vocabulary intervention improve learning of academic vocabulary by preschoolers. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 63(1), tt. 173-189

[Share, M., Doyle, E., Callahan, A., Greene, S., Wachtler, M. and Boyd, E. \(2011\) Baseline evaluation of the Dublin Docklands Parent child home Programme. Dublin, Children's Research Centre, Trinity College.](#)

Shi, H., Li, X., Fang, H., Zhang, J. and Wang, X. (2020) The Effectiveness and Cost-effectiveness of a Parenting Intervention Integrated with Primary Health Care on Early Childhood Development: a Cluster-Randomized Controlled Trial. *Prevention Science*, 21(5), tt.661-671

Shin, J.Y. and Nguyen Duc, S. (2017) The effects of a home-based intervention conducted by college students for young children with developmental delays in Vietnam. *International journal of developmental disabilities*, 63(2), tt.110-123

Singla, D.R., Kumbakumba, E. and Aboud, F.E. (2015) Effects of a parenting intervention to address maternal psychological wellbeing and child development and growth in rural Uganda: a community-based, cluster-randomised trial. *The Lancet Global Health*, 3(8), tt. e458-e469

Smallegange, E.S., Hermanns, J.M.A. and Oort, F.J. (2016) Evaluating the effectiveness of combining Home-Start and triple P parenting support in the Netherlands. *Children and Youth Services Review*, 68, tt. 178-186

Snow, P. C. and Powell, M. B. (2011) Oral language competence in incarcerated young offenders: Links with offending severity. *International Journal of Speech Language Pathology*, 13(6), tt. 480–489

Snowling, M.J., Adams, J.W., Bishop, D.V.M. and Stothard, S.E. (2001) 'Educational attainments of school leavers with a preschool history of speech-language impairments', *International Journal of Language and Communication Disorders*, 36(2), tt. 173-183.

Squires, J., Bricker, D. D. and Twombly, E. (2009). *Ages & stages questionnaires*. Paul H. Brookes.

Sudfeld, C.R., Bliznashka, L., Ashery, G., Yousafzai, A.K. and Masanja, H. (2021) Effect of a home-based health, nutrition and responsive stimulation intervention and conditional cash transfers on child development and growth: a cluster-randomised controlled trial in Tanzania. *BMJ global health*, 6(4), t.e005086.

Suttora, C., Zuccarini, M., Aceti, A., Corvaglia, L., Guarini, A. and Sansavini, A. (2021) The Effects of a Parent-Implemented Language Intervention on Late-Talkers' Expressive Skills: The Mediation Role of Parental Speech Contingency and Dialogic Reading Abilities. *Frontiers in psychology*, t.3645.

Tamis-LeMonda, C. S., Bornstein, M. H., & Baumwell, L. (2001) Maternal responsiveness and children's achievement of language milestones. *Child development*, 72(3), tt. 748-767

Toth, S.L., Rogosch, F.A., Sturge-Apple, M. and Cicchetti, D. (2009) Maternal depression, children's attachment security, and representational development: an organizational perspective. *Child development*, 80(1), tt. 192–208

Trude, A.C., Martins, R.C., Martins-Silva, T., Blumenberg, C., Carpena, M.X., Del-Ponte, B. and Loret de Mola, C. (2021) A WhatsApp-Based Intervention to Improve Maternal Social Support and Maternal–Child Health in Southern Brazil: The Text-Message Intervention to Enhance Social Support (TIES) Feasibility Study. *INQUIRY: The Journal of Health Care Organization, Provision, and Financing*, 58, t.00469580211048701

Tryphonopoulos, P.D. and Letourneau, N. (2020) Promising Results From a Video-Feedback Interaction Guidance Intervention for Improving Maternal–Infant Interaction Quality of Depressed Mothers: A Feasibility Pilot Study. *Canadian Journal of Nursing Research*, 52(2), tt.74-87

[Unicef. \(2012\). *Inequities in early childhood development: What the data say: Evidence from the Multiple Indicator Cluster Surveys*. New York: UNICEF.](#)

Weissman, M.M., Feder, A., Pilowsky, D.J., Olfson, M., Fuentes, M., Blanco, C., Lantigua, R., Gameroff, M.J. and Shea, S. (2004) Depressed mothers coming to primary care: maternal reports of problems with their children. *J Affect Disord.* 78(2), tt. 93-100

Welch, M.G., Firestein, M.R., Austin, J., Hane, A.A., Stark, R.I., Hofer, M.A., Garland, M., Glickstein, S.B., Brunelli, S.A., Ludwig, R.J. and Myers, M.M. (2015) Family Nurture Intervention in the neonatal intensive care unit improves social-relatedness, attention, and neurodevelopment of preterm infants at 18 months in a randomized controlled trial. *J Child Psychol Psychiatry.* 56. tt.1202–1211

West, G., Snowling, M.J., Lervåg, A., Buchanan-Worster, E., Duta, M., Hall, A., McLachlan, H. and Hulme, C. (2021) Early language screening and intervention can be delivered successfully at scale: evidence from a cluster randomized controlled trial. *Journal of Child Psychology and Psychiatry,* 62(12), tt.1425-1434

Williams, K.E., So, K.T. and Siu, T.S.C. (2020) A randomized controlled trial of the effects of parental involvement in supported playgroup on parenting stress and toddler social-communicative behavior. *Children and Youth Services Review,* 118, t.105364

Willinger, U., Brunner, E., Diendorfer-Radner, G., Sams, J., Sirsch, U. and Eisenwort, B. (2003) 'Behaviour in children with language development disorders', *Canadian Journal of Psychiatry,* 48, tt. 607–614

Worku, B.N., Abessa, T.G., Wondafrash, M., Lemmens, J., Valy, J., Bruckers, L., Kolsteren, P. and Granitzer, M. (2018) Effects of home-based play-assisted stimulation on developmental performances of children living in extreme poverty: a randomized single-blind controlled trial. *BMC pediatrics,* 18(1), tt. 1-11

Wren, Y., Pagnamenta, E., Peters, T. J., Emond, A., Northstone, K., Miller, L. L. and Roulstone, S. (2021) Educational outcomes associated with persistent speech disorder. *International Journal of Language & Communication Disorders,* 56(2), tt. 299-312. doi: 10.1111/1460-6984.12599

Wylie, K., McAllister, L., Davidson, B., Marshall, J. and Law, J. (2014) Adopting public health approaches to communication disability: Challenges for the education of speech-language pathologists. *Folia Phoniatica et Logopaedica,* 66(4-5), tt. 164-175

Yazejian, N., Bryant, D.M., Hans, S., Horm, D., St. Clair, L., File, N. and Burchinal, M. (2017) Child and parenting outcomes after 1 year of Educare. *Child Development,* 88(5), tt.1671-1688

Yazefian, N., Bryant, D.M., Kuhn, L.J., Burchinal, M., Horn, D., Hans, S., File, N. and Jackson, B. (2020) The Educare intervention: Outcomes at age 3. *Early Childhood Research Quarterly*, 53, tt.425-440.

Atodiad 1: Llinynnau chwilio

Amcan 1: Adolygu'r sylfaen dystiolaeth bresennol ar gyfer ymyriadau iechyd meddwl y rhieni a nodi elfennau SLC yr ymyriadau hyn

Fe wnaethom ddechray drwy nodi'r cronfeydd data a'r adolygiadau sydd ar gael sy'n crynhoi'r dystiolaeth ar gyfer ymyriadau iechyd meddwl rhieni. Roedd hyn yn cynnwys, ond nid yn gyfyngedig i:

- Pecyn Cymorth y Parent-Infant Foundation ar gyfer Ymyriadau Clinigol ac Ymarfer sy'n seiliedig ar Dystiolaeth
- Arweinyfr yr Early Intervention Foundation ar gyfer ymyriadau cynnar
- Adolygiadau perthnasol ar gael yng Ngwasanaeth Llyfrgell a Gwybodaeth yr NSPCC

Fe wnaethom ehangu ar y rhestr gychwynnol hon trwy gynnal chwiliadau o eiriau allweddol gan ddefnyddio cronfeydd data gwefan yn Cochrane, Prospero, FigShare, Open Science Framework, IRIS, DataCite, ResearchGate, ResearchGate, Research Registry.

Adolygiad Cyflym

Medline a CINAHL gyda'r termau chwilio MESH canlynol:

Amenedigol, Babanod, Plant, Iechyd Meddwl, Therapi Ymchwiliol*, Triniaeth ymchwiliol a thermau chwilio: (plentyn* NEU newyddenedigol* NEU babanod NEU babi NEU plentyn bach* NEU cyn-ysgol* NEU oedran ysgol* NEU ieuenctid* NEU cyn-glasoed* NEU pediatreg* NEU pediatreg*) A (iechyd meddwl NEU straen NEU straen, seicolegol NEU straen, seicolegol NEU pryder NEU iselder).

Amcan 2: Adolygu'r dystiolaeth gyfredol ar gyfer ymyriadau rianta a nodi elfennau SLC yr ymyriadau hyn

Fe wnaethom ddechrau drwy nodi'r cronfeydd data sydd ar gael ac mae adolygiadau'n crynhoi'r dystiolaeth ar gyfer ymyriadau iechyd meddwl rhieni. Roedd hyn yn cynnwys, ond nid oedd yn gyfyngedig i:

- Pecyn Cymorth y Parent-Infant Foundation ar gyfer Ymyriadau Clinigol ac Ymarfer sy'n seiliedig ar Dystiolaeth

- Arweinyfr yr Early Intervention Foundation ar gyfer ymyriadau cynnar
- Adolygiadau perthnasol ar gael yng Ngwasanaeth Llyfrgell a Gwybodaeth yr NSPCC

Fe wnaethom ehangu ar y rhestr gychwynnol hon trwy gynnal chwiliadau allweddair gan ddefnyddio cronfeydd data yn Cochrane, Prospero, FigShare, Open Science Framework, IRIS, DataCite, ResearchGate, ResearchGate, Research Registry.

Fe'i llywiwyd hefyd gan wybodaeth a ddarparwyd gan dîm Rhianta Llywodraeth Cymru, drwy ddarparu rhestr hir o ymyriadau hysbys.

Adolygiad Cyflym

Medline a CINAHL gyda'r termau chwilio MESH canlynol:

Magu plant, cysylltiadau rhiant-plentyn, therapi ymchwiliol*, triniaeth ymchwiliol, a themau chwilio (plentyn* NEU newyddenedigol* NEU babanod* NEU babi NEU babanod neu blentyn bach* NEU cyn-ysgol* NEU oedran ysgol* NEU ieuentid* NEU pediatreg* NEU pediatrig*)
 A (rhiant NEU rhianta NEU mam NEU dad NEU tadol NEU teulu NEU teuluoedd) AC
 (ymyrraeth* NEU rhaglen* NEU cefnogaeth* NEU hyfforddiant* NEU ymarfer* NEU sgil*
 NEU cymhwysedd* NEU ymddygiad* NEU arddull* NEU effeithiolrwydd* NEU
 hunaneffeithiolrwydd NEU hyder* NEU strategaeth*)

Amcan 3: Adolygu'r dystiolaeth gyfredol ynghylch ymyriadau SLC sydd ar gael ar lefelau Cyffredinol, Poblogaeth ac wedi'u Targedu

Defnyddiodd yr adolygiad hwn gronfeydd data ac adolygiadau presennol, fodd bynnag, mae'n wahanol i amcanion 1 a 2 gan mai prif ffocws yr holl ymyriadau yw hyrwyddo sgiliau lleferydd, iaith a chyfathrebu (SLC) mewn carfanau cyffredinol, poblgaeth ac wedi'u targedu.

Fe wnaethom nodi'r ymyriadau perthnasol mewn tair prif ffordd: cronfeydd data tystiolaeth; adolygiadau systematig presennol; darpariaeth trydydd sector gydag ymyriadau wedi'u gwerthuso ar gyfer ymyriadau cyffredinol, poblgaeth ac ymyriadau wedi'u targedu.

Cronfeydd data tystiolaeth. Dechreuasom drwy archwilio ymyriadau perthnasol mewn tair cronfa ddata:

1. Cronfa ddata I CAN/The Communication Trust What Works a What works (ican.org.uk)

2. Speech Bite (Cronfa Ddata Patholeg Lleferydd ar gyfer Ymyriadau Gorau ac Effeithlonrwydd Triniaeth) Speechbite
3. Mapiau tystiolaeth yr American Speech-Language and Hearing Association (ASHA) Mapiau Tystiolaeth Mapiau Tystiolaeth (asha.org)

Adolygiad Cyflym

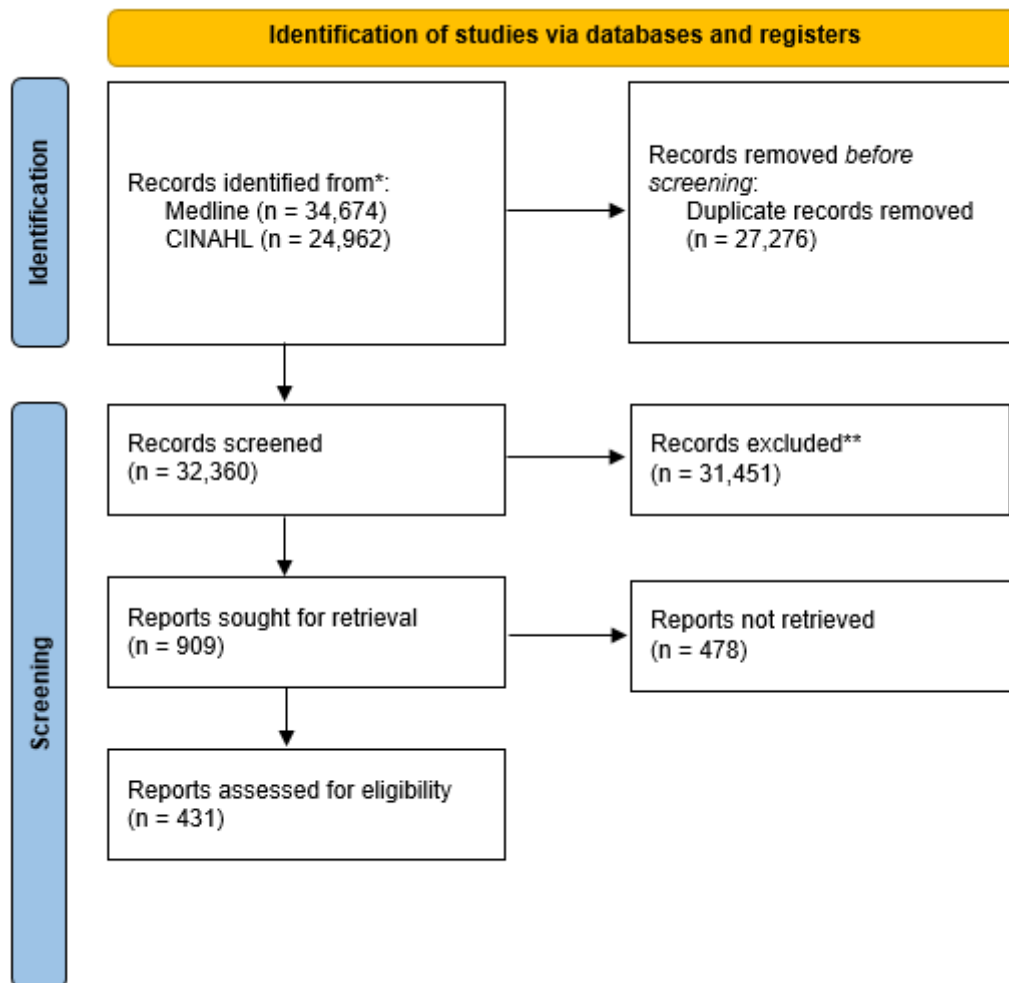
Cynhaliwyd chwiliad am adolygiadau systematig eraill sy'n bodoli eisoes gan ddefnyddio Medline a CINAHL gyda'r termau chwilio MESH canlynol:

(anhwylder lleferydd\$ NEU deallusrwydd lleferydd\$ NEU therapi lleferydd\$ NEU therapi iaith \$ NEU datblygiad lleferydd NEU oedi lleferydd NEU anhwylder iaith\$ NEU iaith arwyddion \$ NEU iaith plentyn\$ NEU therapi iaith \$ NEU ddatblygiad iaith NEU oedi iaith NEU gyfathrebu non\$verbal NEU ddatblygiad cyfathrebu NEU 'Anhwylderau Lleferydd' NEU “adsefydlu anhwylderau lleferydd ac iaith”/neu therapi iaith y/ neu therapi lleferydd/ NEU Anhwylderau Datblygiad iaith NEU Anhwylderau iaith NEU iaith Plentyn NEU iaith Datblygu NEU Anhwylderau Cyfathrebu.

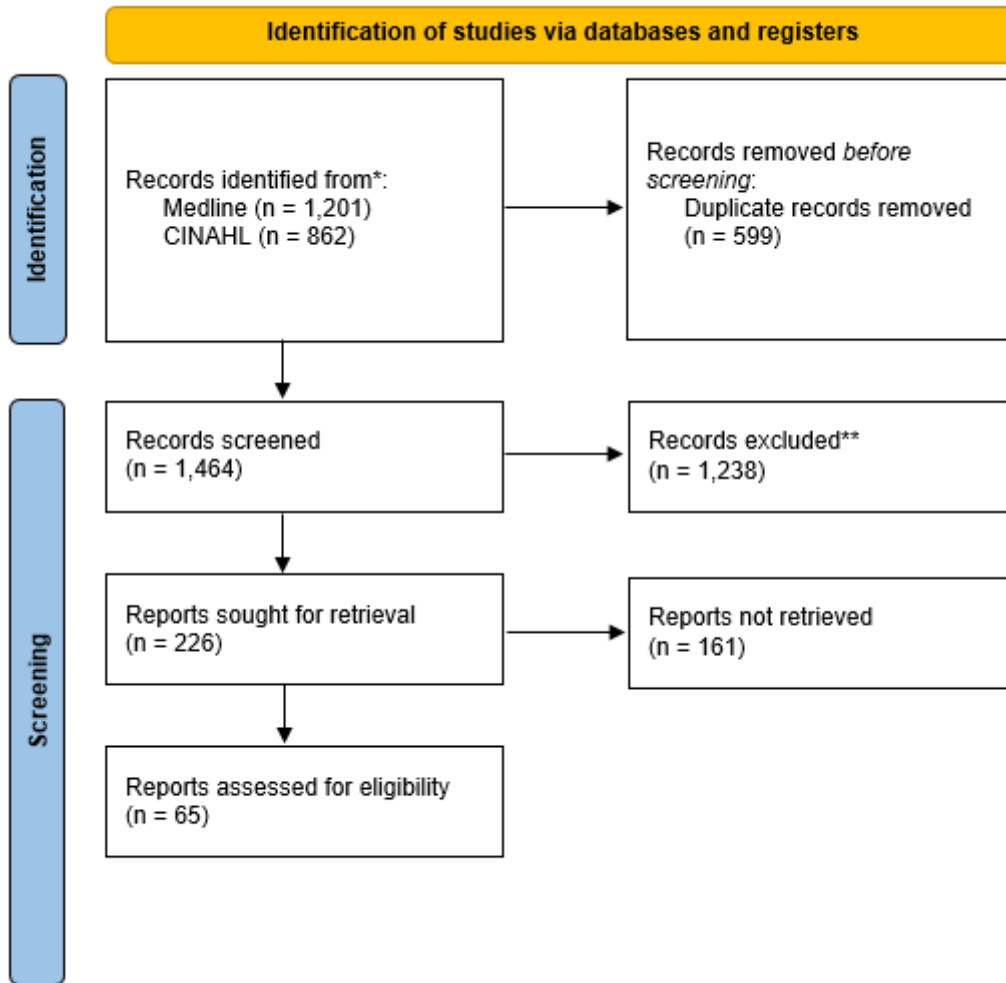
Yn ogystal, ychwanegwyd termau chwilio ar gyfer Adolygiad Systematig, Adolygiad Cwmpasu, Adolygiad.

Atodiad 2: Siartiau Ilif PRISMA

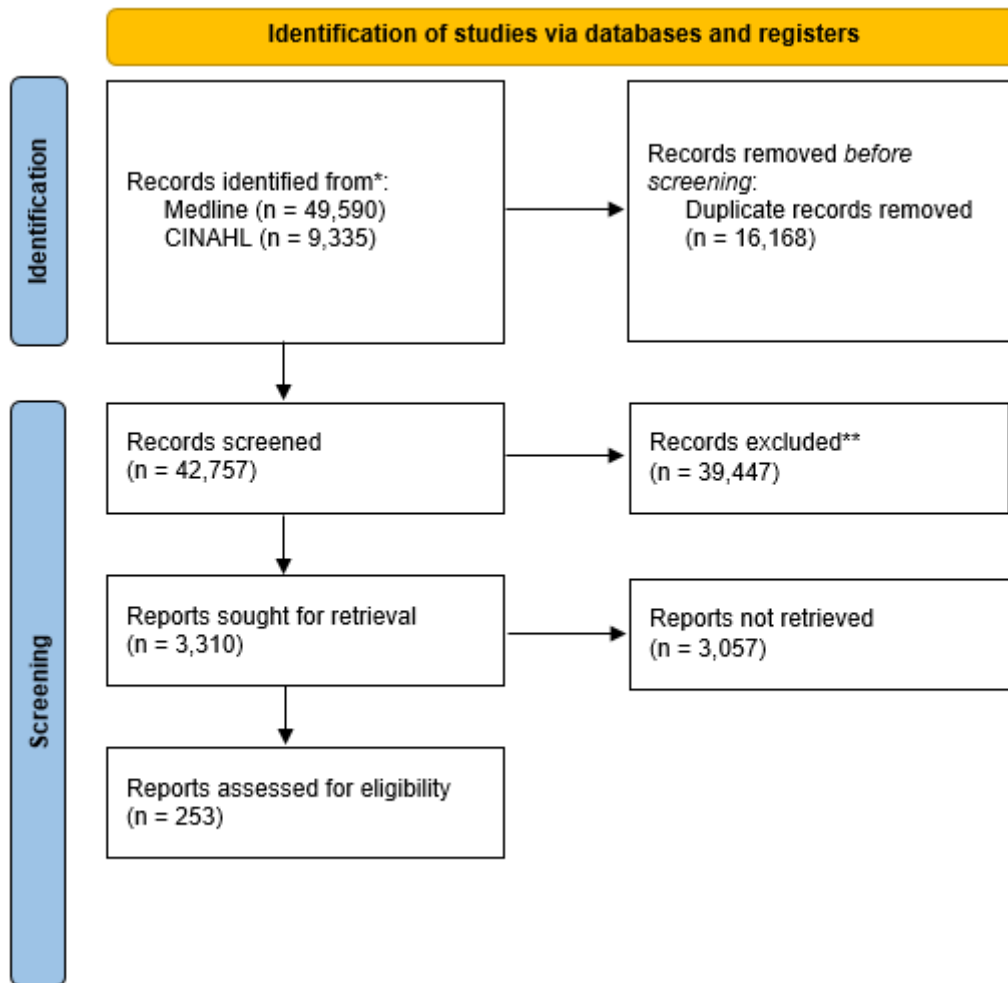
Ffigwr 2: SIART Ilif Amcan 1 PRISMA

Ffigwr 3: Amcan 2 siart llif PRISMA

Ffigwr 4: Amcan 3 siart llif PRISMA

Atodiad 3: Diffiniad o'r Haenau ymyrraeth

Haen Ymyrraeth	Diffiniad Llywodraeth Cymru (adroddir yn 'Siarad gyda Fi')	Enghraifft
Cyffredinol	Mentrau lechyd Cyhoeddus sydd ar gael i bawb mewn rhanbarth penodol gyda'r nod o wella gwybodaeth y cyhoedd am SLC e.e., Rhaglen Plant Iach Cymru.	Mae amser odli yn cael ei drefnu a'i gyflwyno gan lyfrgell leol. Ar gael i rieni/neiniau a theidiau/gofalwyr gael mynediad atynt. Gall fod â grwpiau gwahanol ar gyfer oedrannau gwahanol o blant
Poblogaeth	Roedd ymgyrchoedd lechyd y Cyhoedd yn canolbwyntio ar grwpiau penodol o fewn poblogaeth, e.e., ystod oedran penodol, grwpiau mewn perygl penodol. Cynigir cymorth i boblogaeth y gwyddys ei bod dan anfantais ac mewn perygl posibl os nad eir i'r afael â'r mater e.e. Dechrau'n Deg.	Mae amser odli yn cael ei drefnu a'i ddarparu gan staff Dechrau'n Deg mewn canolfan gymunedol. Gall teuluoedd sy'n byw yn nalgylch Dechrau'n Deg fynychu.
Wedi'i dargedu	Dulliau wedi'u teilwra ar gyfer unigolyn i leihau'r risg o gyflwr y gellir ei atal. Bydd hyn yn mynd i'r afael ag anghenion penodol plentyn neu oedolyn sydd angen ymyrraeth uniongyrchol fwy penodol a strwythuredig e.e., grwpiau wedi'u targedu ar gyfer plant sydd ag SCLN a nodwyd.	Mae amser odli yn cael ei drefnu a'i ddarparu gan weithwyr blynyddoedd cynnar/gofal iechyd. Gwahoddir plant sy'n cael eu hadnabod drwy broses sgrinio fel rhai sydd â SCLN i fynychu.
Arbenigol	Gwasanaethau ar gyfer y rhai sydd â mwy o anghenion sydd angen lefel uwch o wybodaeth a sgiliau i wneud diagnosis, ystyried opsiynau triniaeth, darparu ymyrraeth a monitro cynnydd. Nod hyn yw lleihau'r nam a gwella lles y plentyn neu'r oedolyn e.e., asesiad ffurfiol gan ThLII mewn gwasanaeth 'craidd'	Bloc Therapi Lleferydd ac Iaith a gyflwynir gan Therapydd Lleferydd ac Iaith i fynd i'r afael â tharged SLC a nodwyd.

Atodiad 4: Ymyriadau wedi'u heithrio

Tabl 8: Ymyriadau a nodwyd yn amcan 1 a fodlonodd yr holl feini prawf ac eithrio'r rhai sydd wedi'u categorio fel rhaglen

Ymyriad	Diffiniad BCRP	Lefel yr Ymyriad	Cyfeiriad/au
Home visit based on continued Kangaroo Mother Care	Gweithgaredd yr Ymyriad	Poblogaeth	Ghazi, M., Zare, M., Ramezani, M., Heidarzadeh, M. and Behnam Vashani, H. (2021) The Effect of Home Visit Program Based on the Continued Kangaroo Mother Care on Maternal Resiliency and Development of Premature Infant: A Randomized Clinical Trial. <i>International journal of community based nursing and midwifery</i> , 9(1) tt. 64–75
Integrated Early Child Development (ECD) Package	Rhaglen a ddatblygwyd gan wasanaeth	Poblogaeth	Khan, M.A., Owais, S.S., Maqbool, S., Ishaq, S., Khan, H.J., Minhas, F.A., Hicks, J., Khan, M.A. and Walley, J.D. (2018) Is integrated private-clinic based early child development care effective? A clustered randomised trial in Pakistan. <i>BJGP open</i> , 2(2)
Peer Support and maternal-infant interaction intervention	Rhaglen a ddatblygwyd gan wasanaeth	Wedi'i dargedu	Letourneau, N., Stewart, M., Dennis, C.L., Hegadoren, K., Duffett-Leger, L. and Watson, B. (2011) Effect of home-based peer support on maternal–infant interactions among women with postpartum depression: A randomized, controlled trial. <i>International journal of mental health nursing</i> , 20(5), tt. 345-357
The Baby Books Project	Adnodd	Cyffredinol	Ochoa, W., Reich, S.M. and Díaz, G. (2021) A Randomized Control Trial of Using Baby Books to Reduce New Mothers' Feelings of Stress and Depression. <i>Maternal and child health journal</i> . 25(10), tt 1615-1625.

Tabl 9: Ymyriadau a nodwyd yn amcan 2 a fodlonodd yr holl feini prawf ac eithrio'r rhai sydd wedi'u categorio fel rhaglen

Ymyriad	Diffiniad BCRP	Lefel yr Ymyriad	Cyfeiriad/au
Child First	Model yr Ymyriad	Wedi'i dargedu	Lowell, D.I., Carter, A.S., Godoy, L., Paulicin, B. and Briggs-Gowan, M.J. (2011) A randomized controlled trial of Child FIRST: A comprehensive home-based intervention translating research into early childhood practice. Child development, 82(1), tt. 193-208

Tabl 10: Ymyriadau a nodwyd yn amcan 3 a oedd yn bodloni'r holl feini prawf ac eithrio'r rhai sydd wedi'u categorio fel rhaglen

Ymyriad	Diffiniad BCRP	Lefel yr Ymyriad	Cyfeiriad/au
Educare	Rhaglen a ddatblygwyd gan wasanaeth	Poblogaeth	Yazejian, N., Bryant, D.M., Hans, S., Horm, D., St. Clair, L., File, N. and Burchinal, M. (2017) Child and parenting outcomes after 1 year of Educare. Child Development, 88(5), pp. 1671-1688 Yazejian, N., Bryant, D.M., Kuhn, L.J., Burchinal, M., Horm, D., Hans, S., File, N. and Jackson, B. (2020) The Educare intervention: Outcomes at age 3. Early Childhood Research Quarterly, 53, tt. 425-440
Extend Program	Rhaglen a ddatblygwyd gan wasanaeth	Poblogaeth	Grøver, V., Rydland, V., Gustafsson, J.E. and Snow, C.E. (2020) Shared book reading in preschool supports bilingual children's second-language learning: A cluster-randomized trial. Child development, 91(6), tt. 2192-2210

Fathers Supporting Success	Hyfforddiant	Poblogaeth	Chacko, A., Fabiano, G.A., Doctoroff, G.L. and Fortson, B. (2018) Engaging fathers in effective parenting for preschool children using shared book reading: A randomized controlled trial. <i>Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology</i> , 47(1), tt.79-93
Fun to Learn for the Young (FLY)	Rhaglen a ddatblygwyd gan wasanaeth	Poblogaeth	Leung, C., Tsang, S. and Li, B. (2017b) Efficacy of Fun to Learn for the Young Program: Randomized Controlled Trial. <i>Journal of Child and Family Studies</i> , 26(10), tt. 2865-2878
Hands on Parent Empowerment (HOPE) 20	Hyfforddiant	Cyffredinol	Leung, C., Tsang, S. and Kwan, H.W. (2017a) Efficacy of a universal parent training program (HOPE-20) cluster randomized controlled trial. <i>Research on Social Work Practice</i> , 27(5), tt.523-537
Msingi Bora	Rhaglen a ddatblygwyd gan wasanaeth	Cyffredinol	Luoto, J.E., Garcia, I.L., Aboud, F.E., Singla, D.R., Fernald, L.C., Pitchik, H.O., Saya, U.Y., Otieno, R. and Alu, E. (2021) Group-based parenting interventions to promote child development in rural Kenya: a multi-arm, cluster-randomised community effectiveness trial. <i>The Lancet Global Health</i> , 9(3), tt. e309-e319
Portage	Rhaglen a ddatblygwyd gan wasanaeth	Wedi'i dargedu	Shin, J.Y. and Nguyen Duc, S. (2017) The effects of a home-based intervention conducted by college students for young children with developmental delays in Vietnam. <i>International journal of developmental disabilities</i> , 63(2), tt. 110-123
Universidade de Bebe	Rhaglen a ddatblygwyd gan wasanaeth	Poblogaeth	Piccolo, L.D.R., Weisleder, A., Oliveira, J., Mazzuchelli, D.S., Lopez, A.S., Neto, W.D., Cates, C.B. and Mendelsohn, A.L., 2022. Reading Aloud, Self-Regulation, and Early Language and Cognitive Development in Northern Brazil. <i>Journal of Developmental & Behavioral Pediatrics</i> , 43(2), tt. e70-e78

Atodiad 5: Ymyriadau a ddarperir ar lefel arbenigol

Tabl 11: Ymyriadau sy'n adrodd ar ganlyniadau lleferydd, iaith neu gyfathrebu, ond wedi'u heithrio oherwydd bod y ddarpariaeth ar lefel arbenigol

Enw'r Ymyriad	Cyfeirnod
Hanen It Takes Two To Talk	Fong, N.W.Y., Ho, S.K.Y., So, B.J.W. and Lian, W.B. (2012) Evaluation of the Hanen it Takes Two to Talk Intervention Programme. <i>Proceedings of Singapore Healthcare</i> , 21(4), tt. 251-256
Hanen Target Word	Kwok, E.Y., Cunningham, B. and Oram Cardy, J. (2020). Effectiveness of a parent-implemented language intervention for late-to-talk children: a real-world retrospective clinical chart review. <i>International journal of speech-language pathology</i> , 22(1), tt. 48-58
Hanen Target Word	Kruythoff-Broekman, A., Wiefferink, C., Rieffe, C. and Uilenburg, N. (2019) Parent-implemented early language intervention programme for late talkers: parental communicative behaviour change and child language outcomes at 3 and 4 years of age. <i>International Journal of Language & Communication Disorders</i> , 54(3), tt. 451-464
Parent based language intervention	Gibbard, D. (1994) Parental-based intervention with pre-school language-delayed children. <i>Eur J Disord Commun.</i> 29, tt. 131–50

Atodiad 6: Ymyriadau rhaglen heb dystiolaeth Lefel 1

Tabl 12: Ymyriadau a nodwyd drwy amcan 1 a fodlonodd yr holl feini prawf ac eithrio tystiolaeth lefel 1

Ymyriad	Diffiniad BCRP	Lefel y Dystiolaeth	Lefel yr Ymyriad	Cyfeiriad/au
Attachment based parental training programme (adapted from Right from the Start)	Rhaglen	2b	Poblogaeth	Bohr, Y., Halpert, B., Chan, J., Lishak, V. and Brightling, L. (2010) Community-based parenting training: do adapted evidence-based programmes improve parent–infant interactions?. <i>Journal of Reproductive and Infant psychology</i> , 28(1), tt. 55-68
Care Farming	Rhaglen	2B	Poblogaeth	Lee, A., Kim, S.O., Gim, G.M., Kim, D.S. and Park, S. (2020) Care farming program for family health: A pilot study with mothers and children. <i>International Journal of Environmental Research and Public Health</i> , 17(1), t. 27
Early Connections Program	Rhaglen	3	Wedi'i dargeddu	Paris, R., Bolton, R.E. and Spielman, E. (2011) Evaluating a home-based dyadic intervention: Changes in postpartum depression, maternal perceptions, and mother–infant interactions. <i>Infant Mental Health Journal</i> , 32(3), tt. 319-338
Home Start and Triple P level 4	Rhaglen	3B	Poblogaeth	Smallegange, E.S., Hermanns, J.M.A. and Oort, F.J. (2016) Evaluating the effectiveness of combining Home-Start and triple P parenting support in the Netherlands. <i>Children and Youth Services Review</i> , 68, tt. 178-186

Integrated Parenting Intervention	Rhaglen	2b	Poblogaeth	Singla, D.R., Kumbakumba, E. and Aboud, F.E. (2015) Effects of a parenting intervention to address maternal psychological wellbeing and child development and growth in rural Uganda: a community-based, cluster-randomised trial. <i>The Lancet Global Health</i> , 3(8), tt. e458-e469
Mellow Babies	Rhaglen	2b	Wedi'i dargeddu	Raouna, A., Malcolm, R., Ibrahim, R. and MacBeth, A. (2021) Promoting sensitive parenting in 'at-risk' mothers and fathers: A UK outcome study of Mellow Babies, a group-based early intervention program for parents and their babies. <i>Plos one</i> , 16(2), t. e0245226
Text message Intervention to Enhance Social support (TIES)	Rhaglen	2B	Cyffredinol	Trude, A.C., Martins, R.C., Martins-Silva, T., Blumenberg, C., Carpena, M.X., Del-Ponte, B. and Loret de Mola, C. (2021) A WhatsApp-Based Intervention to Improve Maternal Social Support and Maternal–Child Health in Southern Brazil: The Text-Message Intervention to Enhance Social Support (TIES) Feasibility Study. <i>INQUIRY: The Journal of Health Care Organization, Provision, and Financing</i> , 58, t.00469580211048701
Video Interaction Guidance (VIG)	Rhaglen	2b	Wedi'i dargeddu	Tryphonopoulos, P.D. and Letourneau, N. (2020) Promising Results From a Video-Feedback Interaction Guidance Intervention for Improving Maternal–Infant Interaction Quality of Depressed Mothers: A Feasibility Pilot Study. <i>Canadian Journal of Nursing Research</i> , 52(2), tt. 74-87
YWCA Community Project	Rhaglen a ddatblygwyd gan YWCA	3	Poblogaeth	Kachingwe, M., Chikowe, I., Van der Haar, L. and Dzabala, N. (2021) Assessing the Impact of an Intervention Project by the Young women's Christian Association of Malawi on Psychosocial Well-Being of Adolescent Mothers and Their Children in Malawi. <i>Frontiers in public health</i> , 9, t. 235
Welcome to Parenthood (W2)	Rhaglen	2b	Poblogaeth	Benzies, K.M., Gasperowicz, M., Afzal, A. and Loewen, M. (2021) Welcome to Parenthood is associated with reduction of postnatal depressive symptoms during the transition from pregnancy to 6 months postpartum in a community sample: a longitudinal evaluation. <i>Archives of Women's Mental Health</i> , 24(3), tt. 493-501

Tabl 13: Ymyriadau a nodwyd drwy amcan 2 a fodlonodd yr holl feini prawf ac eithrio dystiolaeth lefel 1

Ymyriad	Diffiniad BCRP	Lefel y Dystiolaeth	Lefel yr Ymyriad	Cyfeiriad/au
Incredible Years Parenting Training Programme	Rhaglen	2b	Poblogaeth	McGilloway, S., Mhaille, G.N., Bywater, T., Furlong, M., Leckey, Y., Kelly, P., Comiskey, C. and Donnelly, M. (2012) A parenting intervention for childhood behavioral problems: a randomized controlled trial in disadvantaged community-based settings. <i>Journal of consulting and clinical psychology</i> , 80(1), t.116
Incredible Years Toddler Parenting Programme	Rhaglen	2b	Poblogaeth	Hutchings, J., Griffith, N., Bywater, T. and Williams, M.E. (2017) Evaluating the Incredible Years Toddler Parenting Programme with parents of toddlers in disadvantaged (Flying Start) areas of Wales. <i>Child: care, health and development</i> , 43(1), tt. 104-113
Incredible Years (Pre-school BASIC Parent Programme)	Rhaglen	3	Poblogaeth	Saunders, R., Brack, M., Renz, B., Thomson, J. and Pilling, S. (2020) An Evaluation of Parent Training Interventions in Scotland: The Psychology of Parenting Project (PoPP). <i>Journal of Child and Family Studies</i> , 29(12), tt. 3369-3380
The Webster-Stratton Incredible Years basic parenting programme	Rhaglen	2a	Wedi'i dargeddu	Hutchings, J., Bywater, T., Daley, D., Gardner, F., Whitaker, C., Jones, K., Eames, C. and Edwards, R.T. (2007) Parenting intervention in Sure Start services for children at risk of developing conduct disorder: pragmatic randomised controlled trial. <i>BMJ</i> , 334(7595), t.678

Tabl 14: Ymyriadau a nodwyd drwy amcan 3 a fodlonodd yr holl feini prawf ac eithrio dystiolaeth lefel 1

Ymyriad	Diffiniad BCRP	Lefel y Dystiolaeth	Lefel yr Ymyriad	Cyfeiriad/au
Early Language Identification Measure (ELIM) and Intervention	Rhaglen	3	Cyffredinol	Public Health England (2020) Early Language and Identification Measure and intervention: Guidance Handbook. Early language identification measure and intervention: guidance handbook (publishing.service.gov.uk) Available at: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/939872/ELIM_Handbook_December-2020.pdf (Cyrchwyd Mehefin 2022)
ELKLAN: Talking Matters	Rhaglen	3	Cyffredinol	Clegg, J., Rohde, C., McLachlan, H., Elks, L. and Hall, A. (2020) Evaluating the Elklan Talking Matters Programme: Exploring the impact of a training programme for early years professionals on pre-school children's language development. <i>Child Language Teaching and Therapy</i> , 36(2), tt. 108-125
Gap House programme - Language through colour	Rhaglen a ddatblygwyd gan wasanaeth	4		Ebbels, S. (2007) Teaching grammar to school-aged children with specific language impairment using Shape Coding. <i>Child Language Teaching and Therapy</i> . 23(1), tt. 67-93
Grobrain	Rhaglen	4	Cyffredinol	Grobrain (2021) GroBrain: Helping parents raise emotionally healthy infants. Available at www.grobrain.com (Cyrchwyd 3 Awst 2022)
Happy Talk	Rhaglen	3	Poblogaeth	Frizelle, P., Mullane, E., O'Shea, A., Ceroni, A., Dahly, D., Horgan, A., Levickis, P. and Mckean, C. (2021) Happy Talk: A pilot effectiveness study of a targeted-selective speech-language and communication intervention for children from areas of social disadvantage. <i>International Journal of Language & Communication Disorders</i> , 56(5), tt. 954-974

LENA Start	Rhaglen	2b	Cyffredinol	Elmquist, M., Finestack, L.H., Kriese, A., Lease, E.M. and McConnell, S.R. (2021) Parent education to improve early language development: A preliminary evaluation of LENA Start™. Journal of child language, 48(4), tt. 670-698
Let's Play in Tandem	Rhaglen	2b	Poblogaeth	Ford, R.M., McDougall, S.J. and Evans, D. (2009) Parent-delivered compensatory education for children at risk of educational failure: Improving the academic and self-regulatory skills of a Sure Start preschool sample. British journal of psychology, 100(4), tt. 773-797
Oltre il Libro	Rhaglen	2a	Wedi'i dargedu	Suttora, C., Zuccarini, M., Aceti, A., Corvaglia, L., Guarini, A. and Sansavini, A. (2021) The Effects of a Parent-Implemented Language Intervention on Late-Talkers' Expressive Skills: The Mediation Role of Parental Speech Contingency and Dialogic Reading Abilities. Frontiers in psychology, t.3645.
Parent Child Home Programme	Rhaglen	3	Cyffredinol	Share, M., Doyle, E., Callahan, A., Greene, S., Wachtler, M. and Boyd, E. (2011) Baseline evaluation of the Dublin Docklands Parent child home Programme. Dublin, Children's Research Centre, Trinity College. Available at: https://www.drugsandalcohol.ie/19355/ (Cyrchwyd 16 Awst 2022)
Story Friends	Rhaglen	3 3	Cyffredinol Cyffredinol	Seven, Y., Hull, K., Madsen, K., Ferron, J., Peters-Sanders, L., Soto, X., Kelley, E.S. and Goldstein, H. (2020) Classwide extensions of vocabulary intervention improve learning of academic vocabulary by preschoolers. Journal of Speech, Language, and Hearing Research, 63(1), tt 173-189 Peters-Sanders, L.A., Kelley, E.S., Biel, C.H., Madsen, K., Soto, X., Seven, Y., Hull, K. and Goldstein, H. (2019) Moving forward four words at a time: Effects of a supplemental preschool vocabulary intervention. Language, Speech, and Hearing Services in Schools, 51(1), tt. 165-175

Supported Diagonal Flexion (SDF)	Ymyriad	3	Poblogaeth	Buil, A., Sankey, C., Caeymaex, L., Apter, G., Gratier, M. and Devouche, E. (2020) Fostering mother-very preterm infant communication during skin-to-skin contact through a modified positioning. Early Human Development, 141, t. 104939.
Sing and Grow	Rhaglen a ddatblygwyd gan wasanaeth	3	Poblogaeth	Doherty, L., Nicholson, J. and Williams, K. (2007) Sing & Grow: the co-existence of evaluation research and clinical practice in an early intervention music therapy project. The New Zealand Journal of Music Therapy, 5, tt. 1-16
Talking Time	Rhaglen a ddatblygwyd gan wasanaeth	2b	Wedi'i dargeddu	Dockrell, J.E., Stuart, M. and King, D. (2010) Supporting early oral language skills for English language learners in inner city preschool provision. British Journal of Educational Psychology, 80(4), tt. 497-515
WellComm	Rhaglen	dd/b	Wedi'i dargeddu	Methu dod o hyd i unrhyw dystiolaeth ynglŷn ag elfen ymyrraeth yr offeryn.

Atodiad 7: Ymyriadau a nodwyd nad ydynt yn effeithiol

Tabl 15: Nid oedd ymyriadau a nodwyd drwy Amcan 1 a fodlonodd y meini prawf, ond cafwyd tystiolaeth nad oeddent yn effeithiol

Ymyriad	Lefel yr Ymyriad	Canlyniadau	Cyfeiriad/au
Communicating and Relating Effectively (CARE)	Poblogaeth	Dim gwahaniaethau arwyddocaol rhwng y grwpiau ymyrraeth a rheoli. Roedd gan y ddau grŵp welliannau sylweddol ar gyfer effeithiolrwydd perthynol mam-babanod ac ymatebolrwydd i'r rhoddwr gofal.	Horowitz, J.A., Murphy, C.A., Gregory, K., Wojcik, J., Pulcini, J. and Solon, L. (2013) Nurse home visits improve maternal/infant interaction and decrease severity of postpartum depression. <i>Journal of Obstetric, Gynecologic & Neonatal Nursing</i> , 42(3), tt. 287-300
Cues	Wedi'i dargedu	Ni chanfu'r astudiaeth unrhyw wahaniaethau arwyddocaol rhwng grwpiau ar sgoriau cyfansawdd gwybyddol, modur neu iaith Bayley. Yn y treial, canfuwyd bod mamau Cues yn fwy gwybodus am sut i ryngweithio â'u babanod o gymharu â mamau Gofal yn ystod misoedd 2. Fodd bynnag, nid oedd hyn yn trosi i wahaniaeth mewn ymddygiad rhyngweithiol yn 6 mis.	Feeley, N., Zelkowitz, P., Shrier, I., Stremmler, R., Westreich, R., Dunkley, D., Steele, R., Rosberger, Z., Lefebvre, F. and Papageorgiou, A. (2012) Follow-up of the cues and care trial: mother and infant outcomes at 6 months. <i>Journal of Early Intervention</i> , 34(2), tt. 65-81

<p>Happiness Understanding Giving Sharing (HUGS)</p>	<p>Wedi'i dargedu</p>	<p>Dim gwahaniaethau sylweddol rhwng yr amodau ar gyfathrebu a phersonol-gymdeithasol. Nid oedd yr amodau'n wahanol iawn o ran y nifer a sgoriwyd uwchlaw'r terfyn ar allu cymdeithasol-emosiynol</p>	<p>Holt, C., Gentileau, C., Gemmill, A.W. and Milgrom, J. (2021) Improving the mother-infant relationship following postnatal depression: a randomised controlled trial of a brief intervention (HUGS). Archives of women's mental health, 24(6), tt.913-923</p>
<p>Mother-Infant Transaction Program (MITP)</p>	<p>Poblogaeth</p>	<p>Nid oedd sgiliau cyfathrebu babanod, fel yr adroddwyd gan y mamau a gwblhaodd y Pictorial Infant Communication Scales (PICS), yn esgor ar unrhyw wahaniaethau grŵp arwyddocaol</p>	<p>Ravn, I.H., Smith, L., Smeby, N.A., Kynoe, N.M., Sandvik, L., Bunch, E.H. and Lindemann, R. (2012) Effects of early mother–infant intervention on outcomes in mothers and moderately and late preterm infants at age 1 year: A randomized controlled trial. Infant Behavior and Development, 35(1), tt. 36-47</p>
<p>Perinatal Dyadic Psychotherapy (PDP)</p>	<p>Wedi'i dargedu</p>	<p>Ar gyfer CIB-sensitifrwydd, a CIB-dwyochredd, nid oedd amser na grŵp yn ystadegol arwyddocaol. Ar gyfer cyfranogiad CIB, roedd amser yn arwyddocaol yn ystadegol ($t < 0.001$) ond nid oedd y grŵp yn ($p > 0.9$). Mewn unrhyw achos, a oedd rhyngweithio ystadegol arwyddocaol rhwng amser a grŵp</p>	<p>Goodman, J.H., Prager, J., Goldstein, R. and Freeman, M. (2015) Perinatal dyadic psychotherapy for postpartum depression: a randomized controlled pilot trial. Archives of women's mental health, 18(3), tt. 493-506</p>

The Thinking Healthy Program, Peer-delivered (THPP+)	Poblogaeth	Ar gyfer prif ganlyniad SDQ-TD y plentyn, y gwahaniaeth addasedig cymedrig rhwng ymyrraeth a grŵp gofal arferol gwell oedd — 0·10 (95% CI —1·39 i 1·19). Nid oedd unrhyw wahaniaethau arwyddocaol ychwaith rhwng y ddau grŵp o ran canlyniadau eilaidd iaith dderbyngar a sgoriau echddygol manwl o'r BSITD	Maselko, J., Sikander, S., Turner, E.L., Bates, L.M., Ahmad, I., Atif, N., Baranov, V., Bhalotra, S., Bibi, A., Bibi, T. and Bilal, S. (2020) Effectiveness of a peer-delivered, psychosocial intervention on maternal depression and child development at 3 years postnatal: a cluster randomised trial in Pakistan. <i>The Lancet Psychiatry</i> , 7(9), tt. 775-787
The Incredible Years Parents and Babies (IYPB)	Cyffredinol	Ni chanfuwyd unrhyw wahaniaeth yn y graddfeydd datblygu babanod gan gynnwys cyfathrebu rhwng grwpiau rheoli ac ymyrraeth.	Pontoppidan, M., Klest, S.K. and Sandoy, T.M. (2016) The incredible years parents and babies program: A pilot randomized controlled trial. <i>PloS one</i> , 11(12), t. e0167592.

Tabl 16: Ymyriadau a nodwyd drwy Amcan 2 a oedd yn bodloni meini prawf, ond cafwyd tystiolaeth nad oeddent yn effeithiol

Ymyriad	Lefel yr Ymyriad	Canlyniadau	Cyfeirnod
---------	------------------	-------------	-----------

Enhancing Neurobehavioural Gains with the Aid of Games and Exercise (ENGAGE)	Wedi'i dargeddu	Nodwyd gwelliannau o ran deall cyfarwyddiadau ar gyfer y ddau grŵp o blant ac mae'n anodd gwybod a yw hyn yn effaith triniaeth neu'n effaith ymarfer.	Healey, D. and Healey, M. (2019) Randomized Controlled Trial comparing the effectiveness of structured-play (ENGAGE) and behavior management (TRIPLE P) in reducing problem behaviors in preschoolers. Scientific Reports, 9(1), tt. 1-9
Incredible Years Infant and Toddler parent Programmes (IYITP)	Cyffredinol/ Wedi'i dargeddu	Nid oes gwahaniaeth systematig rhwng breichiau ar gyfer y plentyn canlyniad cynradd ar unrhyw un o'r pwyntiau amser yn amlwg.	Blower, S.L., Berry, V.L., Bursnall, M.C., Cohen, J., Gridley, N., Loban, A., Mandefield, L., Mason-Jones, A.J., McGilloway, S., McKendrick, K.L. and Mitchell, S.B. (2021) Enhancing Social-Emotional Outcomes in Early Years (E-SEE): Randomized Pilot Study of Incredible Years Infant and Toddler Programs. Journal of Child and Family Studies, 30(8), tt. 1933-1949

Tabl 17: Ymyriadau a nodwyd drwy Amcan 3 a fodlonodd y meini prawf, ond cafwyd tystiolaeth nad oeddent yn effeithiol

Ymyriad	Lefel yr Ymyriad	Canlyniadau	Cyfeirnod
Let's Read	Cyffredinol	Roedd gan grwpiau rheoli ac ymyrryd ganlyniadau tebyg yn 4 oed.	Goldfeld, S., Quach, J., Nicholls, R., Reilly, S., Ukoumunne, O.C. and Wake, M. (2012) Four-year-old outcomes of a universal infant-toddler shared reading intervention: the Let's read trial. Archives of pediatrics & adolescent medicine, 166(11), tt. 1045-1052.

Reach up and Learn	Poblogaeth	Ar unwaith ar ôl yr ymyrraeth o'r effeithiau ymylol a nodwyd.	Andrew, A., Attanasio, O., Augsburg, B., Day, M., Grantham-McGregor, S., Meghir, C., Mehrin, F., Pahwa, S. and Rubio-Codina, M. (2020) Effects of a scalable home-visiting intervention on child development in slums of urban India: evidence from a randomised controlled trial. <i>Journal of child psychology and psychiatry</i> , 61(6), tt. 644-652
Reach up and Learn	Poblogaeth	2 flynedd ar ôl ymyrraeth dim effeithiau buddiol yr ymyriad ar fesurau datblygu plant o'i gymharu â'r grŵp rheoli	Andrew, A., Attanasio, O., Fitzsimons, E., Grantham-McGregor, S., Meghir, C. and Rubio-Codina, M. (2018) Impacts 2 years after a scalable early childhood development intervention to increase psychosocial stimulation in the home: A follow-up of a cluster randomised controlled trial in Colombia. <i>PLoS medicine</i> , 15(4), t. e1002556
Reach Up and Learn	Cyffredinol	Dim effaith driniaeth gyffredinol ar fesurau iaith	Brentani, A., Walker, S., Chang-Lopez, S., Grisi, S., Powell, C. and Fink, G. (2021) A home visit-based early childhood stimulation programme in Brazil—a randomized controlled trial. <i>Health policy and planning</i> , 36(3), tt. 288-297
Read it Again! (Pre-K)	Cyffredinol	Dim effeithiau uniongyrchol a sylweddol o'r ymyrraeth	Piasta, S.B., Sawyer, B., Justice, L.M., O'Connell, A.A., Jiang, H., Dogucu, M. and Khan, K.S. (2020) Effects of Read It Again! in early childhood special education classrooms as compared to regular shared book reading. <i>Journal of Early Intervention</i> , 42(3), tt. 224-243